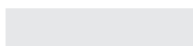

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

Sprawozdanie 2006

Fundacja im. Stefana Batorego

Sapieżyńska 10 a

00-215 Warszawa

tel. | 48 22 | 536 02 00

fax | 48 22 | 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

Konto bankowe:

Bank Handlowy

I Oddział Warszawa

81 1030 1016 0000 0000 6145 0000 (PLN)

75 1030 1016 0000 0000 6145 0011 (USD)

48 1030 1016 0000 0000 6145 0012 (EUR)

Opracowanie sprawozdania:

Anna Czajkowska

Ewa Kulik-Bielińska

Opracowanie graficzne:

Marta Kusztra

Skład:

TYRSA Sp. z o.o.

Warszawa, 2007

Druk: ARW Roband

ISSN 1234-7272

Dziękujemy wszystkim naszym współpracownikom,

wolontariuszom oraz darczyńcom z Polski i z zagranicy –

dzięki Waszej pomocy możemy prowadzić naszą działalność.

O Fundacji

Fundacja im. Stefana Batorego, założona przez George'a Sorosa, amerykańskiego finansistę i filantropa, oraz grupę przywódców polskiej opozycji demokratycznej lat 80-tych, jest niezależną, niedochodową organizacją pozarządową o statusie organizacji pożytku publicznego, zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy Warszawa-Praga w dniu 7 maja 1988 roku. Celem Fundacji jest budowa społeczeństwa obywatelskiego: społeczeństwa ludzi świadomych swych praw i obowiązków, aktywnie uczestniczących w życiu publicznym, odpowiedzialnych za siebie i za swoją wspólnotę.

Pola działania

■ wspieranie inicjatyw obywatelskich

Pomagamy niezależnym organizacjom pozarządowym, które podejmują działania tam, gdzie rola lub możliwości państwa są niewystarczające, udzielamy dotacji nie tylko na projekty, ale i na długofalowe działania programowe i na wzmocnienie organizacji: planowanie strategiczne, poprawę zarządzania, budowę stabilności finansowej; wspieramy inicjatywy społeczne, które angażują obywateli w życie publiczne i przyczyniają się do wyrównywania szans grup społecznie słabszych lub upośledzonych.

■ dostęp do prawa i kontrola społeczna instytucji publicznych

Wspieramy działania zapewniające obywatelom dostęp do informacji i pomocy prawnej oraz wymiaru sprawiedliwości. Pomagamy w realizacji programów edukacji prawnej i obywatelskiej. Upowszechniamy wiedzę prawną i metody społecznej kontroli instytucji publicznych. Działamy na rzecz ograniczenia korupcji oraz obrony praw jednostki przed nadużyciami ze strony władzy.

■ pomoc i współpraca międzynarodowa

Pomagamy w procesie demokratyzacji sąsiadom ze Wschodu – szczególnie na Białorusi i Ukrainie. Wspieramy działania sprzyjające wymianie doświadczeń związanych z przemianami politycznymi i społecznymi. Realizujemy projekty, których celem jest budowa dobrych relacji sąsiedzkich ze Wschodem i Zachodem. Włączamy się w debatę o przyszłości wspólnej Europy. Działamy na rzecz zwiększenia roli inicjatyw obywatelskich w stosunkach między narodami, w propagowaniu zasad demokracji i poszanowania praw człowieka.

Metody działania

Podstawową metodą pracy Fundacji jest udzielanie dotacji na projekty i wsparcie instytucjonalne organizacjom działającym na rzecz dobra publicznego. Realizujemy też, sami lub we współpracy z innymi instytucjami z kraju i zagranicy, rozmaite przedsięwzięcia: jesteśmy gospodarzami publicznych debat na

tematy związane z polityką, problematyką społeczną i stosunkami międzynarodowymi, wydajemy publikacje, prowadzimy badania i kampanie społeczne, organizujemy konferencje, seminaria i szkolenia.

W swojej działalności przestrzegamy zasad przejrzystości i otwartości. Stosujemy jasne procedury podejmowania decyzji i przyznawania dotacji. Opieramy się na rekomendacjach komisji ekspertów, które opiniują wnioski i proponują sposób rozdziału funduszy. Nasze coroczne sprawozdanie finansowe poddane jest audytowi zewnętrznemu. O wszystkich działaniach, a także o możliwości ubiegania się o dotacje informujemy na bieżąco na stronie internetowej www.batory.org.pl.

Fundacja w roku 2006

Podobnie jak w latach poprzednich nasza działalność w roku minionym koncentrowała się przede wszystkim na wzmacnianiu roli i poszerzaniu możliwości działania organizacji pozarządowych traktowanych przez nas jako istotny element silnego i prężnego społeczeństwa obywatelskiego niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania demokracji. Szczególny nacisk położyliśmy na rozwój i zwiększenie efektywności działania organizacji, zwłaszcza tych zajmujących się rzecznictwem interesów społecznych i proponowaniem zmian systemowych. Dużo w tym względzie udało się osiągnąć dzięki zakończonemu w 2006 roku programowi Trzeci Sektor, finansowanemu przez Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, w ramach którego przez cztery lata wspomagaliśmy działania zmierzające do tworzenia przyjaznych warunków rozwoju sektora pozarządowego, zawiązywania współpracy organizacji z sektorem publicznym i prywatnym oraz budowy finansowych podstaw stabilności instytucji społeczeństwa obywatelskiego. W efekcie projektów prowadzonych przez organizacje partnerskie wypracowany został profesjonalny mechanizm badań sektora pozarządowego i monitoringu zmian prawnych wpływających na jego funkcjonowanie. Program przyczynił się też do upowszechnienia dobrych praktyk współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i pomógł w stworzeniu kilkunastu regionalnych i branżowych reprezentacji trzeciego sektora prowadzących działania na rzecz organizacji członkowskich i ich klientów. Umożliwił zakorzenienie i rozwój dwóch modeli finansowania inicjatyw lokalnych: funduszy lokalnych i grup partnerskich (koalicji biznesu, instytucji publicznych i społecznych). Oba modele wykazały skuteczność w angażowaniu różnych aktorów społecznych w życie wspólnot lokalnych i pozyskiwaniu środków finansowych: w ciągu trzech lat sieć 20 funduszy lokalnych i 17 grup partnerskich zgromadziła w sumie prawie 42 miliony złotych na działania lokalne. Oferowane w ramach programu dotacje na rozwój instytucjonalny i tworzenie funduszy wieczystych pozwoliły 18 instytucjom o kluczowym znaczeniu dla sektora pozarządowego w Polsce wejść na drogę stabilności finansowej.

Wobec dalszego wycofywania się obywateli z życia publicznego i utrzymującego się braku zaufania do instytucji demokratycznych, manifestujących się między innymi najniższą od czasu transformacji frekwencją w wyborach parlamentarnych i prezydenckich, a także szeroko rozpowszechnionym przekonaniem, że zwykły obywatel nie ma wpływu na decyzje rządzących elit, nasze działania w roku 2006 skierowaliśmy na wspieranie i prowadzenie inicjatyw na rzecz zwiększenia zaangażowania obywateli w życie publiczne, włączenia ich w kształtowanie polityk lokalnych i branżowych oraz w przedsięwzięcia zmierzające do zapewnienia przejrzystości procesów decyzyjnych i odpowiedzialności władz wobec rządzonych. Taki cel przyświecał prowadzonej przez nas przed wyborami samorządowymi kampanii *Masz głos masz wybór*, w której z pomocą 339 organizacji z 224 miejscowości staraliśmy się zainteresować wyborców problemami ich społeczności i zachęcić do świadomego wyboru swoich reprezentantów do władz lokalnych. Temu służyły realizowane przez nas projekty monitoringu obietnic wyborczych oraz finansowania kampanii wyborczej

kandydatów do władz samorządowych, a także dotacje dla organizacji strażniczych na projekty monitorowania i upowszechniania informacji o planowaniu, wydatkowaniu i rozliczaniu publicznych pieniędzy. W innym projekcie monitoringowym prowadzonym przy okazji wyborów samorządowych badaliśmy niezależność i obiektywność programów informacyjnych telewizji publicznej, a w związku z zakończeniem kadencji sześciu sędziów Trybunału Konstytucyjnego wraz z polską sekcją Międzynarodowej Komisji Prawników i Helsińską Fundacją Obrony Praw Człowieka prowadziliśmy projekt społecznego monitoringu kandydatów na sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

W dalszym ciągu kontynuowaliśmy wsparcie dla organizacji prowadzących działania na rzecz zwiększenia dostępu obywateli do prawa i wymiaru sprawiedliwości, zarówno tych świadczących bezpłatną pomoc prawną dla obywateli (Biura Porad Prawnych) jak i upowszechniających edukację prawną wśród młodzieży szkół średnich Młodzieżowe Wszechnica Praw Obywatelskich.

Dodatkowym problemem, jaki podjęliśmy w minionym roku, o szczególnym znaczeniu w obliczu spodziewanego napływu imigrantów różnych ras i religii w związku z naszą przynależnością do UE, było przeciwdziałanie nietolerancji i niechęci wobec obcych. W ramach nowouruchomionego trzyletniego Programu dla Tolerancji finansowanego przez Fundację Forda oferowaliśmy dotacje dla organizacji społecznych i lokalnych środowisk na działania dotyczące kształtowania postaw otwartości wobec różnic rasowych, etnicznych i religijnych, obalania uprzedzeń i stereotypów.

Dzięki hojności darczyńców indywidualnych, w tym osób, które przekazały nam 1% swojego podatku dochodowego za rok 2005, a także darczyńców komercyjnych z Polski i zagranicy, kontynuowaliśmy pomoc dla lokalnych organizacji pozarządowych prowadzących programy stypendialne dla dzieci i młodzieży z małych miejscowości oraz projekty integracyjne dla dzieci niepełnosprawnych. W roku 2006 wpłaty 1% na kwotę 338 060,87 zł przekazało nam 1680 osób. Organizacje prowadzące programy lokalne otrzymały również od nas dotacje na rozwój i wzmocnienie instytucji.

W ramach rozwijania współpracy międzynarodowej angażowaliśmy się w inicjatywy mające na celu wzmacnianie prodemokratycznych i proeuropejskich tendencji u naszych wschodnich sąsiadów: Białorusi i Ukrainy oraz działania na rzecz wspólnej polityki unijnej wobec tych krajów, odwołujące się do idei przyjaznej granicy i dobrego sąsiedztwa. Służyły temu projekty wymiany doświadczeń z ukraińskimi centrami informacji europejskiej i przedstawicielami ukraińskiej administracji publicznej oraz szereg spotkań konferencji i dyskusji, na których przedstawialiśmy propozycje wspólnej polityki Unii wobec Białorusi. Wspieraliśmy białoruskie i ukraińskie organizacje pozarządowe prowadzące konkursy małych grantów na lokalne inicjatywy obywatelskie, projekty edukacji i informacji prawnej dla obywateli, obrony i egzekwowania praw jednostki, edukacji obywatelskiej młodzieży, tworzenia lokalnych ośrodków aktywności obywatelskiej, dostępu do informacji, przejrzystości rządzenia, rozwoju filantropii. Kontynuowaliśmy też działania na rzecz liberalizacji polityki wizowej Wspólnoty wobec obywateli Europy Wschodniej, przedstawiając propozycje zmian procedur i praktyk wizowych krajów Unii wynikające z przeprowadzonego przez nas monitoringu granic UE i europejskiej polityki wizowej wybranych państw Wspólnoty. Uzupełnieniem naszych wysiłków na rzecz wzmacniania demokracji i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Europie Wschodniej były prowadzone przez nas w minionym roku rekrutacje niezależnych obserwatorów i monitoring wyborów na Białorusi, Ukrainie i w Tadżykistanie. W ramach wspierania współpracy transgranicznej przyznawaliśmy dotacje polskim organizacjom prowadzącym projekty współpracy z partnerami z państw Europy Wschodniej (Program Wschód-Wschód) oraz organizacjom prowadzącym trójstronne projekty partnerskie z Niemcami, Ukrainą i Białorusią i Okręgiem Kaliningradzkim w Rosji.

Zaniepokojeni stanem oficjalnych relacji Polski i Rosji oraz znacznym spadkiem nieformalnych kontaktów i współpracy społeczeństw obu państw podjęliśmy działania zmierzające do ożywienia zainteresowania

Rosją w szerszych kręgach polskiego społeczeństwa i odwrócenia groźby powrotu dawnych uprzedzeń i stereotypów. W tym celu zorganizowaliśmy dwie międzynarodowe konferencje: o współczesnej Rosji, z udziałem wybitnych rosyjskich i zachodnich ekspertów od spraw rosyjskich, oraz na temat stosunków rosyjsko-ukraińskich i ich wpływu na politykę Ukrainy wobec Unii z udziałem polityków i ekspertów z Rosji, Polski i Ukrainy, a także wizytę studyjną dla rosyjskich organizacji pozarządowych zainteresowanych podjęciem współpracy z polskimi partnerami.

W roku 2006 w ramach naszej działalności grantodawczej przekazaliśmy w sumie **325 dotacji** dla instytucji i organizacji, **42 dotacji** indywidualnych i grupowych na koszty podróży **154 osób** uczestniczących w przedsięwzięciach poza granicami naszego kraju, oraz **6 nagród** – na łączną kwotę **12,1 miliona złotych**. Na działania prowadzone przez nas samodzielnie lub we współpracy z partnerami wydaliśmy **3,7 miliony złotych**. Ponadto, w roku 2006, ze środków przekazanych w ubiegłych latach innym organizacjom, realizowane były następujące długofalowe projekty:

- **Fundusz dla Kobiet** – program dotacji na inicjatywy kobiece, współfinansowany przez Fundację Forda i przekazany Ośrodkowi Informacji Środowisk Kobietyckich OŚKA (fundusze w wysokości 800 000 zł przyznane na lata 2003–2006);
- **Historia bliska** – konkurs historyczny dla młodzieży prowadzony przez Fundację Ośrodka Karta (fundusze w wysokości 760 000 zł przyznane na lata 2003–2006).

Podsumowanie prowadzonych przez nas programów wraz z listą wszystkich udzielonych dotacji zamieszczamy w dalszej części sprawozdania.

Nasi darczyńcy

Nasze działania w roku 2006 prowadziliśmy dzięki dotacjom i darowiznom przekazanym nam przez polskie i zagraniczne instytucje prywatne i rządowe, podmioty komercyjne oraz osoby prywatne, w tym z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Większość naszych programów finansowana była z dotacji **Open Society Institute** (Instytutu Społeczeństwa Otwartego), założonego przez amerykańskiego finansistę i filantropa George'a Sorosa, twórcę i fundatora sieci fundacji społeczeństwa otwartego działających w ponad 50 krajach Europy Środkowej i Wschodniej, w Azji, Afryce, Ameryce Południowej i w Stanach Zjednoczonych oraz Uniwersytetu Środkowo-europejskiego (Central European University) z siedzibą w Budapeszcie.

Z dotacji przyznanej przez **Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe** (Fundacja Społeczeństwa Obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej) finansowaliśmy zakończony w 2006 roku czteroletni Program Trzeci Sektor. Ze środków otrzymanych z **Fundacji Forda** prowadziliśmy Programy: Inicjatyw Obywatelskich w Europie Wschodniej i Edukacji dla Tolerancji. **Fundacja im. Roberta Boscha** współfinansowała programy współpracy trójstronnej: polsko-niemiecko-białoruskiej, rosyjskiej i ukraińskiej. Nasze działania w sferze współpracy międzynarodowej współfinansowane były w 2006 roku przez **Ministerstwo Spraw Zagranicznych**, a Program Przeciw Korupcji wsparła **Ambasady Stanów Zjednoczonych**.

Projekty wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży finansowane były z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, darowizn: **Fundacji Agora**, towarzystwa ubezpieczeniowego **Commercial Union Polska**, firmy **Nestle SA**, a także z dochodów wieczystego **Funduszu M** utworzonego ze środków ofiarowanych Fundacji przez prywatnego darczyńcę z Polski oraz z przekazanych nam za pośrednictwem **Friends of Stefan Batory Foundation, USA** i **Stefan Batory Trust, UK**, darowizn od osób prywatnych, m. in. od państwa **Helen i Petera Maxwellów** oraz prywatnego darczyńcy pragnącego pozostać anonimowym, z którego darowizny utworzony został **Fundusz K**.

Podobnie jak w latach poprzednich, prowadziliśmy **Fundusz Charytatywny Commercial Union**, firmy współpracującej z nami od 1996 roku, finansując z przekazanych środków wskazane przez darczyńcę przedsięwzięcia związane z niesieniem pomocy dzieciom chorym i potrzebującym opieki oraz z działalnością oświatową i edukacyjną. Także część środków z inwestowania **Funduszu M** przeznaczaliśmy – zgodnie z wolą fundatora – na pomoc dla dzieci chorych i niepełnosprawnych, wyrównywanie szans i ochronę zdrowia. Kolejny rok administrowaliśmy powierzonym nam **Funduszem im. Beaty Pawlak**, z którego – zgodnie z ostatnią wolą fundatorki – finansowana jest doroczna nagroda dla autora najlepszego tekstu na temat innych kultur, religii i cywilizacji.

W roku 2006 kontynuowaliśmy rozpoczętą cztery lata wcześniej budowę kapitału wieczystego, który stworzyć ma podstawę finansowania naszej działalności w latach następnych. Znaczące dotacje na zasilenie naszego kapitału wieczystego przekazały nam **Fundacja Forda** i **Fundacja Charlesa Stuarta Motta**. **Fundacja**

Motta i Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe wspierały też nasze wysiłki na rzecz rozwoju i poszerzania źródeł finansowania Fundacji.

Wszystkim naszym darczyńcom serdecznie dziękujemy! Dzięki Waszemu wsparciu możemy pomagać innym!

Dziękujemy ekspertom, konsultantom i wolontariuszom, którzy służyli nam *pro bono* fachową radą i pomocą oraz firmom, które przekazały nam pomoc rzeczową i niematerialną. Swoją wdzięczność pragniemy wyrazić wszystkim, którzy pomogli nam w **kampanii pozyskiwania wpłat 1% za rok 2005**, szczególnie firmie **Antalis Poland Sp. z o. o.** za papier na druk ulotki i **Joannie Szymańskiej** za współpracę i zanagażowanie w przygotowanie kampanii.

Dziękujemy firmom, instytucjom i osobom, które wsparły naszą akcję **Masz głos, masz wybór** zachęcającą wyborców do udziału w wyborach samorządowych: Agencji **DDB Warszawa** za przygotowanie spotu kampanii frekwencyjnej; telewizjom **TVN24, TVN, POLSAT i MTV** za jego bezpłatną emisję, firmie **Best-Marketing Promotion Agency** za dystrybucję spotu do 23 kin w całej Polsce; **Mateuszowi Zmyślonemu** z agencji **Eskadra** za pomysł i pomoc w przeprowadzeniu wyborczego happeningu ulicznego; **Wojciechowi Albińskiemu** za przygotowanie koncepcji kampanii frekwencyjnej w społecznościach lokalnych; **Rafałowi Szymczakowi** z agencji **Profile** za wsparcie w kontaktach z mediami; **Robertowi Kawce** za druk naklejek wyborczych; agencji **OZON** za przygotowanie banera zachęcającego do głosowania; **Gazecie Wyborczej** za współpracę przy promocji akcji; wolontariuszom: **Łukaszowi Bertramowi**, **Paulinie Chylińskiej**, **Rafałowi Krziemińskiemu** i **Kacprowi Pławgo** za współpracę przy prowadzeniu i koordynowaniu akcji.

Dziękujemy współpracownikom i wolontariuszom **Programu przeciw Korupcji**: **Zbigniewowi Janasowi** i mecenasowi **Maciejowi Łaszczukowi** za współpracę, służenie wiedzą i doświadczeniem przy realizacji projektu *Monitoring stanowienia prawa*; sędziemu **Przemysławowi Szustakiewiczowi** za gotowość dzielenia się swoją wiedzą i wyjaśniania naszych wątpliwości; **Małgorzacie Wąsek-Wiaderek** za wsparcie merytoryczne w dziedzinach ochrony praw człowieka oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; **Magdalenie Chusteckiej** za udział w jednym z postępowań sądowych monitorowanych przez Program; **Bognie Baczyńskiej** za zaangażowanie w monitorowanie postępowania karnego w sprawie o zarzut łapownictwa przeciwko kontrolerom Państwowej Inspekcji Handlowej; wolontariuszom: **Karolinie Skrzek** i **Piotrowi Zawiei** za obserwacje postępowania sądowego przeciwko osobie oskarżonej o przyjmowanie łapówek, **Oli Potrebce** i **Katarzynie Lesińskiej** za bieżącą pomoc w projekcie pomocy prawnej, **Markowi Solonowi-Lipińskiemu** za ogromny wkład pracy w przygotowanie raportu z monitoringu finansowania kampanii prezydenckiej 2005 roku.

Rada

Przewodnicząca

Anna Radziwiłł
historyk

Członkowie

Jan Krzysztof Bielecki

prezes zarządu Banku Pekao S. A.,
były premier RP

Bogdan Borusewicz

historyk, Marszałek Senatu

Wojciech Fibak

przedsiebiorca

prof. Bronisław Geremek

deputowany Parlamentu Europejskiego,
były minister spraw zagranicznych RP

prof. Leszek Kotakowski

filozof, Oxford University

prof. Marcin Król

historyk idei, Uniwersytet Warszawski,
redaktor naczelny miesięcznika
Res Publica Nowa

Olga Krzyżanowska

lekarz

prof. Krzysztof Michalski

filozof, dyrektor Instytutu Nauk
o Człowieku w Wiedniu

dr Andrzej Olechowski

ekonomista, członek Rady Nadzorczej
Banku Handlowego w Warszawie S. A.,
były minister spraw zagranicznych RP

prof. Zbigniew Pełczyński

politolog, Oxford University

ks. bp Tadeusz Pieronek

Konferencja Episkopatu Polski

prof. Andrzej Rapaczynski

prawnik, Columbia University

prof. Hanna Suchocka

prawnik, Ambasador RP przy Stolicy
Apostolskiej, była premier RP
(członkostwo zawieszone na czas
pełnienia misji dyplomatycznej)

prof. Stanisław Wellisz

ekonomista, Columbia University

Zarząd

Prezes

Aleksander Smolar

politolog, Narodowe Centrum
Badań Naukowych (CNRS), Paryż

Członkowie

Klaus Bachmann

publicysta, politolog, Centrum Studiów Niemieckich
i Europejskich im. Willy Brandta
Uniwersytetu Wrocławskiego

Nathalie Bolgert

konsultant finansowy, Polsko-Amerykański
Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich (PAFPIO)

dr Mirosława Grabowska

socjolog, Instytut Socjologii
Uniwersytetu Warszawskiego

prof. Jacek Kochanowicz

ekonomista, Uniwersytet Warszawski

Jarosław Kurski

publicysta *Gazety Wyborczej*

prof. Andrzej Rychard

socjolog, Instytut Filozofii i Socjologii PAN

prof. Andrzej Ziabicki

chemik, Instytut Podstawowych
Probleatów Techniki PAN

Komisja finansowa

Nathalie Bolgert

konsultant finansowy, Polsko-Amerykański
Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich (PAFPIO)

Włodzimierz Grudziński

prezes Zarządu Banku Inicjatyw
Społeczno-Ekonomicznych S. A.

Janusz Jankowiak

główny ekonomista Polska Rada Biznesu

Stefan Kawalec

ekspert finansowy

Krzysztof Stupnicki

prezes Zarządu AIG PTE S. A.

Komisje Programów

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Organizacje strażnicze –
społeczna odpowiedzialność w życiu publicznym

Elżbieta Czyż

członek Zarządu Helsińskiej Fundacji
Praw Człowieka

Anna Wojakowska-Skiba

dyrektor programowy Polsko-Amerykańskiej
Fundacji Wolności

Zenon Kołodziej

naczelnik Wydziału Edukacji Starostwa
Powiatowego Wieluń

Kapituła Nagrody im. Beaty Pawlak

Urszula Doroszewska

prezes Zarządu Towarzystwa
Demokratycznego Wschód

Wojciech Jagielski

reporter *Gazety Wyborczej*

Maria Kruczkowska

dziennikarka *Gazety Wyborczej*

Antoni Rogala

przedstawiciel rodziny Fundatorki

Olga Stanisławska

niezależna publicystka

Adam Szostkiewicz

publicysta *Polityki*

Joanna Załuska

koordynator programu, Fundacja Batorego

Wojciech Załuska

dziennikarz *Gazety Wyborczej*

Program Równych Szans

Lokalne Programy Stypendialne

Sylwestra Borowczyk

trener organizacji pozarządowych,
współpracownik Ośrodka Wspierania Organizacji
Pozarządowych i Fundacji Rozwoju Demokracji
Lokalnej w Białymstoku

Teresa Ogrodzińska

prezes Fundacji Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa
Komeńskiego

Iwona Olkowicz

koordynator Programu Rozwoju Filantropii
Lokalnej, Akademia Rozwoju Filantropii

Kolorowa Akademia

Radostaw Jasiński

dyrektor programowy Polsko-Amerykańskiej
Fundacji Wolności

Wojciech Kamiński

prezes Zarządu Fundacji Agory

Jarostaw Kurski

członek Zarządu Fundacji Batorego

Ewa Suchcicka

prezes Stowarzyszenia Rodzin i Opiekunów Osób
z Zespołem Downa *Bardziej Kochani*

Program Edukacji Prawnej

Łukasz Bojarski

ekspert Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Barbara Rymaszewska

sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Łodzi

Ewa Siedlecka

dziennikarka *Gazety Wyborczej*

Mirostław Starzyński

naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia,
Urząd Gminy Warszawa Wola

Program Przeciw Korupcji

Rada Programu

dr Ewa Balcerowicz

prezes Zarządu Centrum Analiz
Społeczno-Ekonomicznych

Janusz Durlik

zastępca dyrektora Fundacji Centrum
Badania Opinii Społecznej

prof. Krzysztof Jasiecki

pracownik Zakładu Struktury Społecznej
w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN

prof. Lena Kolarska-Bobińska

dyrektor Instytutu Spraw Publicznych

Paweł Łukasik

prezes Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce

Jacek Strzemieczny

prezes Zarządu Centrum Edukacji Obywatelskiej

Andrzej Szeniański

sekretarz Starostwa Olsztyńskiego

Mirostław Warowicki

prezes URSA Consulting

prof. Edmund Wnuk-Lipiński

przewodniczący Rady Naukowej
Instytutu Studiów Politycznych PAN

Jakub Wygnański

członek Zarządu Forum
Inicjatyw Pozarządowych

Kapituła konkursu *Tylko ryba nie bierze?*

Klaus Bachmann

członek Zarządu Fundacji Batorego

Magdalena Bajer

przewodnicząca Rady Etyki Mediów

Krzysztof Bobiński

wiceprezes Fundacji Unia & Polska

Teresa Bogucka

publicystka *Gazety Wyborczej*

Janusz Buszyński

przedstawiciel Ambasady USA

dr Marek Czyżewski

pracownik Instytutu Socjologii
Uniwersytetu Łódzkiego

Justyna Duriasz-Bużak

przedstawicielka Fundacji Wspomagania Wsi

prof. dr hab. Marcin Król

członek Rady Fundacji Batorego

dr Stanisław Mocek

prorektor Collegium Civitas

Program dla Tolerancji

Marta Białek

członek zarządu Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”,
autorka programów społecznych i szkoleniowych

Helena Datner

socjolog, pracownik Żydowskiego Instytutu
Naukowego w Warszawie

Maria Ofierska

socjolog i redaktor

Robert Szuchta

nauczyciel historii, współautor szkolnego
programu nauczania o Holokauście

Program Partnerstwo Inicjatyw Społecznych

Julia Bardun

koordynatorka Programu w Kaliningradzie,
dyrektor Pozarządowej Agencji Wspierania
Inicjatyw Kulturalnych *Tranzit*,
Obwód Kaliningradzki, Rosja

Łukasz Byrski

asystent ds. Projektu Bilateralnego
Ambasady Królestwa Niderlandów,
ekspert ds. Białorusi

Anna Gojło

dyrektor Regionalnego Ośrodka Wspierania
Organizacji Pozarządowych w Olsztynie,
ekspertka ds. Obwodu Kaliningradzkiego

Wilfried Jilge

pracownik naukowy Centrum Historii i Kultury
Europy Wschodniej w Lipsku, ekspert ds. Ukrainy

Carsten Lenk

dyrektor programowy,
Fundacja im. Roberta Boscha, Niemcy

Maria Przetomiec

niezależna dziennikarka specjalizująca się
w tematyce ukraińskiej

prof. Gudrun Schmidt-Kärner

referent ds. kontaktów z Obwodem
Kaliningradzkim w parlamencie krajowym
Schleswig-Holstein, Niemcy

Program Inicjatyw Obywatelskich w Europie Wschodniej

Partnerzy regionalni

John Kubiniec

dyrektor regionalny Freedom House, USA

Rodger Potocki

koordynator programów europejskich i wschodnich,
National Endowment for Democracy, USA

Przemysław Radwan

dyrektor generalny

Stowarzyszenia Szkoła Liderów

Wojciech Zajączkowski

zastępca dyrektora Departamentu Europy
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych

Program Wschód-Wschód

Joanna Konieczna

ekspert ds. Ukrainy, Rosji i Białorusi,
Instytut Socjologii UW

Maciej Lang

ekspert ds. Azji Środkowej, były pracownik
Ambasady Polskiej w Kazachstanie,
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Zdzisław Nowicki

ekspert ds. Azji Środkowej, Rosji i Ukrainy

Marek Pędziwół

ekspert ds. krajów wschodnich, publicysta,
współpracownik austriackiej gazety
Wirtschaftsblatt

Wojciech Stanisławski

ekspert ds. krajów bałkańskich,
Ośrodek Studiów Wschodnich

Zespół

Dyrektor fundacji

Anna Rozicka

Programy

Jakub Boratyński

dyrektor programowy

Lidia Kuczmierowska

dyrektor programowy

Grażyna Kopińska

dyrektor Programu Przeciw Korupcji

Ewa Woydytło-Osiatyńska

dyrektor Regionalnego Programu

Przeciwdziałania Uzależnieniom

Justyna Blinowska

Program Społeczeństwa Obywatelskiego,

Program Trzeci Sektor

Grażyna Czubek

Program Przeciw Korupcji

Agata Gajewska

Program Partnerstwo Inicjatyw Społecznych

(do czerwca 2006)

Grzegorz Gromadzki

Program Współpracy Międzynarodowej

Piotr Halbersztat

Program Równych Szans *(do marca 2005)*

Agnieszka Komorowska

Program Współpracy Międzynarodowej,

Program Inicjatyw Obywatelskich

w Europie Wschodniej

Wojciech Konończuk

Program Współpracy Międzynarodowej

Piotr Kosiewski

Program Współpracy Międzynarodowej

Piotr Krygiel

Program Inicjatyw Obywatelskich

w Europie Wschodniej

Marta Masojć

Program Wschód-Wschód *(do czerwca 2006)*

Barłomiej Ostrowski

Program Partnerstwo Inicjatyw

Społecznych *(od kwietnia 2006)*

Małgorzata Prejzner

Regionalny Program Przeciwdziałania

Uzależnieniom

Adam Sawicki

Program Przeciw Korupcji

Sylwia Sobiepan

Program Wschód-Wschód,

Program Inicjatyw Obywatelskich

w Europie Wschodniej

Wojciech Stanisławski

Program Współpracy Międzynarodowej

(do grudnia 2006)

Ewa Styperek

Program Społeczeństwa Obywatelskiego,

Program Trzeci Sektor

Katarzyna Szotkowska

Program Edukacja dla Tolerancji

Anita Szymborska

Program Współpracy Międzynarodowej

Wojciech Tworowski

Program Współpracy Międzynarodowej

Alina Wasilewska

Program Równych Szans

Grzegorz Wiaderek

Program Edukacji Prawnej,

Program Trzeci Sektor

Anna Wojciechowska-Nowak

Program Przeciw Korupcji

Sylwia Maksim-Wójcicka

Program Społeczeństwa Obywatelskiego,

Program Trzeci Sektor,

Program Równych Szans

Joanna Załuska

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Informacja i rozwój

Ewa Kulik-Bielińska dyrektor

Anna Czajkowska

Sekretariat

Karolina Oczkowicz

Joanna Sieniawska

Księgowość i finanse

Alina Muzińska dyrektor finansowy

Krystyna Grzeszkiewicz

Danuta Mingin

Administracja

Grażyna Rutkowska dyrektor

administracyjny

Karolina Płatek

Andrzej Wydrych

Tomasz Ostrowski administrator sieci

Deбаты Fundacji Batorego

Deбаты Fundacji Batorego są próbą stworzenia niezależnego miejsca spotkań i dyskusji przedstawicieli świata polityki, ekspertów i dziennikarzy. Od wielu lat organizujemy konferencje i dyskusje poświęcone przemianom w Polsce, problematyce międzynarodowej, polityce zagranicznej naszego kraju oraz sytuacji w Europie Środkowo-Wschodniej. Naszym celem było i jest inicjowanie publicznej debaty na tematy istotne dla przyszłości naszego państwa i przyszłości regionu.

W 2006 roku rozpoczęliśmy cykl debat o *Polskiej demokracji liberalnej*. Kontynuowaliśmy też dyskusje o polskiej polityce zagranicznej.

Cykl debat *Polska demokracja liberalna*

Władza mediów, władza nad mediami

13 kwietnia 2006

Paneliści: Kamil Durczok (dziennikarz, były prezenter *Wiadomości*), Robert Krasowski (dziennikarz, redaktor naczelny *Dziennik Polska Europa Świat*), prof. Andrzej Rzepiński (prawnik, Uniwersytet Warszawski, Helsińska Fundacja Praw Człowieka), Jarosław Sellin (sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego), Jacek Żakowski (publicysta, tygodnik *Polityka*). Prowadzenie: Krzysztof Skowroński (dziennikarz, TVP 1), Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Przez wiele lat podkreślano znaczenie mediów w budowaniu demokracji w Polsce. Przypisywanie im funkcji „czwartej władzy” nie było pozbawione racji, a rolę, jaką odegrały w odkryciu rozmaitych afer i nieprawidłowości w pełni przyczyniła się nie tylko do przemian na scenie politycznej, ale też do przekonania, iż III RP potrzebuje naprawy. Jednak przynajmniej część z mediów jest oskarżana o psucie państwa, a nie o dbałość o interes społeczny. Pojawił się problem miejsca mediów w polskiej demokracji. Czy wypowiedzi przywódców koalicji rządzącej, podejmowane lub zapowiadane zmiany ustawodawcze, wreszcie decyzje KRRiT przyczynią się wzmocnienia roli mediów, ich obszaru wolności (w tym wolności samych dziennikarzy), czy też do ograniczenia ich swobody i niezależności? Czy media w Polsce pełnią dzisiaj funkcję kontrolną, czy też są przede wszystkim reprezentantami rozmaitych interesów politycznych, gospodarczych, wreszcie służb specjalnych? Na ile przyczyniają się do wzmocnienia demokracji, a na ile realizują partykularne interesy swych wydawców czy mocodawców politycznych? Na ile reprezentują realne interesy społeczne, a na ile kreują naszą rzeczywistość? Na ile stawiają tamę populizmowi polskiej sceny politycznej, a na ile same przyczyniają się do jego wzrostu, wraz postępującą tabloizacją mediów, podporządkowaniem polityki redakcyjnej walce o odbiorców i wymogom reklamodawców? Na pytania te próbowali odpowiedzieć uczestniczący w debacie goście.

Debate transmitowana była przez Program 1 TVP.

Konstytucja, prawo, sprawiedliwość. Wykład prof. Marka Safjana, prezesa Trybunału Konstytucyjnego

16 maja 2006

Profesor Safjan w swoim wykładzie mówił o słabej kulturze prawnej i konstytucyjnej w Polsce, postawach elit wobec konstytucji, sporze o sądownictwo konstytucyjne i mankamentach publicznej debaty konstytucyjnej. Jego zdaniem ta ostatnia ograniczona do stereotypów i sprowadzona do haseł budowy IV Rzeczypospolitej i wprowadzania nowego ładu moralnego nie angażuje szerszych warstw społeczeństwa lub chociaż jego zróżnicowanych elity. W Polsce nie ma debaty konstytucyjnej angażującej społeczeństwo, nie toczy się także żadna autentyczna batalia o zmianę ustawy zasadniczej. Co najwyżej mamy do czynienia ze sporami na jej temat w zamkniętych gremiach elit politycznych, przekonywał. W tak prowadzonej debacie znikają z pola widzenia problemy rzeczywiste, te do których należałoby się odnieść w pierwszym rzędzie i uczynić z nich oś sporu o kształt państwa: kształt i rola samorządu terytorialnego, kwestia ordynacji wyborczej, system prawa, zakres, intensywność i skala gwarancji państwa wobec obywatela, wypracowanie mechanizmów określających relacje z instytucjami UE, sposoby reformy wymiaru sprawiedliwości, systemu opieki zdrowotnej, zakres gwarancji ochrony zdrowia, model edukacji na poziomie szkół wyższych. Zanim zaczniemy mówić o zmianach w konstytucji, należy – zdaniem prof. Safjana – przesądzić o tym, czy i co konkretnie w państwie wymaga zmiany, a dopiero potem o tym, czy dla tych zmian potrzebna jest nowa Konstytucja i odmieniona aksjologia. Większość problemów w opinii Prezesa Trybunału Konstytucyjnego można rozwiązać przez respektowanie kanonów dobrej wiary, dobrych obyczajów kultury konstytucyjnej, a nie zmian w konstytucji. Zapis wykładu na stronie www.batory.org.pl w zakładce *Konferencje i debaty*.

Sprawiedliwość przeciw prawu

7 czerwca 2006

Paneliści: prof. Marian Filar (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń), dr Janusz Kochanowski (Rzecznik Praw Obywatelskich), prof. Wojciech Sadurski (Dziekan Wydziału Prawa, Uniwersytet Europejski, Florencja), prof. Andrzej Siemaszko (dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości), prof. Andrzej Zoll (profesor prawa, Uniwersytet Jagielloński, były Rzecznik Praw Obywatelskich). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Wraz z powołaniem rządu Kazimierza Marcinkiewicza z PiS prawo, jego rola i miejsce w państwie stały się jednym z podstawowych tematów debaty publicznej. W tej dyskusji szczególne miejsce zdaje się zajmować problem relacji między prawem a sprawiedliwością. Pojawia się pytanie, na ile w pragnieniu zapewnienia sprawiedliwości proponuje się rozwiązania sprzeczne z zasadami praworządności obowiązującymi w systemie europejskim, a na ile obrona obowiązującego obecnie prawa i procedur jest tworzeniem alibi dla praktyk sprzecznych z społecznym poczuciem sprawiedliwości. Paneliści, wybitni profesorowie prawa, dyskutowali o napięciu między sprawiedliwością i prawem, o tym, czy prawo jest instrumentem dla sprawowania władzy, czy jej ogranicznikiem, a także kiedy staje się ustawowym bezprawiem. Zastanawiali się, czy prawo karne i polityka kryminalna mogą się rozmijać z tym, co ludzie uważają za sprawiedliwe i jaka jest rola sędziego w demokratycznym państwie.

Jaka Polska? Czyja Polska?

28 czerwca 2006

Paneliści: prof. Henryk Romański (dyrektor Instytutu Filozofii i Socjologii PAN), dr Dariusz Gawin (zastępca dyrektora Muzeum Powstania Warszawskiego), prof. Mirosława Marody (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego), prof. Karol Modzelewski (Uniwersytet Wrocławski), prof. Jacek Rostowski (Central European

University, Budapeszt), Sławomir Sierakowski (redaktor naczelny *Krytyki Politycznej*), prof. Jerzy Szacki (członek Polskiej Akademii Nauk), prof. Piotr Wieczorek (Uniwersytet Warszawski), dr Artur Wotek (Wyższa Szkoła Biznesu-NLU, Nowy Sącz). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Konferencja była próbą odpowiedzi na istotne pytania dotyczące oblicza Polski po wyborach prezydenckich i parlamentarnych 2005. Polski zdominowanej politycznie przez PiS, a rządzonej przez – trudną do wyobrażenia jeszcze przed rokiem – koalicję tej partii z LPR i Samoobroną. Zaproszeni do dyskusji goście skupili się na istocie dokonujących się przemian, na pytaniach o to, jaka wspólnota polityczna i jaki system instytucji się z nich wyłania? Czyim politycznym, społecznym i ekonomicznym interesom służą obecne rządy. Jak ład panujący w naszym kraju ma się do celów i doświadczeń Polski po 1989 roku i ideałów sił, które przewodziły transformacji? Wybór materiałów z debaty wydany został w formie książkowej. Dostępny jest również w wersji elektronicznej na stronach www.batory.org.pl

Pieniądz i demokracja. Wykład prof. Leszka Balcerowicza

29 czerwca 2006

W swoim wykładzie profesor Balcerowicz mówił o relacji między pieniądzem, demokracją i praworządnością, a także o ograniczeniach, jakie narzuca dobry pieniądz na woluntaryzm społeczny. To czy pieniądz jest wymienialny czy nie, ma znaczenie polityczne, stwierdził profesor Balcerowicz. Pieniądz wymienialny zmniejsza kontrolę polityków nad ludźmi. Ale oprócz tego jest problem wartości pieniądza, czy pieniądz zachowuje swoją wartość w czasie, czy też jest psuty wskutek nadmiernej inflacji. Jeżeli pieniądz jest psuty, to znaczy, że ludzie płacą podatek inflacyjny. Jednym z mierników praworządności jest to, z jaką swobodą rządzący mogą nakładać na ludzi najgorszy podatek – podatek inflacyjny, bez ich zgody, bez zgody ich reprezentacji. Warunkiem ochrony stabilności wartości nowoczesnego pieniądza są według profesora: po pierwsze, przyjęcie stabilnego pieniądza zewnętrznego (np. dolara czy euro). Po drugie, wprowadzenie wspólnego pieniądza, o którym są podstawy sądzić, że będzie stabilny. Takim pieniądzem dla Polski jest euro, oznajmił Balcerowicz. Po trzecie, wprowadzenie niezależnego i fachowego strażnika stabilności pieniądza, którym jest niezależny bank centralny. Zachowanie faktycznej niezależności banku centralnego jest, przy założeniu fachowego postępowania banku, gwarancją ochrony ludzi przed psuciem pieniądza przez polityków.

Cykl debat *Polityka zagraniczna*

Polskie wojny. Irak, Afganistan...

4 grudnia 2006

Paneliści: Stanisław Koziej (generał w stanie spoczynku, były wiceminister minister obrony narodowej), Jan Rokita (poseł PO), Radosław Sikorki (minister obrony narodowej), Adam Daniel Rotfeld (były minister spraw zagranicznych), Jerzy Szmajdziński (poseł SLD, były minister obrony narodowej). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Przedmiotem debaty były kwestie strategiczne, polityczne i moralne militarnego zaangażowania Polski w świecie, szczególnie w Iraku i Afganistanie. Paneliści zastanawiali się, jak nasze zaangażowanie wpisuje się w długofalową strategię polskiej obecności w Europie i w świecie. Jak decyzje o wystaniu żołnierzy mają się do naszej wizji integracji europejskiej i euroatlantyckiej i jak wpisują się w wizję bardziej bezpiecznego świata, respektującego prawa człowieka i zmierzającego ku demokratycznym formom organizacji życia zbiorowego? Jak zapewnić kontrolę demokratyczną nad samymi decyzjami, przebiegiem i formami naszego zaangażowania poza granicami kraju? Jak wygląda problem prawomocności zagranicznych operacji wojskowych, które nie były przedmiotem decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ (Irak)?

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Celem Programu jest zwiększanie zaangażowania obywateli w życie publiczne oraz podniesienie roli i skuteczności działania instytucji obywatelskich. Pomagamy organizacjom, które przyczyniają się do rozwoju inicjatyw społecznych. Zachęcamy je do współpracy między sobą i z innymi partnerami społecznymi: samorządem, przedsiębiorcami, wolontariuszami. Staramy się upowszechniać dobre wzory działań obywatelskich oraz zasady społecznej kontroli funkcjonowania zarówno instytucji publicznych, jak i organizacji pożytku publicznego.

W roku 2006 prowadziliśmy następujące projekty:

Kuźnia – dotacje na rozwój instytucjonalny

W 2006 roku dotacje instytucjonalne adresowaliśmy do organizacji prowadzących lokalne programy stypendialne w Programie Równe Szanse. Z możliwości ubiegania się o dotacje wyłączone zostały te organizacje, które otrzymały od nas wsparcie o charakterze instytucjonalnym w latach 2004–2005. Do złożenia wniosków zaprosiliśmy 27 organizacji. Każda z nich mogła ubiegać się o trzyletnią dotację w maksymalnej wysokości 40 000 zł. Środki z dotacji można było przeznaczyć na: pokrycie bieżących kosztów działalności, zakup sprzętu, drobne inwestycje, przedsięwzięcia związane z rozwojem instytucjonalnym i budową potencjału organizacji, np. kształcenie pracowników i wolontariuszy, planowanie i ewaluację działań, usprawnienie zarządzania finansami, promocję i zbieranie funduszy.

Kuźnia miłości

Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej jest pierwszą charytatywną organizacją pozarządową w kraju, której Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna przyznała Certyfikat Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001:2000. Otrzymanie go było możliwe dzięki grantowi w wysokości 27 tys. zł, jaki Caritas otrzymała od Fundacji im. Stefana Batorego. Pieniądze te zostały przyznane w ramach programu Kuźnia przeznaczanego na rozwój instytucjonalny organizacji pozarządowych. Na uroczystej gali w gnieźnieńskim teatrze certyfikat odebrał dyrektor Caritas, ks. Jacek Dziel.

– Dzięki świadectwu jakości będziemy mogli starać się o dotacje z Unii Europejskiej, a podopieczni placówek charytatywnych Caritas oraz osoby potrzebujące, które zgłaszają się do nas po wsparcie, będą mogli liczyć na profesjonalną pomoc – mówi ks. Jacek Dziel.

Tygodnik Nowy Ziemia Pilska, 11 kwietnia 2006

Dotacje instytucjonalne na kwotę 1 104 980 zł otrzymały 25 organizacje prowadzące programy stypendialne oraz trzy inne stowarzyszenia: Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Ziarno i Stowarzyszenie Interwencji Prawnej.

Organizacje strażnicze. Społeczna odpowiedzialność w życiu publicznym

W 2006 roku przeprowadziliśmy trzecią edycję konkursu dotacyjnego dla organizacji strażniczych. Tym razem wspieraliśmy projekty dotyczące monitorowania i upowszechniania informacji o planowaniu, wydatkowaniu i rozliczaniu publicznych pieniędzy. Organizacje mogły ubiegać się o dotacje w wysokości do 40 000 zł na takie działania jak: tworzenie systemów pozyskiwania i upowszechniania informacji o sposobie planowania, wydatkowania i rozliczania publicznych pieniędzy, przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym dotyczące gospodarowania finansami publicznymi, przygotowanie narzędzi monitoringu finansowego, wykorzystywanie dostępnych instrumentów prawnych w procesach nadzoru nad zarządzaniem publicznymi środkami, inicjatywy rzecznicze zmierzające do zmiany niewłaściwych praktyk w zarządzaniu publicznymi środkami. Na konkurs wpłynęło 29 wniosków, 19 z nich otrzymało dotacje.

Nie wolno źle pisać o radnych?

Niezależny od lokalnych władz miesięcznik ukazuje się w Puszczykowie od kilku lat, ma 3 tys. nakładu, jest bezpłatny. Pieniądzy na wydawanie często ledwie wystarcza, ale ostatnio redakcję zasilila Fundacja Batorego: Projekt Kuriera „Przez jawność do demokracji” był jednym ze zwycięzców konkursu Organizacje strażnicze.

– Wszystko zaczęło się od lektury poznańskiego wydania „Gazety Wyborczej”, w którym zamieściliśmy ocenę pracy poznańskich radnych. Subiektywną, nierzadko krytyczną, bardziej o jakości pracy niż o odsiedzianych z obowiązku sesjach. – Pomyślałyśmy w redakcji, że to świetny pomysł. Dzwonili też mieszkańcy Puszczykowa, żeby naszych 15 radnych ocenić tak samo, jak „Gazeta” zrobiła to z poznańskimi – opowiada Gabriela Ozorowska. Razem z naczelną Zofią Skibińską (na co dzień lekarką) zabrały się do pracy. Najpierw pismem poprosiły radnych, by sami sobie wystawili cenzurki. Gdy odpowiedziało siedmiu, stało się jasne, że ocenę muszą wystawić dziennikarki. – Byłam na wszystkich sesjach, na większości posiedzeń komisji, więc nasza ocena brała się z obserwacji – mówi Skibińska. Notatki o tym, że ktoś nic nie robi, bardziej zajmuje się swoim rodzinnym sklepem niż pracą w samorządzie albo w ogóle nie bierze udziału w dyskusjach, uraziły grupę radnych, którzy startują w niedzielnych wyborach z komitetu Puszczykowanie oraz komitetu Aktywnie i Sportowo. Oba komitety w 24-godzinny trybie wyborczym pozwały „Kurier Puszczykowski”. Za naruszenie dóbr osobistych kandydatów komitety żądały zakazu rozpowszechniania artykułu z ocenami, sprostowania i 10 tys. zł na Dom Pomocy Maltańskiej w Puszczykowie.

31 października Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił oba pozwy. Sędzia Katarzyna Jelewska-Sterczala napisała w uzasadnieniu: „[...] każdy wyborca ma prawo wyrażać swój pogląd, że czuje się zawiedziony dotychczasową pracą danego radnego, że liczył na jego większą aktywność i większe osiągnięcia, co nie jest w żadnym wypadku równoznaczne z publikowaniem nieprawdziwych informacji [...] o których mowa w ordynacji”.

Gazeta Wyborcza Poznań, Poznań, 10/12 listopada 2006

W ramach wspierania inicjatyw społecznej kontroli instytucji publicznych przekazaliśmy również cztery dotacje na: monitoring prac komisji śledczej ds. sektora bankowego, budowę przejrzystego systemu ogólnie dostępnych informacji o osobach pełniących wybieralne funkcje publiczne oraz na monitoring debaty na temat reformy instytucjonalnej UE i przyszłości traktatu konstytucyjnego oraz monitoring działania władz oświatowych. W sumie na 23 projekty monitoriingowe przekazaliśmy 976 420 zł.

W czerwcu zorganizowaliśmy konferencję *Strażnicy Budżetu. Jak obywatele mogą kontrolować publiczne pieniądze*, z udziałem przedstawicieli amerykańskich organizacji zajmujących się działaniami typu *budget watch*. Nick Johnson z Center on Budget and Policy Priorities, Lauren Coletta z Common Cause Educational Fund i Noah Berger z Massachusetts Budget and Policy Center przedstawili różne aspekty i rodzaje budżetowych działań strażniczych prowadzonych przez organizacje w Stanach Zjednoczonych. Konferencji towarzyszyły warsztaty prowadzone przez amerykańskich specjalistów, podczas których uczestnicy poznali

praktyczne przykłady działań *budget watch*, dowiedzieli się, jak przygotowuje się strategię takich działań, jak są one finansowane w USA, oraz jak budować koalicje i mobilizować szerokie poparcie dla prowadzenia skutecznych działań rzeczniczych zmierzających do zmiany regulacji prawnych.

Masz głos, masz wybór

Celem prowadzonego przez nas od 2002 roku projektu jest zainteresowanie obywateli sprawami gminy i zachęcenie ich do uczestnictwa w życiu publicznym, w tym w wyborach samorządowych, oraz wzmocnienie – tak u wyborców, jak i u wybieranych – poczucia współodpowiedzialności za decyzje podejmowane w dniu wyborów. W 2006 roku zakończyliśmy pierwszy etap projektu, który polegał na monitorowaniu obietnic składanych przed wyborami do samorządów lokalnych przez kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w 2002 roku. W październiku opublikowaliśmy w internecie *Raport z realizacji obietnic A. D. 2002*. Wyniki monitoringu upowszechnialiśmy również w mediach przed wyborami samorządowymi, by wyborcy mogli się z nimi zapoznać przed kolejnymi wyborami samorządowymi.

W kwietniu 2006, przed kolejnymi wyborami lokalnymi, wspólnie ze Stowarzyszeniem Szkoła Liderów, rozpoczęliśmy ogólnopolską akcję społeczną, która zachęcała mieszkańców gmin do udziału w debatach o sprawach ważnych dla ich lokalnych społeczności i do udziału w głosowaniu. Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem środowiska pozarządowego – włączyło się do niej 339 organizacji non-profit z 224 miejscowości z całej Polski. Ich zadaniem było zidentyfikowanie lokalnych problemów i zorganizowanie wokół nich przedwyborczej debaty z udziałem mieszkańców i kandydatów na wójtów, burmistrzów czy prezydentów oraz przeprowadzenie lokalnych kampanii zachęcających do udziału w wyborach. Uczestnikom akcji zaoferowaliśmy wsparcie merytoryczne i techniczne: trwający od czerwca do września 2006 cykl spotkań informacyjno-szkoleniowych organizowanych w poszczególnych województwach, w których wzięto udział w sumie 330 osób, możliwość uzyskania porad ekspertów, materiały pomocnicze i promocyjne. Powstała też strona internetowa www.maszglos.pl będąca platformą wymiany informacji i doświadczeń dla uczestników akcji.

Od października do 12 listopada uczestnicy akcji zorganizowali ponad 137 debat z udziałem mieszkańców i kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów, w większości przypadków były to pierwsze debaty publiczne w gminie. W 246 miejscowościach przeprowadzone zostały lokalne kampanie zachęcające do udziału w wyborach. Dzięki współpracy z Centrum Edukacji Obywatelskiej wzięli w nich udział również uczniowie z 200 szkół ponadpodstawowych uczestniczący w projekcie *Młodzi głosują*.

Uzupełnieniem działań prowadzonych w środowiskach lokalnych była ogólnopolska kampania promocyjna, na którą złożyły się: spot telewizyjny przygotowany przez agencję DDB emitowany bezpłatnie w stacjach telewizyjnych: grupy POLSAT, TVN, TVN24 i MTV, a także wyświetlany w 23 kinach w całej Polsce; spot radiowy emitowany bezpłatnie w TOK FM, kilku rozgłośniach regionalnych Polskiego Radia, sieci radia PLUS i Antyradia oraz 40 stacjach regionalnych i lokalnych; zorganizowany wspólnie z *Gazetą Wyborczą* konkurs na wlepkę zachęcającą do udziału w wyborach oraz happening przedwyborczy w Warszawie, podczas którego wolontariusze w strojach królów polskich rozdawali przechodniom papierowe korony, zachęcając ich do głosowania.

Podsumowaniem akcji było spotkanie uczestników w Warszawie 9 listopada połączone z dyskusją pt. *Czy ludzie wierzą w swoich przedstawicieli?* z udziałem dr Radosława Markowskiego, (Instytut Nauk Politycznych PAN), prof. Mirosławy Marody (Instytut Studiów Społecznych UW, Aleksandra Smolara (prezes Fundacji Batorego) i dr Artura Wołka (Wyższa Szkoła Biznesu–NLU w Nowym Sączu).

Partnerami akcji byli: Forum Darczyńców w Polsce, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Polska Zielona Sieć, Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Stowarzyszenie na rzecz Forum

Inicjatyw Pozarządowych, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych, Związek Biur Porad Obywatelskich. Patronat medialny objęli: *Gazeta Wyborcza*, tygodnik *Polityka*, PAP, Jedyńska PR, Stowarzyszenie Gazet Lokalnych, TVP3, portale ngo.pl i opoka.org.pl.

Monitoring wyborczy programów informacyjnych TVP

Od 16 października 2006 prowadziliśmy pilotażowy projekt monitoringu wyborczego programów informacyjnych telewizji publicznej przed wyborami samorządowymi. Monitoring obejmował główne wydania *Wiadomości* (TVP1, 19:30) i *Panoramy* (TVP2, 22:30) oraz lokalne programy informacyjne TVP3 nadawane o godz. 18:00 w pięciu miastach: Białymstoku, Gdańsku, Krakowie, Szczecinie i w Warszawie. Każdy program oceniany był przez trzech obserwatorów, a ich oceny były uśredniane. Obserwatorzy notowali czas emisji materiałów wyborczych, ich miejsce w programie, obecność w zapowiedzi, liczbę i czas „setek” (pełen dźwięk i obraz rozmówcy) w rozbiciu na główne partie polityczne. W ten sam sposób odnotowywali materiały inne niż wyborcze, które – ich zdaniem – mogły mieć wpływ na decyzje wyborców. W części jakościowej obserwacji eksperci oceniali materiały dziennikarskie, biorąc pod uwagę ich ton, poziom szczegółowości, zrozumiałość, równowagę, aktualność i stronniczość. Schemat obserwacji oparty został na doświadczeniach organizacji międzynarodowych monitorujących przebieg wyborów: Rady Europy, Unii Europejskiej, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie opisanych w podręcznikach dla organizacji obywatelskich: *Monitoring Election Campaign Finance* wydany w 2005 roku przez Open Society Institute oraz w *Media Monitoring to Promote Democratic Elections* wydany przez amerykański National Democratic Institute w roku 2002.

Projekt prowadzony był od 16 października do ciszy wyborczej 12 listopada 2006, a także między pierwszą i drugą turą wyborów, tam, gdzie miała ona miejsce (26 listopada).

Nagroda im. Beaty Pawlak

Nagroda im. Beaty Pawlak, ustanowiona zgodnie z ostatnią wolą dziennikarki i pisarki, która 12 października 2002 zginęła w zamachu terrorystycznym na indonezyjskiej wyspie Bali, przyznawana jest corocznie za artykuł lub cykl artykułów na temat innych kultur, religii i cywilizacji. Nagroda wypłacana jest z Funduszu imienia zmarłej dziennikarki, powierzonego w zarządzanie Fundacji.

W 2006 roku laureatami czwartej edycji Nagrody zostali Beata Pawlikowska za książkę *Blondynka na Kubie. Na tropach prawdy i Ernesta Che Guevary* (Wydawnictwo National Geographic, 2006) oraz Paweł Smoleński za książkę *Izrael już nie frunie* (Wydawnictwo Czarne, 2006). Tym razem nagrody sfinansował Społeczny Instytut Wydawniczy Znak. 12 października 2006 w siedzibie Fundacji Batorego odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody. Towarzyszyła jej dyskusja *Konflikt cywilizacji czy spór ignorantów? Kres dominacji Zachodu?* z udziałem Krzysztofa Iszkowskiego (*Dziennik Polska Europa Świat*), Adama Leszczyńskiego (*Gazeta Wyborcza*), Adama Szostkiewicza (tygodnik *Polityka*) oraz dr Joanny Tokarskiej-Bakir (Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW), a także wystawa zdjęć *Mozaika indyjska* autorstwa etnologa Tomasza Mazura.

Program finansowany był z dotacji Instytutu Społeczeństwa Otwartego.

Koszty Programu:

Dotacje i nagroda:	2 317 011,20 zł
Projekty własne:	417 973,81 zł
Koszty realizacji programu:	225 017,60 zł
RAZEM:	2 960 002,61 zł

Program Trzeci Sektor

Program, realizowany w latach 2003–2006, był finansowany przez Fundację Społeczeństwa Obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej (Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe), utworzoną przez konsorcjum sześciu fundacji amerykańskich z zamiarem wsparcia rozwoju i stabilizacji społeczeństwa obywatelskiego w 7 krajach Europy Środkowo-Wschodniej: Bułgarii, Czechach, Polsce, Rumunii, Słowenii, Słowacji i Węgrzech. Jego celem była poprawa funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce przez wpływanie na tworzenie przyjaznego organizacjom otoczenia społeczno-prawnego, wzmacnianie współpracy między organizacjami i rozwijanie partnerstwa trzeciego sektora z innymi sektorami oraz pomoc w budowie podstaw finansowej stabilności organizacji. Program realizowany był w ramach czterech modułów, trzy z nich prowadzone były we współpracy z wybranymi organizacjami partnerskimi, czwarty miał formę konkursu otwartego.

Budowanie przyjaznego dla organizacji pozarządowych środowiska społeczno-prawnego

Organizacje partnerskie: Instytut Spraw Publicznych, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS

Działania w tym module polegające na: prowadzeniu badań nad trzecim sektorem, monitorowaniu regulacji prawnych oraz przygotowywaniu analiz i propozycji rozwiązań systemowych, realizowane były przez organizacje partnerskie przez trzy lata (listopad 2003 – październik 2006).

W tym okresie Stowarzyszenie Klon/Jawor przeprowadziło m. in.: dwa badania kondycji trzeciego sektora (2004 i 2006), trzy badania nt. wolontariatu, filantropii i 1% (2004, 2005 i 2006) oraz dwa badania dotyczące współpracy administracji centralnej i wojewódzkiej z organizacjami pozarządowymi (2004 i 2006). Klon/Jawor uczestniczył też w koordynowanym przez CIVICUS międzynarodowym programie badawczym Indeks Społeczeństwa Obywatelskiego (badanie ISO realizowane według jednolitej metodologii w ponad 50 krajach, umożliwia porównywanie zgromadzonych danych i przyjrzenie się kondycji społeczeństwa obywatelskiego z perspektywy globalnej). Na bazie zebranych danych powstało szereg raportów i opracowań tematycznych. Wyniki badań publikowane były m. in.: w serii broszur *Warto wiedzieć więcej*, w magazynie *gazeta. ngo.pl*, na portalu *badania.ngo.pl*, wykorzystywane w publikacjach i artykułach dotyczących różnych aspektów funkcjonowania trzeciego sektora oraz prezentowane na różnych spotkaniach organizowanych w środowisku pozarządowym. Wydano ponadto *Elementarz III sektora*, zawierający podstawową wiedzę o organizacjach pozarządowych oraz dwa specjalne wydania *gazety. ngo.pl* – resume (2005 i 2006) z podsumowaniem najważniejszych wydarzeń minionego roku, oraz antologię *Trzeci sektor dla zaawansowanych*.

Instytut Spraw Publicznych prowadził monitoring procesu tworzenia prawa (propozycji zmian obowiązujących przepisów lub projektów nowych ustaw) i funkcjonowania prawa w praktyce. Na podstawie infor-

macji uzyskanych w trakcie monitoringu publikowane były wiadomości bieżące i kalendarium prawne oraz opracowywano krótkie artykuły informacyjne i dłuższe teksty analityczne. Materiały były upowszechniane na stronach internetowych www.isp.org.pl/kompas, www.ngo.pl oraz rozsyłane w formie elektronicznego biuletynu do 258 subskrybentów. Równocześnie z uruchomieniem systemu monitorowania przygotowano raport na temat aktualnego stanu środowiska prawnego, w jakim funkcjonuje trzeci sektor. Raport był systematycznie aktualizowany i ostatnia wersja odzwierciedlała stan prawny na koniec lipca 2006 roku.

Ponadto Instytut przeprowadził udaną litygację strategiczną, wspierając w postępowaniu sądowym Fundację NEMO z Dolnego Śląska, której odmówiono prawa do uczestniczenia w postępowaniu sądu administracyjnego ze statusem organizacji społecznej. Naczelny Sąd Administracyjny, do którego się odwołano, orzekł, że fundacje powinny być uznawane za organizacje społeczne i tym samym posiadać prawo do uczestniczenia w postępowaniach administracyjnych. Spór sądowy doprowadził do wydania orzeczenia, które może być wykorzystywane w innych podobnych sytuacjach.

Instytut podjął też próbę zidentyfikowania najważniejszych zagadnień dotyczących rozwoju trzeciego sektora oraz uczynienia z nich przedmiotu eksperckich analiz oraz debaty publicznej. Podstawą do prowadzenia działań w tym zakresie były z jednej strony wyniki monitoringu regulacji prawnych, a z drugiej – wyniki badań nad sektorem prowadzone przez Stowarzyszenie Klon/Jawor. Wybrane w ten sposób zagadnienia stały się przedmiotem pogłębionych ekspertyz. W sumie powstało 41 ekspertyz (w tym 10 przygotowanych przez ekspertów zagranicznych) analizujących problemy dotyczące m. in. polityki państwa wobec organizacji pozarządowych i realizacji zasady pomocniczości w sferze usług społecznych, ekonomii społecznej, współpracy między organizacjami pozarządowymi a władzami lokalnymi oraz zagadnień prawnych i podatkowych. Ekspertyzy były dyskutowane podczas 19 seminariów, w których uczestniczyło w sumie ok. 500 osób oraz publikowane na stronie internetowej Instytutu i w kwartalniku *Trzeci Sektor*. Seminaria stanowiły forum, na którym spotykali się liderzy organizacji pozarządowych i przedstawiciele różnych dziedzin nauki oraz eksperci z Polski i zagranicy, by z jednej strony konsultować zagadnienia i propozycje przedstawiane w ekspertyzach, a z drugiej – budować zaplecze eksperckie trzeciego sektora. Zaplecze eksperckie sektora pozarządowego tworzone również wokół kwartalnika *Trzeci Sektor*, czasopisma o społeczeństwie obywatelskim, jego kondycji i perspektywach rozwoju. Każdy numer kwartalnika miał charakter opracowania monograficznego, poświęconego jednemu zagadnieniu. W trakcie trwania projektu opublikowano 7 numerów kwartalnika o następującej tematyce: podatki, ekonomia społeczna, współpraca z administracją publiczną, zatrudnienie w trzecim sektorze, wizerunek organizacji, rzecznictwo i lobbing, finanse organizacji. Ósmy numer ukazał się w grudniu 2006 i stanowił podsumowanie realizacji projektu.

Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS, trzeci z partnerów, który dołączył w 2005 roku, prowadziła działania mające na celu uruchomienie systemu konsultacji i wypracowanie przez organizacje uzgodnionych stanowisk dotyczących koniecznych zmian w dwóch wybranych obszarach: podatek VAT i *Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*. Konsultacje w sprawie podatku VAT pozwoliły na uzgodnienia stanowisk i sformułowanie pięciu konkretnych postulatów zmian, które zostały przedstawione Ministerstwu Finansów i Radzie Działalności Pożytku Publicznego. Opracowano także propozycje 8 poprawek do *Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*, które mają być uwzględnione w procesie przygotowywania nowelizacji Ustawy.

W 2006 roku Stowarzyszenie Klon/Jawor otrzymało dotację na uporządkowanie danych gromadzonych w trakcie badań oraz stworzenie systemu dostępu do tych danych, a Instytut Spraw Publicznych otrzymał dotację na kontynuację monitoringu przepisów prawnych.

Partnerstwo dla trzeciego sektora

Organizacje partnerskie: Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL), Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT

Działania prowadzone w tym module prowadzone były przez dwa lata (październik 2003 – wrzesień 2005), a ich celem było zmobilizowanie środowiska pozarządowego do podejmowania wspólnych inicjatyw zmierzających do wzmocnienia współpracy między organizacjami i budowania partnerskich relacji z sektorem publicznym oraz do przygotowania organizacji pozarządowych do wykorzystania nowych możliwości związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Naszymi partnerami były dwie organizacje sieciowe, które mają oddziały we wszystkich regionach Polski: FRDL oraz SPLOT. Działania naszych partnerów koncentrowały się z jednej strony na upowszechnianiu zapisów uchwalonej w 2003 roku *Ustawy o działalności pożytku publicznego* oraz wiedzy o funduszach unijnych, a z drugiej, na tworzeniu programów współpracy z samorządami lokalnymi i budowaniu reprezentacji organizacji pozarządowych. Równoczesne, skoordynowane działania prowadzone przez obu naszych partnerów objęły bezpośrednio ponad 12 tysięcy osób uczestniczących w różnych wydarzeniach, oraz umożliwiły dotarcie do kolejnych 30 tysięcy, które skorzystały z informacji i konsultacji udzielanych w bezpośrednich kontaktach, poprzez strony internetowe i publikacje.

Obaj partnerzy prowadzili, we wszystkich regionach Polski, działania szkoleniowe i informacyjne na temat *Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* oraz funduszy unijnych. Zorganizowano w sumie 16 wojewódzkich konferencji i 16 wojewódzkich Forów Organizacji Pozarządowych oraz 88 specjalistycznych warsztatów i seminariów, w których uczestniczyło ponad 7 tysięcy osób (jeden z warsztatów poświęcony wzmocnieniu umiejętności organizacji pozarządowych w nadzorowaniu instytucji publicznych został poprowadzony przez Helsińską Fundację Praw Człowieka). Informacje i konsultacje dla organizacji pozarządowych były dostępne we wszystkich ośrodkach SPLOT, a FRDL otworzyło w 5 ośrodkach specjalne punkty konsultacyjne (w sumie udzielono ponad 26 tysięcy informacji i konsultacji). Uruchomionych zostało 13 regionalnych portali pozarządowych, na których w trakcie trwania projektu opublikowano ponad 1300 informacji (w tym okresie zarejestrowano 240 tys. wejść na portale). FRDL opublikowała w nakładzie 3000 egzemplarzy dwa poradniki przybliżające zapisy *Ustawy o działalności pożytku publicznego*: jeden adresowany do samorządowców, drugi – do organizacji pozarządowych. SPLOT opublikował i rozpowszechnił 5 broszur z serii *Warto wiedzieć więcej* w nakładzie 22 000 egzemplarzy.

Wykorzystując różne podejścia i metodologie obie organizacje partnerskie podjęły działania wspierające organizacje i władze lokalne w procesie opracowywania programów współpracy, do tworzenia których zobowiązuje samorządy *Ustawa o działalności pożytku publicznego*. W 101 gminach z 15 województw przeprowadzono łącznie 290 warsztatów i spotkań, w których uczestniczyło 4,5 tysiąca przedstawicieli samorządu lokalnego i organizacji pozarządowych. W rezultacie powstało ponad 80 programów współpracy, z czego 74 zostały przyjęte przez władze lokalne. FRDL opracował 2 edycje poradnika *Dobre praktyki* prezentującego modelowe rozwiązania, jak tworzyć program współpracy, jak formułować konkretne warunki współpracy, jak dzielić obowiązki oraz skutecznie i przejrzystie wspierać działalność organizacji pozarządowych.

Obaj partnerzy brali udział w monitorowaniu procesu tworzenia Regionalnych Komitetów Monitorujących i Sterujących, odpowiedzialnych za przydzielanie i monitorowanie funduszy strukturalnych. W 15 regionach powstały koalicje organizacji pozarządowych odpowiedzialne za kontakty z pozarządowymi członkami komitetów (w 1 regionie – na Podkarpaciu – takiej koalicji nie udało się stworzyć). Ponadto, FRDL organizowała spotkania przedstawicieli organizacji zasiadających w komitetach, służące podnoszeniu ich kompetencji i wymianie doświadczeń. Spotkania pokazały, że wybrani do komitetów reprezentanci nie mieli jasności co do swojej roli i zakresu odpowiedzialności, oraz że komitety pracowały wedle bardzo

różnych standardów. Z tego powodu w 2006 roku FRDL kontynuowała spotkania oraz przygotowała wstępną propozycję procedur wyznaczania przedstawicieli organizacji pozarządowych do komitetów na lata 2007–2013. Nowe procedury zostały skonsultowane i przedstawione Ministerstwu Rozwoju Regionalnego, odpowiedzialnego za zarządzanie funduszami strukturalnymi.

SPLIT podjął zadanie moderowania procesów tworzenia regionalnych i lokalnych reprezentacji organizacji pozarządowych. Reprezentacje regionalne powstawały w procesie budowania koalicji najpierw na poziomie gminy, potem powiatu i na końcu regionu. Tworzenie reprezentacji lokalnych adresowane było do organizacji „branżowych”, zajmujących się takimi kwestiami jak: bezrobocie, rozwój lokalny, opieka społeczna, uzależnienia i opierało się na wspólnym opracowaniu standardów świadczonych przez nie usług. W efekcie powstały 3 reprezentacje regionalne (na Warmii i Mazurach, Pomorzu i Dolnym Śląsku) oraz 12 lokalnych koalicji branżowych z łączną liczbą 740 członków. Reprezentacji regionalnej stworzonej na Warmii i Mazurach udało się dodatkowo opracować oparty na modelu *British Compact* dokument regulujący współpracę pomiędzy trzema sektorami. SPLIT opracował poradnik dotyczący tworzenia regionalnych porozumień między trzema sektorami oraz poradnik prezentujący metody opracowywania standardów usług świadczonych przez organizacje pozarządowe.

Upowszechnianie nowych modeli finansowania lokalnych inicjatyw obywatelskich

Organizacje partnerskie: Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska

Obaj nasi partnerzy w okresie od maja 2003 do lipca 2006 realizowali działania mające na celu rozwój dwu modeli finansowania inicjatyw obywatelskich: funduszy lokalnych i grup partnerskich. Fundusze lokalne to organizacje, które pozyskane w swoim środowisku środki przekazują w formie dotacji na finansowanie lokalnych inicjatyw, podejmując jednocześnie starania na rzecz tworzenia kapitału wieczystego, umożliwiającego długofalowe wspieranie takich przedsięwzięć. Grupy partnerskie to koalicje na rzecz rozwoju regionów o wspólnej tradycji, zbliżonych warunkach gospodarczych i społecznych, w skład których wchodzi organizacje pozarządowe, instytucje publiczne (samorządy, ośrodki kultury, muzea, parki krajobrazowe itp.) i lokalne firmy.

Oferowane przez naszych partnerów wsparcie obejmowało dotacje, szkolenia, doradztwo oraz różne formy wymiany doświadczeń. W rezultacie do 12 istniejących funduszy lokalnych dołączyło 8, a do 12 istniejących grup partnerskich 5 nowych. Zarówno fundusze lokalne, jak i grupy partnerskie stworzyły i wzmocniły struktury sieciowe umożliwiające wzajemne uczenie się, podejmowanie wspólnych przedsięwzięć oraz utrzymanie odpowiednich standardów działań partnerskich i grantodawczych. Oba modele wykazały skuteczność w angażowaniu różnych aktorów społecznych w życie wspólnot lokalnych, co znajduje odzwierciedlenie choćby w całkowitej sumie zebranych środków finansowych. Akademia Rozwoju Filantropii przekazała w formie dotacji 3,8 mln zł (z czego 0,8 mln zł pochodziło z Programu Trzeci Sektor) a fundusze lokalne z innych źródeł zdobyły 10 mln zł i przekazały w swoich społecznościach 1059 dotacji i 2356 stypendiów. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska przekazała w formie dotacji 1 mln zł (z czego 0,8 mln zł pochodziło z Programu Trzeci Sektor), grupy partnerskie z innych źródeł zdobyły 27 mln zł i zrealizowały dziesiątki projektów na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Obie organizacje partnerskie na podstawie zebranych doświadczeń opracowały poradniki i programy szkoleniowe. Akademia przygotowała kompendium wiedzy z zakresu funkcjonowania lokalnych organizacji pozarządowych, na które składają się cztery podręczniki oraz program szkoleniowy uzupełniony o *Przewodnik dla trenerów*. Partnerstwo dla Środowiska opracowało 2 edycje poradnika *Grupy Partnerskie. Od idei do współdziałania* oraz 6 modułów szkoleniowych dotyczących teoretycznych i praktycznych aspektów tworzenia i funkcjonowania grup partnerskich.

Akademia Rozwoju Filantropii prowadziła także działania mające na celu promocję filantropii. Przeprowadzono dwie ogólnopolskie kampanie promujące przekazywanie 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego oraz trzy edycje konkursu o tytuł Dobroczynicy Roku promującego ideę społecznego zaangażowania biznesu. Zorganizowano ponadto 19 spotkań, w których uczestniczyło 995 osób ze środowiska biznesowego. Spotkania służyły prezentacji modeli i metod działań społecznych podejmowanych przez przedsiębiorców. Wydano dwie publikacje: *Menedżerowie 500 i odpowiedzialny biznes. Wiedza, postawy, praktyka* oraz *Współpraca firm z organizacjami pozarządowymi – formy prawne*.

Rozwój instytucjonalny organizacji pozarządowych

Ten moduł, realizowany w formie otwartego konkursu, miał na celu wsparcie procesu budowania finansowej i instytucjonalnej stabilności wybranych organizacji, których działalność ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia rozwoju społecznego oraz rozwoju trzeciego sektora. Poza dotacjami oferowaliśmy organizacjom dodatkową pomoc w postaci audytów organizacyjnych oraz możliwość udziału w przedsięwzięciu, które stworzyć ma wspólny mechanizm inwestowania środków finansowych.

W ogłoszonym w 2003 roku konkursie organizacje mogły aplikować o dotacje na kapitał wieczysty (do 1 200 000 zł) lub o dotacje na rozwój instytucjonalny (do 400 000 zł), przeznaczone na długoterminowe inwestycje, takie jak rozwój zasobów ludzkich, zakup sprzętu lub lokalu, zbieranie funduszy, przygotowanie strategii PR, ustanowienie funduszu rezerwowego, etc. W wyniku dwuetapowej procedury rozpatrywania wniosków wyłoniono 18 organizacji: sześć z nich otrzymało dotacje na kapitał wieczysty i dwanaście na rozwój instytucjonalny.

W 2006 roku organizacje, które zdecydowały się na tworzenie funduszy wieczystych lub funduszy rezerwowych oraz dowiodły umiejętności realizowania strategicznych planów rozwoju, zostały zaproszone do ubiegania się o dotacje uzupełniające. Ponadto, do ubiegania się o dotację została zaproszona nowo utworzona Fundacja Fundusz Partnerstwa będąca „grantodawczym ramieniem” Fundacji Partnerstwo dla Środowiska. W rezultacie w 2006 roku dotacje przyznano 10 organizacjom.

Nasi grantobiorcy mieli możliwość otrzymania mikrograntów na przeprowadzenia audytów instytucjonalnych, według opracowanej przez Towarzystwo Doradcze Ryszard Stocki metody *Non-profit Index*, obejmującej 4 obszary: rozwój zasobów ludzkich, zarządzanie, zbieranie funduszy i zarządzanie funduszami, wpływ społeczny. W 2005 roku z tej możliwości skorzystało 16 organizacji, a w 2006 roku – 13.

W minionym roku zakończono prace nad stworzeniem mechanizmu wspólnego inwestowania dla organizacji pozarządowych. Grupa organizacji uczestnicząca w tym przedsięwzięciu wybrała propozycję TFI Opera zakładającą utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego dla organizacji SFI Opera NGO. Fundusz został zarejestrowany w lutym 2006, przystąpiło do niego 18 organizacji przekazując w zarządzanie kapitał warty 13,46 mln zł. W 2006 roku zysk z inwestycji wyniósł 28,41%.

Program finansowany był z dotacji w wysokości 5 mln USD otrzymanej z Fundacji Społeczeństwa Obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej (Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe) oraz ze środków Fundacji Batorego (1 mln USD).

Koszty programu:

Dotacje:	3 665 500,00 zł
Spotkania, monitoring, ewaluacja:	79 592,57 zł
Koszty realizacji:	171 422,27 zł
RAZEM:	3 916 514,84 zł

Program Równych Szans

Program wspiera organizacje działające na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych młodzieży z mniejszych miejscowości i uboższych środowisk, a także poszerzania możliwości kształcenia oraz przeciwdziałania izolacji społecznej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Lokalne programy stypendialne

Celem prowadzonego od 2000 roku projektu Lokalne Programy Stypendialne jest pomoc w tworzeniu systemu finansowania stypendiów dla młodzieży z małych miejscowości z rodzin o niskich dochodach opartego o zasoby i aktywność społeczności lokalnych. W ramach programu wspieramy lokalne organizacje pozarządowe, które we współpracy z samorządem i miejscowymi przedsiębiorcami podejmują się prowadzenia programów stypendialnych dla młodzieży ze swojego terenu. Oferujemy im szkolenia na temat zakładania i prowadzenia programów stypendialnych, zbierania funduszy i zarządzania nimi oraz tworzenia lokalnych koalicji. Organizacje te zbierają następnie środki na stypendia dla dzieci i młodzieży ze swego terenu od lokalnego biznesu, indywidualnych darczyńców, władz samorządowych. Raz w roku każda z organizacji uczestniczących w projekcie otrzymuje dotację na dofinansowanie programu stypendialnego w wysokości do 100% zebranej lokalnie kwoty (max. 20 tys. zł). Prowadzone przez organizacje programy stypendialne działają w oparciu o własne regulaminy, tworzone przez specjalne komisje. Przyznawane stypendia, w wysokości 50–250 złotych miesięcznie, przeznaczone są na zakup podręczników i innych pomocy naukowych, opłacenie internatów, dodatkowe kursy, dojazdy do szkół itp. Decyzja o przyznaniu stypendium uzależniana jest zwykle od dobrych wyników w nauce, dochodu w rodzinie, niekiedy też zaangażowania na rzecz środowiska lokalnego lub innych pozanaukowych osiągnięć.

Talent za talent

Zdolne dzieci trafiają się wszędzie – w wielkich miastach i na odległej prowincji. Tylko że te z prowincji już na starcie mają gorzej – bieda, daleko do biblioteki, dobrej szkoły. W Sławnie wyrównywać szanse stara się Fundacja Rodzina. Fundacja Rodzina włączyła się do projektu Lokalne Programy Stypendialne Fundacji Batorego, w ramach którego realizuje program stypendialny Talent za talent. Młodzi ludzie muszą spełnić cztery warunki: dobre wyniki w nauce, wybitne osiągnięcia w określonej dziedzinie (sport, kultura, olimpiady przedmiotowe), niskie dochody w rodzinie i praca dla innych. To ważne, bo taka praca uczy odpowiedzialności i angażuje w działania na rzecz potrzebujących. – Stypendium to nie jest jałmużna – mówi mama Patrycji, jednej ze stypendystek. – Dzieci ciężko na te pieniądze pracują – poprzez pracę społeczną, naukę, udział w konkursach.

Głos Pomorza, Koszalin, 3–5 marca 2006

We wrześniu 2006 dzięki porozumieniu o współpracy Fundacji z firmą Nestlé Polska S. A. do programu dołączyły dwie nowe organizacje z miejscowości, w których Nestlé ma swoje fabryki. Są to: Stowarzyszenie Edukacja dla Przyszłości z Namysłowa i Uczniowski Klub Sportowy Dąbrówka-Kargowa z Kargowej. Stypendia

wypłacone przez te organizacje w roku minionym sfinansowane zostały w całości ze środków przekazanych na ten cel przez firmę Nestlé. W sumie w projekcie uczestniczyło 38 organizacji z 16 województw. Zebrały one w swoich środowiskach 890 696 złotych. Kwota ta, powiększona o dotacje wypłacone przez Fundację z darowizn od firm, instytucji i osób prywatnych w łącznej wysokości 636 000 zł pozwoliła ufundować w roku szkolnym 2006/2007 1482 comiesięczne stypendia dla dzieci i młodzieży.

Kolorowa Akademia

W ramach programu wspieramy organizacje z małych miejscowości pracujące z dziećmi niepełnosprawnymi. Organizacjom tym oferujemy dotacje na działania, które ułatwiają dzieciom niepełnosprawnym zdobywanie wiedzy, umiejętności i sprawności, umożliwiają im udział w zajęciach kulturalnych i artystycznych, przyczyniają się do ich integracji z rówieśnikami i środowiskiem, w którym żyją.

W roku 2006 przyznawaliśmy dotacje dla organizacji pozarządowych prowadzących zajęcia edukacyjne i terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych z miejscowości do 40 000 mieszkańców. Dofinansowaliśmy 36 projektów działań terapeutycznych i integracyjnych prowadzonych we współpracy ze środowiskiem lokalnym, z udziałem wolontariuszy rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych.

Nasz film animowany

Towarzystwo Miłośników Ziemi Chodzieskiej zaprosiło niepełnosprawną młodzież do udziału w projekcie *Nasz film animowany*. Uczestnicy projektu zrealizują film, którego bohaterami są oni sami. By dobrze przygotować się do realizacji filmu, spotykają się przez kilka miesięcy na cyklu warsztatów, podczas których poznają tajniki pisania scenariuszy, projektowania scenografii, fotografowania, animacji postaci, udźwiękowienia i montażu. Praca nad filmem dokumentowana jest przy pomocy kamery i aparatu fotograficznego. Zdjęcia z realizacji projektu zostaną pokazane na specjalnie zorganizowanej wystawie, film zaś zostanie zaprezentowany w Chodzieskim Domu Kultury i udostępniony regionalnej telewizji kablowej oraz TVP3.

Fundusze Powierzone

Oprócz prowadzenia własnych programów dotacyjnych Fundacja administruje również powierzonymi jej funduszami firm i osób prywatnych. Fundusze te: jednoroczne, wieloletnie i wieczyste, ustanawiane są na mocy umowy o darowiznie zawieranej przez firmę lub osobę prywatną i Fundację. W ramach umowy Fundacja wspiera ze środków jej powierzonych projekty, instytucje i inicjatywy społeczne mieszczące się w zakresie jej działalności statutowej i leżące w polu zainteresowania darczyńcy.

Fundusz Charytatywny Commercial Union

Już od jedenastu lat Fundacja współpracuje z firmą Commercial Union Polska, która przekazuje nam środki na pomoc niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży. W 2006 roku z Funduszu Commercial Union współfinansowaliśmy 23 dotacje na projekty integracji i edukacji dzieci niepełnosprawnych (dotacje opisane przy projekcie Kolorowa Akademia). Ponadto Fundacja zarządza środkami Commercial Union, z których finansuje przedsięwzięcia wskazane przez darczyńcę, związane z działalnością oświatową i edukacyjną oraz z niesieniem pomocy osobom chorym lub znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej (patrz dotacje Fundusze Powierzone).

Fundusz K

W 2004 roku Fundacja otrzymała darowiznę w wysokości 51 232 GBP od darczyńcy z Wielkiej Brytanii przeznaczoną na wyrównywanie szans edukacyjnych i kulturowych dzieci i młodzieży. Z przekazanych środków

utworzony został trzyletni Fundusz, z którego w roku 2006, zgodnie z życzeniem pragnącego zachować anonimowość darczyńcy, dofinansowane zostały stypendia fundowane przez lokalne programy stypendialne.

Fundusz M

W 2002 roku, dzięki darowiźnie przekazanej Fundacji przez prywatnego darczyńcę pragnącego zachować anonimowość, powstał wieczysty Fundusz M. Dochody z inwestowania tego funduszu przeznaczamy co roku na pomoc dla dzieci. W 2006 roku z Funduszu M sfinansowaliśmy (w całości lub w części) 13 dotacji na działania na rzecz integracji i edukacji dzieci niepełnosprawnych (dotacje opisane przy projekcie Kolorowa Akademia). Ponadto Fundacja przekazuje z Funduszu M środki na cele wskazane przez darczyńcę, związane z niesieniem pomocy dzieciom chorym i potrzebującym opieki. W roku 2006 dotacje z tej puli wyniosły 36 000 zł (patrz dotacje Fundusze Powierzone).

Fundusz Helen i Petera Maxwellów

Od roku 2004 Fundacja otrzymuje coroczną darowiznę w wysokości 30 000 USD od Państwa Helen i Petera Maxwellów ze Stanów Zjednoczonych z przeznaczeniem na program wyrównywania szans edukacyjnych w rejonie siedleckim. Program ten realizowany jest przez Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda w Siedlcach z udziałem starosty i wójtów gmin powiatu siedleckiego oraz prezydenta miasta Siedlce. W ramach programu, finansowanego w 2/3 ze środków Funduszu, co roku organizowany jest konkurs na zakup komputerów dla szkół podstawowych i gimnazjalnych w Siedlcach i powiecie siedleckim.

W roku 2006 dzięki środkom z Funduszu Państwa Maxwellów powiększonym o dotacje z gmin powiatu siedleckiego i miasta Siedlce, sfinansowano zakup 57 komputerów dla 12 szkół, z czego z puli Funduszu 38 zestawów.

Fundusz Beaty Pawlak

Fundusz ten utworzony został z darowizny w wysokości 99 390,69 zł zapisanej w testamencie przez Beatę Pawlak, dziennikarkę i pisarkę, która zginęła w zamachu terrorystycznym na indonezyjskiej wyspie Bali 12 października 2002 roku. Ze środków Funduszu – zgodnie z życzeniem Ofiarodawczyni – ustanowiona została doroczna nagroda Jej imienia, opisana w Programie Społeczeństwa Obywatelskiego.

Program Równe Szanse – Lokalne Programy Stypendialne finansowany był z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (340 890 zł), z Funduszu K utworzonego z darowizny prywatnego darczyńcy (224 110 zł), z dotacji Instytutu Społeczeństwa Otwartego (41 000 zł), z darowizny firmy Nestlé Polska SA (30 000 zł) oraz z wpłat osób indywidualnych (16 182 zł). Program Równe Szanse – Kolorowa Akademia finansowany był ze środków Fundacji Agory (100 000 zł), Commercial Union Polska (85 000 zł) oraz z dochodów z inwestowania wieczystego Funduszu M utworzonego z darowizny prywatnego darczyńcy (84 440 zł).

Koszty Programu:

Dotacje:	1 050 420,00 zł
Szkolenia:	18 051,32 zł
Koszty obsługi programu:	26 447,71 zł
RAZEM:	1 094 919,03 zł

Program dla Tolerancji

Celem tego programu zaplanowanego na lata 2006–2008 jest wsparcie środowisk i organizacji, które kształtują postawy otwartości wobec różnic rasowych, etnicznych i religijnych oraz przeciwdziałają nietolerancji i ksenofobii. W 2006 roku realizowaliśmy dwa projekty:

To, co wspólne / to, co różne

W ramach dorocznego konkursu dotacyjnego wspieramy różnorodne inicjatywy edukacyjne i kulturalne podejmowane, by przypominać i odkrywać wielonarodową przeszłość Polski, zwłaszcza lokalną „historię bliską” i historię polsko-żydowską, chronić wspólne dziedzictwo, „rozbrajać” uprzedzenia i stereotypy na temat innych narodowości i religii. Dotując nieduże projekty prowadzone głównie na prowincji i adresowane najczęściej do młodzieży, chcemy też merytorycznie wspierać ich realizatorów, współtworząc sieć organizacji i środowisk zajmujących się problematyką tolerancji i wielokulturowości.

Mozaika: poznanie – tolerancja – akceptacja

Żeby z Łodzi Fabrycznej dotrzeć do świetlicy, w której spotykają się dzieci i młodzież z łódzkich Bałut – uczestnicy projektu Mozaika – trzeba przejść ulicami, które wyznaczały kiedyś granice łódzkiego getta. I choć tę drogę pokonują niemal codziennie, o historii tych ulic dowiedzieli się na jednym z pierwszych spotkań zorganizowanych w ramach projektu. Krótki wykład o historii Żydów łódzkich, o świętach i zwyczajach żydowskich miał pomóc im ogarnąć ten dziwny i obcy temat. Na trawie, w parku rozłożyli plan getta i usiedli wokół. Wodzili palcem po ulicach, placach i skwerach, dziwili się, że kiedyś leżały na obszarze getta, a dziś to miejsca ich spotkań, widoczne z okien ich domów. Potem odbyły się warsztaty „Co znaczy – inny?”. Każdy z uczestników został przez jeden dzień „wykluczony” z jakiegoś powodu, bo miał czarne oczy, jasne włosy, niski wzrost lub za duże stopy. Na własnej skórze odczuli, jak tworzą się stereotypy i uprzedzenia. Znalazł się też sposób, by zachęcić całą grupę do odkrywania na nowo ich miasta. Przemierzali je z aparatami fotograficznymi, szukając śladów kultury żydowskiej, tablic pamiątkowych, budynków, które przetrwały wojnę, białych znaków na chodnikach, którymi w zeszłym roku izraelska i polska młodzież wspólnie zaznaczyła granice getta. Po powrocie do świetlicy wyświetlali swoje zdjęcia na ścianie. Niektóre ich śmieszyły, inne zachwyciły, wiele prowokowało do komentarzy, pytań lub uwag. Warsztaty miały otworzyć uczestniczącą w nich młodzież na odmienność. Autorka projektu założyła, że po tym, co wspólnie doświadczali, okażą innym większe zrozumienie i nie będą bezmyślnie powtarzać tego, co o Niemcach, Rosjanach lub Żydach mówi się w domu i wśród kolegów, co można przeczytać na łódzkich murach. I chyba to się udało. Jeden z chłopców dostał szóstkę za wypracowanie o historii Żydów, inny przestał pisać na murach „Widzew – żydew”, jedna z dziewcząt potępiła antysemickie zachowania w szkolnej gazetce, a inna pokazała w klasie film i opowiedziała o projekcie.

W pierwszej edycji konkursu listy intencyjne nadesłało 128 organizacji. Autorów 26 projektów wybranych do drugiego etapu zaprosiliśmy na dwudniowe warsztaty do Warszawy. Program warsztatów zawierał obok wymiany doświadczeń i wspólnej pracy nad projektami, rozmowy z realizatorami przedsięwzięć o podobnej

tematyce oraz prezentacje i spotkania ze sztuką. Spośród wniosków zakwalifikowanych do drugiego etapu konkursu ostatecznie dofinansowanych zostało 17 projektów. Dotacje z odrębnego funduszu rezerwowego otrzymały też dwa projekty zgłoszone poza dwuetapową procedurą konkursu.

Partnerami Fundacji w prowadzeniu projektu są Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych *ę* i Stowarzyszenie dla Edukacji i Kultury *Spotkania*.

Przeciwdziałanie nietolerancji

W 2006 roku ogłosiliśmy otwarty konkurs dla organizacji zajmujących się monitorowaniem i zwalczaniem przejawów nietolerancji, ksenofobii i antysemityzmu oraz prowadzących w tym obszarze projekty badawcze. Naszym celem jest zwiększenie liczby i zakresu podejmowanych w Polsce działań, które odnoszą się bezpośrednio do aktów nietolerancji oraz rozwój i profesjonalizacji organizacji, które takie działania podejmują. Spośród 33 zgłoszeń do przygotowania pełnych wniosków zaprosiliśmy 8 organizacji, ostatecznie przyznając dotacje trzem z nich. Dwuletnie dotacje przeznaczone są na badanie skali i przejawów nietolerancji w mediach i w innych obszarach życia publicznego, dokumentowanie aktów przemocy na tle rasistowskim, upowszechnianie informacji o nich oraz podejmowanie interwencji, a także oddziaływanie na opinię publiczną i mobilizowanie jej do reakcji.

Program finansowany był ze środków Fundacji Forda oraz Instytutu Społeczeństwa Obywatelskiego.

Koszty Programu:

Dotacje:	488 800,00 zł
Koszty realizacji:	50 240,00 zł
RAZEM:	539 040,00 zł

Program Edukacji Prawnej

Zadaniem Programu jest inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy i informacji z zakresu prawa, kształtowania kultury prawnej, pomocy w poznawaniu i stosowaniu przez obywateli dostępnych środków ochrony prawnej. Pomagamy organizacjom zajmującym się specjalistycznym poradnictwem prawnym adresowanym do grup najuboższych lub dyskryminowanych społecznie. Upowszechniamy wiedzę o instrumentach prawnych umożliwiających obywatelom dochodzenie swych praw oraz obronę przed różnymi formami nadużyć ze strony władzy. Wspieramy inicjatywy, które przyczyniają się do poprawy funkcjonowania sądownictwa i podniesienia wiedzy prawnej obywateli.

W roku 2006 koncentrowaliśmy się przede wszystkim na działaniach zwiększających dostęp obywateli do wiedzy i informacji prawnej. Kontynuowaliśmy wsparcie lokalnych Biur Porad Obywatelskich, w których przeszkoleni doradcy bezpłatnie udzielają informacji i porad z zakresu prawa karnego, cywilnego, prawa pracy, a także praw uchodźców, praw konsumentów i praw pacjenta osobom, które nie stać na profesjonalną pomoc prawną. 27 z nich otrzymało od nas dotacje na prowadzenie swojej działalności. Dotacje otrzymało również 25 organizacji zajmujących się specjalistycznym poradnictwem prawnym dla grup dyskryminowanych i osób w trudnej sytuacji życiowej.

Porady za darmo

Dostarczenie rzetelnej informacji oraz podanie jej w sposób jasny i przystępny, to główny cel uruchomionego w ubiegłym tygodniu Biura Porad Obywatelskich. Do siedziby Biura przy ulicy Mickiewicza 29 można zgłaszać się w sprawach zarówno prywatnych, jak i urzędowych. – Mogą to być np. problemy rodzinne, mieszkaniowe, dotyczące zatrudnienia, bezrobocia, świadczeń społecznych, nawet pozbawienia wolności – wylicza Wanda Bielańska, kierownik BPO. Oferta skierowana jest głównie do osób, które czują się bezradne w trudnych sytuacjach życiowych. Nie potrafią przebrnąć przez gąszcz przepisów. Nie wiedzą jakie przysługują im prawa, a opłacenie doradcy jest zbyt kosztowne. Pracownicy Biura gwarantują bezstronność oraz poufność powierzonych informacji. – Nie oceniamy działań klienta. Kierujemy się wyłącznie jego dobrem – zapewnia Bielańska. W praktyce wygląda to następująco. Osoba, która będzie chciała skorzystać z usług biura umawiana jest na rozmowę z doradcą. To on diagnozuje problem i po konsultacji z fachowcem przedstawia osobie zainteresowanej wszystkie możliwe rozwiązania i ich konsekwencje. Ostatecznie klient decyduje, które z rozwiązań będzie dla niego najlepsze. – Każda porada udzielana jest w oparciu o istniejący w BPO system informacyjny, zgodny z obowiązującymi przepisami. Ponadto korzystamy z wiedzy specjalistów w danej dziedzinie. Współpracujemy m. in. z Powiatowym Urzędem Pracy, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie czy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych – wymienia kierownik BPO. – Jesteśmy przekonani, że biuro będzie dobrze służyło mieszkańcom. Czterdzieści dwie osoby już skorzystały z naszej pomocy – dodaje Katarzyna Suszko, odpowiedzialna za pierwszy kontakt z klientem.

Placówka powstała dzięki wsparciu finansowemu gminy Wałbrzych. – Oprócz tego na jego działalność pozyskaliśmy środki z Fundacji im. Stefana Batorego i Banku Światowego. – informuje Wanda Bielańska. Patronat nad biurem objął Rzecznik Praw Obywatelskich.

Wiadomości Wałbrzyskie, Kłodzko, 22 maja 2006

Kolejny już rok wspieraliśmy organizacje prowadzące Młodzieżową Wszechnicę Praw Obywatelskich oferującą młodzieży szkół średnich całoroczne zajęcia na temat praw człowieka i obywatela. Dotacje otrzymało osiem takich organizacji.

W roku minionym we współpracy z Polską Sekcją Międzynarodowej Komisji Prawników oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka realizowaliśmy projekt monitoringu wyboru sędziów do Trybunału Konstytucyjnego. Obserwowaliśmy procedurę wyboru sędziów, uczestnicząc w posiedzeniach sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, przeprowadziliśmy analizę przepisów i praktyki ich wyboru, zorganizowaliśmy również spotkanie z kandydatami na sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Istotnym elementem projektu było zebranie dostępnych informacji o kandydatach i przygotowanie na ich podstawie profili kandydatów w kontekście wymogów stawianych sędziom Trybunału Konstytucyjnego. Profile te zostały upublicznione na stronie internetowej www.monitoringsedziow.org.pl oraz przekazane posłom i mediom.

Trybunałowi grozi paraliż?

– Kandydatur nie ma, termin zgłaszania może nie zostać dotrzymany. Na Ukrainie przez półtora roku parlament blokował prace Trybunału Konstytucyjnego, nie wybierając jego sędziów. Sytuacja byłaby groźna, gdyby taka manipulacja polityczna zdarzyła się w Polsce – mówił prof. Zoll na wczorajszej konferencji w Fundacji Batorego.

Trzy organizacje pozarządowe: Fundacja. Batorego, Helsińska Fundacja Praw Człowieka i Sekcja Polska Międzynarodowego Zrzeszenia Prawników ogłosiły, że będą monitorować wyłanianie sędziów Trybunału Konstytucyjnego. – Powinna się odbyć publiczna debata nad kandydatami do jednego z najważniejszych organów władzy w państwie, który kontroluje władzę ustawodawczą i wykonawczą, stoi na straży praw obywatelskich – mówi Zbigniew Lasocik z Sekcji. – Może się okazać, że debata będzie niemożliwa, jeśli kandydaty zostaną zgłoszone w ostatniej chwili – przyznaje Łukasz Bojarski w z Fundacji Helsińskiej.

Dziś kierujemy do marszałka Sejmu i przewodniczących klubów pisma z prośbą o przedstawienie kandydatur, by umożliwić debatę – zapowiada Grzegorz Wiaderek z Fundacji im. Batorego. Na czym taka debata ma polegać? – Do tej pory informacja o kandydatach sprowadzała się do przedstawienia ich życiorysów. Chcemy zebrać więcej informacji o kandydatach, zorganizować ich publiczne przesłuchania, na których np. dziennikarze mogliby wypytać ich o poglądy na rozmaite ważne kwestie.

Gazeta Wyborcza, 5 października 2006

W ramach działań na rzecz poprawy funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości wspieraliśmy projekt *Sprawny sąd – sprawny sędzia* Stowarzyszenia Sędziów Polskich *Iustitia*, polegający na kompleksowej analizie pracy indywidualnego sędziego oraz przygotowaniu propozycji jej usprawnień.

Program finansowany ze środków Instytutu Społeczeństwa Obywatelskiego.

Koszty Programu:

Dotacje:	608 136,01 zł
Działania własne:	25 197,35 zł
Koszty realizacji:	96 301,71 zł
RAZEM:	729 635,07 zł

Program Przeciw Korupcji

Celem Programu jest budowanie zaufania do instytucji publicznych, kształtowanie świadomości społecznej i uwrażliwianie opinii publicznej na różne aspekty i formy korupcji. Swoje zadania realizujemy poprzez inicjowanie i wspieranie ruchu obywatelskiego na rzecz zwiększenia przejrzystości życia publicznego, prowadzenie monitoringu działań władzy, tak na szczeblu centralnym jak i lokalnym, prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu zmianę nastawienia obywateli do zjawiska korupcji w życiu codziennym, oraz promowanie zmian legislacyjnych zapewniających przejrzystość procesów decyzyjnych oraz chroniących przed praktykami korupcyjnymi.

W 2006 roku realizowaliśmy następujące projekty:

Barometr korupcji. Raport *Codzienne doświadczenia korupcyjne Polaków*

Co roku na zamówienie Fundacji realizowane jest przez CBOS badanie opinii publicznej, na podstawie którego tworzymy wskaźnik nazwany *barometrem korupcji*. Zadając każdego roku kilka takich samych pytań sprawdzamy, jak zmienia się nastawienie społeczeństwa do zjawiska korupcji oraz jego skala. W przeprowadzonym w minionym roku siódmym już badaniu obok corocznie zadawanych pytań o wskazanie najbardziej skorumpowanych dziedzin życia społecznego i miejsca korupcji wśród problemów społecznych, powtórzono pytania z pierwszego badania, zrealizowanego w listopadzie 2000 roku. Interesowało nas, na ile zmieniły się opinie o zjawisku korupcji i zachowaniach korupcyjnych Polaków.

Wyniki badania pokazały bardzo istotne zmiany w odczuciach i nastawieniu społecznym. Przez ostatnie 6 lat respondenci wskazywali polityków: działaczy partyjnych, radnych, posłów, senatorów jako najbardziej skorumpowaną grupę społeczną. Tymczasem, w roku 2006 najwięcej wskazań dotyczyło służby zdrowia (53%). Inną istotną zmianą był spadek deklaracji respondentów o własnym udziale w korupcji: do wręczania łapówek w 2006 roku przyznało się tylko 9% badanych, podczas gdy w poprzednich latach było to od 14 do 17%. Zmniejszył się odsetek badanych przyznających, że znają osoby biorące łapówki (z 30% w roku 2000 do 18% w 2006), na tym samym poziomie utrzymuje się natomiast odsetek tych, którzy deklarują, że próbowano im wręczyć łapówkę (6% i 7%). Widoczny jest wyraźny wzrost grupy osób, dla których wręczenie łapówki stało się rutyną: w roku 2000 do wielokrotnego dawania łapówek (5 i więcej razy w roku) przyznało się 13% spośród tych, którzy się przyznają do ich wręczania, podczas gdy w roku 2006 było ich już 21%. Zwiększyła się też (z 51 do 56%) ilość łapówek „pragmatycznych”, tzn. wręczanych po to, by sprawę przyspieszyć, załatwić taniej, czy lepiej. Spadła natomiast (z 42 do 36%) ilość odpowiedzi uzasadniających, że był to jedyny sposób na załatwienie sprawy. Dominującą formą łapówki pozostają pieniądze (81%) i nadal są to kwoty stosunkowo niewielkie. Raport z badania zamieszczony został na stronie Fundacji: www.batory/korupcja/org.pl i prezentowany był na konferencji z udziałem socjologów i przedstawicieli mediów.

Przeгляд obietnic wyborczych

Projekt realizowany jest przez Antykorupcyjną Koalicję Organizacji Pozarządowych, w skład której, poza Fundacją Batorego, wchodzi: Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Fundacja Komunikacji Społecznej, Centrum Edukacji Obywatelskiej i Stowarzyszenie Szkoła Liderów. Celem projektu prowadzonego od 2001 roku jest sprawdzanie, jak politycy wybierani w wyborach parlamentarnych wypełniają swoje obietnice wyborcze dotyczące przeciwdziałania korupcji i pracy na rzecz podnoszenia standardów życia publicznego.

22 września 2006 zorganizowaliśmy konferencję oceniającą realizację obietnic wyborczych dotyczących przeciwdziałania korupcji złożonych przez partie polityczne podczas kampanii wyborczej w 2005 roku. Członkowie Antykorupcyjnej Koalicji Organizacji Pozarządowych przedstawili informacje o projektach ustaw, jakie partie wniosły do Sejmu w trakcie obecnej kadencji zgodnie ze swoimi przedwyborczymi obietnicami oraz o przypadkach łamania prawa i norm etycznych przez przedstawicieli partii politycznych, a także raport z badania socjologicznego *Społeczny wizerunek zachowań partii zasiadających w parlamencie wobec korupcji*. W dyskusji o wywiązywaniu się partii politycznych z podjętych zobowiązań walki z korupcją wypowiedzieli się: dr Mirosława Grabowska (Wydział Filozofii i Socjologii UW, członek Zarządu Fundacji Batorego), prof. Edmund Wnuk-Lipiński (Collegium Civitas), prof. Andrzej Zoll (Wydział Prawa UJ) i Michał Karnowski (publicysta, *Newsweek*). Patronat medialny nad konferencją objęły TVN 24 i Radio TOK FM.

Monitoring finansowania kampanii prezydenckiej

Celem monitoringu była kontrola źródeł finansowania i wydatków komitetów wyborczych kandydatów ubiegających się o fotel Prezydenta RP w wyborach 2005 roku. W ramach projektu przeprowadzona została analiza darowizn, zbiorów publicznych oraz wydatków komitetów na kampanię medialną, materiały propagandowe i festyny wyborcze. Po wyborach przebadane zostały sprawozdania finansowe przekazane przez komitety Państwowej Komisji Wyborczej. 19 maja 2006 zaprezentowaliśmy raport, przygotowany we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych, podsumowujący monitoring finansowania prezydenckiej kampanii wyborczej. W raporcie omówione zostały szczegółowo dochody i wydatki komitetów wyborczych, rola Państwowej Komisji Wyborczej i podejmowane przez nią działania. Jednym z najważniejszych postulatów raportu była konieczność pilnej nowelizacji ustawy o wyborze prezydenta RP. Prezentacji raportu towarzyszyła dyskusja o zaletach i wadach obowiązujących w Polsce regulacji prawnych oraz o praktyce finansowania kampanii prezydenckiej, w której wzięli udział przedstawiciele Państwowej Komisji Wyborczej i komitetów wyborczych. Na podstawie raportu powstało kilka obszernych publikacji prasowych opisujących nieprawidłowości w kampanii prezydenckiej. Dane zawarte w raporcie były również wykorzystywane, czasem nierzetelnie, przez komitety wyborcze wzajemnie oskarżające się o nielegalne finansowanie kampanii prezydenckiej.

Monitoring finansowania samorządowej kampanii wyborczej 2006

W czerwcu 2006 rozpoczęliśmy projekt monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej w celu poddania społecznej kontroli źródeł finansowania oraz sposobu wydatkowania środków przez komitety wyborcze wystawiające kandydatów w wyborach samorządowych. W ramach monitoringu prowadzona była obserwacja źródeł pochodzenia środków przeznaczanych na kampanię wyborczą kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, szczególnie pod kątem ewentualnego wykorzystywania na ten cel środków publicznych, a także analiza darowizn oraz wydatków na kampanię medialną, materiały propagandowe i festyny wyborcze. W projekcie uczestniczyło 15 przeszkolonych przez nas lokalnych organizacji pozarządowych i studenckich kół naukowych. Ich zadaniem była obserwacja przebiegu lokalnych kampanii wyborczych oraz samodzielne przygotowanie i publiczne przedstawienie wyników monitoringu

w swoich miejscowościach. Wstępne wyniki obserwacji uczestnicy projektu zaprezentowali w listopadzie i grudniu 2006.

Monitoring procesu stanowienia prawa

Dla ograniczenia korupcji w Polsce duże znaczenie ma jakość stanowionego prawa oraz przejrzystość samego procesu legislacyjnego. Korzystając z uchwalonej w 2005 roku *Ustawy o działalności lobbinglej*, która daje dużo większe niż dotychczas sformalizowane możliwości uczestniczenia w procesie stanowienia prawa wszystkim zainteresowanym, w tym także organizacjom społecznym, zdecydowaliśmy się włączyć w proces legislacyjny kilku wybranych, ważnych z punktu widzenia przeciwdziałania korupcji, ustaw. Naszym celem jest doprowadzenie do uwzględnienia w ustawach zapisów, które chronić będą interes publiczny, a także sprawdzenie, na ile ustawa o działalności lobbinglej przyczynia się do większej przejrzystości procesu stanowienia prawa i zabezpieczenia go przed pozaprawnymi wpływami.

Projekt zainaugurowany został w styczniu 2006 zorganizowanym wspólnie z Instytutem Spraw Publicznych seminarium *Lobbing i działalność rzecznicza organizacji pozarządowych w świetle nowych regulacji prawnych*. Zaprezentowano na nim opinię prawną autorstwa dr. Marka Zubika na temat ustawy o działalności lobbinglej w procesie stanowienia prawa i jej wpływu na sytuację organizacji pozarządowych. Opinie na temat nowych uregulowań prawnych przedstawili Jan Jakub Wygnański (Forum Inicjatyw Pozarządowych) oraz przedstawiciel ustawodawcy – poseł Artur Zawisza (PiS). W dyskusji ekspertów udział wzięli: Tomasz Sadowski (Fundacja *Barka*), Ewa Kulik-Bielińska (Forum Darczyńców, Fundacja Batorego), Danuta Przywara (Helsińska Fundacja Praw Człowieka) oraz Maciej Grabowski (Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową).

W 2006 roku uczestniczyliśmy w procesie legislacyjnym pięciu ustaw ważnych dla procesu zwiększania przejrzystości życia publicznego, formułując nasze zastrzeżenia i zgodnie z procedurą zgłaszając je ustawodawcy: rządowi lub sejmowi. W kilku przypadkach nasi przedstawiciele zaproszeni zostali na obrady podkomisji sejmowych, gdzie mogli przedstawić swoje opinie na temat ustawy i na posiedzenia komisji, na których mogli przysłuchiwać się prowadzonej dyskusji. Trzy projekty ustaw, które monitorowaliśmy w roku minionym: rządowy projekt ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, poselskie projekty ustaw o służbie cywilnej oraz rządowy projekt ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym zostały uchwalone przez Sejm. Prace nad dwoma rządowymi projektami ustaw o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych będą kontynuowane w 2007 roku. Na koniec roku przedstawiliśmy raport z realizacji projektu, który zawiera konkluzje oraz rekomendacje zmian w ustawie o lobbingu lub w praktyce procesu tworzenia prawa.

VII edycja konkursu dla dziennikarzy *Tylko ryba nie bierze?*

W roku 2006 przeprowadziliśmy siódmą, ostatnią, edycję konkursu dla dziennikarzy śledczych *Tylko ryba nie bierze?* Na konkurs nadesłano 88 prac przygotowanych przez 37 dziennikarzy z 13 redakcji prasowych (ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych), z 2 rozgłośni radiowych oraz z 1 stacji telewizyjnej. Kapituła Konkursu w składzie: Magdalena Bajer (publicystka), Krzysztof Bobiński (PISM), Teresa Bogucka (publicystka), Marek Czyżewski (UŁ), Marcin Król (UW), Stanisław Mocek, (Collegium Civitas), Justyna Duriasz-Buthak (Fundacja Wspomagania Wsi) oraz Janusz Buszyński (Ambasada Stanów Zjednoczonych) przyznała 5 nagród. Otrzymali je:

I nagroda (8640 zł)

Daniel Zieliński z telewizji TVN za materiał *Kardiochirurg bez serca*, wszechstronnie i nieschematycznie ujawniający mechanizmy wykorzystywania walki z korupcją do niesprawiedliwych oskarżeń i pomó-

wień. Kapituła wyraziła uznanie za podjęcie sprawy pomówionego kardiochirurga wbrew zbiorowej potępiającej opinii mediów i doprowadzenie do ujawnienia rzeczywistego sprawcy nadużycia.

Dwie II nagrody (po 6170 zł)

Bertold Kittel z dziennika *Rzeczpospolita* za cykl artykułów *Pierwszy prezes, któremu ufa minister* za wnikliwe i konsekwentne śledztwo oraz wypełnianie misji mediów, jaką jest m. in. sprawdzanie kompetencji i uczciwości osób powoływanych na stanowiska publiczne.

Michał Kopiński z dziennika *Gazeta Wyborcza* za reportaż *Szczeciński pacjent* ujawniający mechanizm wytłudzania łapówek od chorych. Kapituła wyraziła uznanie dla świetnego warsztatu dziennikarskiego.

III nagroda (3700 zł)

Maciej Samcik i Bogdan Wróblewski z dziennika *Gazeta Wyborcza* za artykuły: *SKOK rodzinny interes czy publiczna misja* oraz *Skoki na policję*. Uznanie kapituły wzbudziły konsekwentne podejmowanie tematu i działanie w interesie społecznym.

Nagroda dla prasy lokalnej (4000 zł)

Piotr Wróbel z dziennika *Nowiny – Gazeta Codzienna* za artykuł *Kto skontroluje straż graniczną i wypełnianie misji prasy lokalnej* poprzez konsekwentne monitorowanie powiązań na poziomie lokalnym zdolnych przetrwać każdą zmianę władzy.

I, II i III nagrodę sfinansowane zostały przez Ambasadę Amerykańską i Fundację Batorego. Nagrodę dla prasy lokalnej ufundowała i przekazała laureatowi Fundacja Wspomagania Wsi.

Lekarska Grupa Robocza

Od 2001 roku utworzona przy Programie Przeciw Korupcji Lekarska Grupa Robocza ds. etyki w służbie zdrowia podejmuje działania na rzecz zmian w opiece zdrowotnej i w samym środowisku medycznym. W kwietniu 2006 roku Lekarska Grupa Robocza zorganizowała seminarium poświęcone ocenie doświadczeń we wdrażaniu regulacji prawnych dotyczących organizacji list pacjentów oczekujących na deficytowe świadczenia zdrowotne. O doświadczeniach we wprowadzaniu i funkcjonowaniu nowo przyjętego systemu monitorowania czasu oczekiwania na świadczenia zdrowotne mówili: Jacek Grabowski (wiceprezes Narodowego Funduszu Zdrowia), Tomasz Gellert (Dyrektor Zespołu Administracji Publicznej, Zdrowia i Ochrony Praw Cudzoziemców działającego przy Rzeczniku Praw Obywatelskich) i Wiktor Górecki (Kierownik Wydziału Analiz Centrum Informatycznego Ochrony Zdrowia) oraz Andrzej Strug (Centrum Organizacji i Ekonomiki Ochrony Zdrowia). Spotkanie prowadził członek Lekarskiej Grupy Roboczej, Adam Kozierkiewicz, autor obywatelskiej inicjatywy na rzecz organizacji list pacjentów oczekujących na deficytowe świadczenia zdrowotne. Ponadto, we współpracy z *Rzeczpospolitą*, miesięcznikiem *Zdrowie* i portalem internetowym *Eskulap* przeprowadzony został sondaż na temat rozwiązań prawnych i organizacyjnych sprzyjających występowaniu korupcji. Wyniki sondażu prezentowane były na konferencji z udziałem lekarzy i mediów. W minionym roku członkowie Grupy opiniowali kilkanaście projektów aktów prawnych przestanych do konsultacji przez Ministerstwo Zdrowia. Do kilku z nich, w tym do projektu ustawy o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, zgłosili krytyczne uwagi.

Poradnictwo prawne

Od 2000 roku prowadzimy indywidualne poradnictwo prawne dla osób, które zetknęły się z korupcją. W 2006 roku zgłoszono do nas 130 spraw. Zajęliśmy się około połową z nich. Przygotowaliśmy między innymi: 5 interwencji do prokuratur o wszczęcie postępowania przygotowawczego lub objęcie sprawy nadzorem, 20 interwencji do sądów oraz innych instytucji publicznych i organów władzy, 12 wystąpień, stanowisk i wniosków o udzielenie informacji publicznej, 8 odpowiedzi na zapytania dotyczące obowiązującego stanu

prawnego lub zgodności z prawem sytuacji przedstawianych przez dziennikarzy, osoby prywatne i lokalnych działaczy pozarządowych. Kilkadziesiąt osób, które zwróciły się do nas z problemami nie mieszczącymi się w zakresie naszego działania, skierowaliśmy do studenckich poradni prawnych.

Seminarium na temat agencji antykorupcyjnych działających w Europie

12 maja 2006 w siedzibie Fundacji Batorego odbyło się seminarium, na którym dyskutowano o strukturze, zadaniach i sposobie funkcjonowania agencji antykorupcyjnych działających w wybranych krajach europejskich. Spotkanie otworzyły prezentacje: Jean-Pierre Bueba z francuskiego Centralnego Urzędu ds. Zapobiegania Korupcji, Povilasa Malakauskasa, dyrektora litewskiego Specjalnego Urzędu Śledczego oraz Mariusza Kamińskiego, pełnomocnika rządu ds. opracowania programu zwalczania nadużyć w instytucjach publicznych, który zaprezentował założenia funkcjonowania Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Większość uczestników dyskusji była zdania, że walki z korupcją nie można ograniczać do działań policyjnych. Zwłaszcza eksperci zagraniczni podkreślali ważną rolę prewencji i edukacji antykorupcyjnej.

W roku 2006 Program finansowany był z dotacji Instytutu Społeczeństwa Obywatelskiego.

Koszty Programu:

Nagrody w konkursie dziennikarskim:	24 680,00 zł
Realizacja projektów:	425 200,69 zł
RAZEM:	449 880,69 zł

Program Współpracy Międzynarodowej

Celem Programu jest wspieranie aktywnej polityki Unii Europejskiej wobec nowych sąsiadów na Wschodzie, wzmacnianie idei społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowo-Wschodniej, a także inicjowanie dyskusji publicznej i udział w debacie na temat spraw międzynarodowych w Polsce i na forum europejskim.

W 2006 roku sytuacja w krajach Europy Wschodniej była coraz bardziej zróżnicowana, czego najlepszym przykładem okazały się wybory na Białorusi i Ukrainie. Z jednej strony byliśmy świadkami białoruskich wyborów prezydenckich, które odbyły się z pogwałceniem podstawowych zasad demokracji, z drugiej – uczciwie przeprowadzonych wyborów parlamentarnych na Ukrainie, które dowiodły trwałości demokratycznych przemian w tym kraju, zapoczątkowanych pomarańczową rewolucją. Dopelnieniem obrazu sytuacji w Europie Wschodniej były narastające autokratyczne tendencje w Rosji, przejawiające się m. in. nowym prawem dotyczącym organizacji pozarządowych ograniczającym możliwości ich działania. Coraz bardziej asertywna była polityka zagraniczna Rosji, zarówno wobec krajów WNP jak i UE. W Unii Europejskiej wciąż widoczny był kryzys w sprawie traktatu konstytucyjnego. W wielu krajach członkowskich narastała niechęć do dalszego rozszerzania Wspólnoty.

Próbując odpowiedzieć na powyższe wyzwania swoje wysiłki w roku 2006 skoncentrowaliśmy na wspieraniu prodemokratycznych i proeuropejskich tendencji u naszych wschodnich sąsiadów oraz prowadzeniu działań na rzecz wspólnej polityki unijnej wobec tych krajów, odwołującej się do idei przyjaznej granicy i dobrego sąsiedztwa. Celom tym służyły projekty wymiany doświadczeń z ukraińskimi centrami informacji europejskiej i przedstawicielami ukraińskiej administracji publicznej, polsko-niemieckie seminarium eksperckie o Europejskiej Polityce Sąsiedztwa, konferencje, dyskusje i spotkania w kilku stolicach państw europejskich, na których przedstawialiśmy propozycje wspólnej polityki Unii wobec Białorusi, a także działania na rzecz liberalizacji polityki wizowej Wspólnoty wobec obywateli Europy Wschodniej. Uzupełnieniem naszych wysiłków na tym polu były rekrutacja niezależnych obserwatorów i monitoring wyborów na Białorusi, Ukrainie oraz w Tadżykistanie.

W obliczu pogarszających się oficjalnych stosunków między Polską a Rosją, wrogiej retoryki administracji obu państw, a także znacznego spadku w nieformalnych kontaktach i współpracy obu społeczeństw, postanowiliśmy podjąć działania, które przyczynić się mogą do ożywienia zainteresowania Rosją w szerszych kręgach polskiego społeczeństwa i odwrócenia groźby powrotu starych uprzedzeń i stereotypów. Z tą myślą zorganizowaliśmy dwie międzynarodowe konferencje: o współczesnej Rosji z udziałem wybitnych rosyjskich i zachodnich ekspertów od spraw rosyjskich oraz na temat stosunków rosyjsko-ukraińskich i ich wpływu na politykę Ukrainy wobec Unii z udziałem polityków i ekspertów z Rosji, Polski i Ukrainy. Tej ostatniej towarzyszyły warsztaty dla młodych politologów z wszystkich trzech krajów. Relacjom z naszym zachodnim sąsiadem poświęcona była z kolei trzecia międzynarodowa konferencja przedstawiająca kie-

runki rozwoju wewnętrznej i zagranicznej polityki Niemiec w kontekście zmian po wyborach 2005 roku i dyskusji w Unii Europejskiej.

Nasze działania w 2006 roku prowadziliśmy w ramach następujących projektów:

Nowa Unia Europejska i Ukraina

Celem projektu prowadzonego przez nas od 2002 roku była ocena stosunków między Unią Europejską a Ukrainą, analiza wpływu, jaki na te stosunki miało rozszerzenie Unii oraz projektowanie możliwych strategii i konkretnych rozwiązań dotyczących relacji między nową Unią a Ukrainą. W 2006 roku kontynuowaliśmy rozpoczęte rok wcześniej działania pod wspólną nazwą *Ukraina w drodze do UE*, prowadzone we współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej oraz przy wsparciu finansowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W ich ramach zorganizowaliśmy ośmiodniową wizytę studyjną dla pracowników ukraińskich centrów informacji europejskiej w Polsce i trzydniową konferencję w Kijowie dla przedstawicieli 30 centrów na temat edukacji europejskiej. Podczas wizyty studyjnej nasi goście uczestniczyli w trzydniowym szkoleniu prowadzonym przez pracowników Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej na temat najważniejszych aspektów funkcjonowania UE oraz odbyli szereg spotkań z polskimi organizacjami mającymi doświadczenie w realizacji informacyjnych i edukacyjnych projektów europejskich, w tym z regionalnymi centrami informacji europejskiej w Białymstoku i Płocku. W przygotowanej we współpracy z ukraińską Fundacją *Odrodzenie* konferencji uczestnicy poznali polskie doświadczenia w przeprowadzaniu kampanii informacyjnych o UE i strategicznym planowaniu działalności centrów informacji europejskiej.

Drugim elementem naszych działań była wymiana doświadczeń przedstawicieli polskiej i ukraińskiej administracji publicznej zajmujących się *Wymiarem Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych* oraz *Polityką Konkurencji*. W jej ramach zorganizowane zostały szkolenia dla urzędników i konsultacje projektów prawnych dotyczących dostosowania prawa ukraińskiego do *acquis communautaire* w dziedzinach objętych projektem (dwa spotkania w Warszawie i jedno w Kijowie). W październiku grupa urzędników z Ukrainy spotkała się z polskimi kolegami w ministerstwach: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych, Gospodarki, Finansów, a także w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, Urzędzie Repatriacji i Cudzoziemców oraz Komendzie Głównej Straży Granicznej. W wyniku spotkań opracowano cząstkowe rekomendacje do wdrażania Planu Działania UE – Ukraina. Rekomendacje te, spisane i opublikowane w wersji ukraińskiej, zostały rozesłane za pośrednictwem ukraińskich uczestników projektu do wszystkich zainteresowanych stron w Kijowie. W listopadzie uczestnicy projektu dyskutowali o *polskich doświadczeniach dostosowywania zasad pomocy państwowej do wymogów prawa unijnego i polskiej polityce migracyjnej* podczas dwóch konferencji w Kijowie. Ostatnie spotkanie, służące podsumowaniu projektu, odbyło się w połowie grudnia w Warszawie. Ponadto w ramach projektu zorganizowaliśmy następujące spotkania:

Ukraina: jak żyć z Rosją? Rosja: jak żyć z Ukrainą?

Konferencja, Warszawa, 3 kwietnia 2006

Bezpośrednio po wyborach do ukraińskiej Rady Najwyższej przygotowaliśmy konferencję na temat stanu i przyszłości stosunków ukraińsko-rosyjskich. W dyskusji udział wzięli: Anna Górską (Ośrodek Studiów Wschodnich), Andrij Jermolajew (Centrum Badań Społecznych *Sofija*), Irina Kobrinskaja (Instytut Gospodarki Światowej i Stosunków Międzynarodowych), Oleś Lisnyczuk (Instytut Badań Politycznych i Narodowych), Maksim Meyer (Komitet Dumy ds. WNP), Władimir Miłow (Instytut Polityki Energetycznej), Andrzej Nowak (Uniwersytet Jagielloński), Andriej Riabow (Moskiewskie Centrum Carnegie), Adam Daniel Rotfeld (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Ołeksandr Suszko (Centrum na rzecz Pokoju, Konwersji i Polityki Zagra-

nicznej), Olena Witer (Rada Polityki Energetycznej), Konstantin Zatulin (Instytut Krajów WNP, deputowany do Dumy). W spotkaniu uczestniczyło około 130 osób.

Warsztaty dla młodych badaczy z Polski, Rosji i Ukrainy

Warszawa, 4 kwietnia 2006

Wspólnie z Moskiewskim Centrum Carnegie i Międzynarodową Fundacją *Odrodzenie* z Kijowa zorganizowaliśmy warsztaty dla 13 młodych badaczy z Polski, Rosji i Ukrainy poświęcone problematyce politycznej i gospodarczo-społecznej Europy Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków ukraińsko-rosyjskich oraz kontekstu integracji europejskiej. Warsztaty prowadzili: Jan Hofmohl (Urząd Komitetu Integracji Europejskiej), Andriej Riabow i Sam Greene (Centrum Carnegie), Grzegorz Gromadzki i Wojciech Konończuk (Fundacja Batorego).

Nowy impuls dla Europejskiej Polityki Sąsiedztwa

Seminarium eksperckie, Berlin, 10–11 października 2006

W seminarium przygotowanym we współpracy z niemiecką Fundacją Nauki i Polityki (Stiftung Wissenschaft und Politik) wzięło udział około 30 ekspertów i polityków z Niemiec i Polski. Wśród uczestników był Günter Gloser, wiceminister spraw zagranicznych Niemiec. Podczas spotkania dyskutowano o przyszłości unijnej polityki wobec wschodnich sąsiadów.

Publikacje

W roku 2006 we współpracy z naszymi partnerami wydaliśmy następujące publikacje:

- *Ukraina: jak żyć z Rosją? Rosja: jak żyć z Ukrainą? Stosunki ukraińsko-rosyjskie w 2006 roku i w najbliższej przyszłości;*
- *Questionable Achievement: EC – Ukraine Visa Facilitation Agreement.*

Europejski wybór dla Białorusi

Celem prowadzonego od 2002 roku projektu było skupienie niezależnych białoruskich środowisk proreformatorskich wokół wspólnej pracy przy budowie podstaw demokracji w tym kraju, a także wprowadzenie do międzynarodowej debaty kwestii polityki Unii Europejskiej wobec Białorusi. W 2006 roku, ważnym ze względu na białoruskie wybory prezydenckie, zorganizowaliśmy szereg konferencji i dyskusji w Warszawie, Brukseli, Pradze, Budapeszcie, Bratysławie i Berlinie z zamiarem pobudzenia polskiej i europejskiej debaty na temat sytuacji na Białorusi i możliwych zmian w tym kraju.

Białoruś i jej sąsiedzi

Konferencja, Warszawa, 25 stycznia 2006

We współpracy z Centrum Stosunków Międzynarodowych zorganizowaliśmy konferencję o sytuacji na Białorusi oraz perspektywach zmian demokratycznych w tym kraju. Wśród panelistów byli m. in.: Jan Henrik Amberg (MSZ Szwecji), Bronisław Komorowski (wicemarszałek Sejmu RP), Ake Peterson (Ambasador OBWE w Mińsku), Claude Veron-Reville (przedstawicielka Komisji Europejskiej), Paweł Zalewski (przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu RP), a także politolodzy polscy, białoruscy i rosyjscy oraz przedstawiciele polskich organizacji pozarządowych. Gościem specjalnym konferencji był Aleksandr Milinkiewicz, kandydat zjednoczonej białoruskiej opozycji na prezydenta. W spotkaniu wzięło udział ponad 170 osób.

Białoruś przed wyborami prezydenckimi: co powinna zrobić Europa?

Debata, Bruksela, 26 stycznia 2006

W debacie na temat sytuacji na Białorusi przed wyborami prezydenckimi oraz polityki UE wobec tego kraju wzięli udział: Janusz Onyszkiewicz (wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego), Pirkka Tapiola (doradca Javiera Solany), Lubos Vesely (Stowarzyszenie Spraw Międzynarodowych, Praga), Grzegorz Gromadzki (Fundacja Batorego), Agnieszka Komorowska (Fundacja Batorego), Andre Wilkens (Open Society Institute, Bruksela). Podczas spotkania przedstawiliśmy raport *Aktywnie i Wspólnie. UE wobec Białorusi* przygotowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Spraw Międzynarodowych z Pragi. Debata została zorganizowana wspólnie z Centrum Studiów nad Polityką Europejską (CEPS) z Brukseli oraz brukselskim biurem Open Society Institute. W spotkaniu wzięło udział około 50 osób.

Przebudzenie? Przed wyborami prezydenckimi na Białorusi

Dyskusja ekspertów, Warszawa, 9 marca 2006

Na dziesięć dni przed wyborami prezydenckimi na Białorusi dyskutowaliśmy o sytuacji w tym kraju, możliwych scenariuszach rozwoju wydarzeń oraz polityce Unii Europejskiej i państw członkowskich wobec Mińska. W spotkaniu udział wzięli: Swietłana Kalinkina (*Narodnaja Wolja*), Aleś Michalewicz (Partia BNF, Stowarzyszenie Radnych Lokalnych), Agata Wierzbowska-Miazga (Ośrodek Studiów Wschodnich), Luboš Veselý (Stowarzyszenie Spraw Międzynarodowych), Ihar Lalkou (Białoruskie Towarzystwo Schumanowskie), Przemysław Żurawski vel Grajewski (Uniwersytet Łódzki). W dyskusji uczestniczyło około 55 osób.

Po wyborach prezydenckich na Białorusi

Konferencja, Warszawa, 24 marca 2006

Kilka dni po wyborach prezydenckich na Białorusi zorganizowaliśmy konferencję poświęconą ocenie przebiegu kampanii wyborczej i wyborów. W spotkaniu uczestniczyli: Siarhiej Alfier (Centrum Studiów nad Konstytucjonalizmem i Prawem Porównawczym), Aleś Dzikawicki (Radio *Svaboda*), Adam Eberhardt (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Andres Herkel (deputowany do parlamentu estońskiego, szef Komisji ds. Białorusi w Radzie Europy), Olga Karacz (niezależna deputowana lokalna z Witebska), Paweł Kazanecki (Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne), Jarosław Romanczuk (Centrum Analityczne *Strategia*), Robert Tyszkiewicz (szef Zespołu Parlamentarnego na rzecz Solidarności z Białorusią), Wojciech Stanisławski (Ośrodek Studiów Wschodnich). W konferencji wzięło udział około 65 osób.

Białoruś po wyborach. Jaka będzie przyszłość reżimu Łukaszenki?

Prezentacja raportu, Praga, 21 września 2006

W spotkaniu zorganizowanym we współpracy ze Stowarzyszeniem Spraw Międzynarodowych z Pragi uczestniczyli przedstawiciele czeskiego MSZ, eksperci z Białorusi, Czech i Polski. W prezentacji wzięło udział około 30 osób.

Białoruś po wyborach. Jaka będzie przyszłość reżimu Łukaszenki?

Seminarium, Budapeszt, 26 września 2006

We współpracy z Międzynarodowym Centrum na rzecz Demokratycznej Transformacji (ICDT) z Budapesztu, Stowarzyszeniem Spraw Międzynarodowych z Pragi oraz Czeskim Centrum w Budapeszcie zorganizowaliśmy seminarium poświęcone sytuacji na Białorusi po wyborach prezydenckich, polityce UE wobec tego kraju oraz stosunkom białorusko-rosyjskim. W dyskusji udział wzięli: Mátyás Eörsi (Komisja Spraw Zagranicznych parlamentu Węgier), Luboš Veselý (AMO), Istvan Gyarmati (ICDT), Grzegorz Gromadzki,

Agnieszka Komorowska i Wojciech Konończuk (Fundacja Batorego). W spotkaniu wzięło udział około 30 osób.

UE i Białoruś sześć miesięcy po wyborach prezydenckich

Seminarium, Bratysława, 27 września 2006

Wraz ze Słowackim Stowarzyszeniem Polityki Zagranicznej oraz Stowarzyszeniem Spraw Międzynarodowych zorganizowaliśmy seminarium na temat sytuacji na Białorusi po wyborach prezydenckich, polityki UE wobec tego kraju oraz stosunków białorusko-rosyjskich. W dyskusji uczestniczyło około 20 ekspertów ze Słowacji, Czech i Polski.

Publikacje

W roku 2006 we współpracy z naszymi partnerami wydaliśmy następujące publikacje:

- *Białoruś przed i po 19 marca – możliwe scenariusze;*
- *Po wyborach prezydenckich na Białorusi;*
- *Białoruś po wyborach. Jaka będzie przyszłość reżimu Łukaszenki?*

Przyjazna granica

W ramach tego projektu od roku 2002 prowadzimy działania na rzecz liberalizacji polityki wizowej Polski i pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej wobec obywateli krajów Europy Wschodniej oraz podniesienia standardów obsługi cudzoziemców na przejściach granicznych na wschodniej granicy Unii. Wspólnie z grupą organizacji pozarządowych z Polski, Rosji, Ukrainy i Białorusi prowadziliśmy monitoring przejść granicznych rozszerzonej UE pod kątem zachowania służb wobec przekraczających je cudzoziemców spoza Wspólnoty (2002–2003), monitoring polskiej polityki wizowej (2003–2004) oraz monitoring procedur wydawania wiz przez kraje Unii Europejskiej obywatelom Europy Wschodniej (2005–2006). Wyniki obserwacji publikowaliśmy w raportach dystrybuowanych w Polsce, krajach Unii Europejskiej, na Ukrainie, Białorusi i w Rosji. Raporty i wynikające z monitoringów rekomendacje wykorzystujemy w prowadzonej na forum unijnym kampanii na rzecz wprowadzania przyjaznych rozwiązań wizowych i granicznych wobec wschodnich sąsiadów Unii Europejskiej.

W 2006 roku zakończyliśmy rozpoczęty rok wcześniej monitoring polityki wizowej ośmiu wybranych krajów UE (Belgii, Finlandii, Francji, Litwy, Niemiec, Polski, Republiki Czeskiej i Wielkiej Brytanii) wobec obywateli Białorusi, Mołdawii, Rosji i Ukrainy. W oparciu o analizę badań ankietowych przeprowadzonych na jesieni 2005 wśród osób ubiegających się o wize w/w krajów unijnych w 31 konsulatach w Kiszyniowie, Kijowie, Mińsku i Moskwie, przygotowaliśmy raport zawierający porównane polityk wizowych prowadzonych przez poszczególne państwa strefy Schengen wraz z szczegółowym omówieniem trudności, z jakimi spotykają się osoby aplikujące o wize, oraz *policy paper* z propozycjami zmian w procedurach wizowych krajów UE. Raport ten ukończony został w momencie rozpoczynającej się dyskusji nad rewizją części prawodawstwa Schengen (Wspólnych Instrukcji Konsularnych) i stał się solidną podstawą do działań rzecznikowskich na rzecz ułatwienia procedur i praktyk wizowych krajów Unii Europejskiej wobec obywateli krajów Europy Wschodniej. Wnioski i rekomendacje z badań upowszechnialiśmy na publicznych konferencjach i seminariach, a także w gremiach ekspertów, polityków i urzędników odpowiedzialnych za kształtowanie i wdrażanie polityki wizowej. Obie publikacje prezentowane były między innymi: 12 kwietnia w siedzibie Fundacji Batorego, 9 czerwca na konferencji projektu *Challenge* w Paryżu, 21 czerwca na konferencji w Pradze, 26 czerwca w Mińsku, 3 lipca w Kijowie, 4 lipca na konferencji w Symferopolu, 20 lipca w Odessie, 21 lipca we Lwowie, 25 lipca w Kiszyniowie, 7 września na Forum Ekonomicznym w Krynicy, 6 października

na konferencji projektu *Challenge* w Brukseli, 28 listopada w Parlamencie Europejskim w Brukseli oraz 1 grudnia w Akademii Europejskiej w Trier (Niemcy). Niektóre z naszych rekomendacji znalazły swoje odbicie w nowych regulacjach Europejskiej Polityki Wizowej (Wspólnotowy Kodeks Wizowy).

W projekcie udział brali: Collegium Civitas i Helsińska Fundacja Praw Człowieka z Warszawy, Instytut na rzecz Polityki Publicznej z Mołdawii, Moskiewskie Biuro Obrony Praw Człowieka, Centrum ds. Pokoju, Konwersji Polityki Zagranicznej Ukrainy oraz eksperci i naukowcy z Unii Europejskiej: Jovita Pranevičiute z Uniwersytetu Wileńskiego, dr Timo Hellenberg z Aleksanteri Institute z Finlandii, Ondrej Soukup z Association for International Affairs w Czechach oraz grupa ekspertów z The Federal Trust – z Wielkiej Brytanii. Działania rzecznicze na rzecz usprawnienia procedur wizowych UE prowadzone były wspólnie z partnerami projektu: mołdawskim Instytutem na rzecz Polityki Publicznej, Ukraińskim Centrum ds. Pokoju i Konwersji Polityki Zagranicznej oraz organizacją pozarządową z Białorusi.

W 2006 roku prowadziliśmy także przygotowania do projektu monitoringu przejść granicznych na wschodniej granicy UE, który prowadzić będziemy w 2007 roku. Partnerem naukowym projektu został Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego.

Publikacje

W roku 2006 we współpracy z naszymi partnerami wydaliśmy następujące publikacje:

- *Monitoring polityki wizowej krajów Unii Europejskiej;*
- *Neighbours and Visas, Recommendations for a Friendly European Union Visa Policy.*

Międzynarodowy monitoring wyborów

Misje obserwacyjne są ważnym bodźcem dla rozwoju demokracji, zwiększenia przejrzystości życia publicznego i wzmocnienia roli społeczeństwa obywatelskiego. Fundacja Batorego od wielu lat angażowała się w sprawy związane z wysyłaniem obserwatorów, m. in. prowadząc rekrutację tzw. *polling supervisors* dla misji OBWE oraz uczestnicząc w przygotowaniu Polskiej Misji Obserwacyjnej na wybory prezydenckie na Ukrainie w 2004 roku, głównie w oparciu o grupę studentów z Inicjatywy Wolna Ukraina.

W 2006 roku, we współpracy z polskim MSZ, prowadziliśmy rekrutację obserwatorów do misji OBWE na wybory prezydenckie na Białorusi i na wybory parlamentarne na Ukrainie, a także misję obserwacyjną na wybory w Tadżykistanie. Naszą ambicją było uczynić proces rekrutacji jak najbardziej transparentnym i skutecznym, otwierając go na kandydatów spoza wąskiego kręgu administracji publicznej, szczególnie młodych ideowych wolontariuszy i opierając na obiektywnych kryteriach selekcji. Spośród 500 kandydatów, którzy w odpowiedzi na ogłoszenia w ogólnopolskich mediach zgłosili się do obserwacji wyborów na Białorusi, wybranych zostało 40 obserwatorów krótkoterminowych i czterech długoterminowych. Kolejne 60 osób z listy rankingowej zostało zaproszonych do uczestnictwa w misji OBWE na wybory parlamentarne na Ukrainie.

Jesienią 2006 z dotacji polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych przygotowaliśmy od podstaw własną misję obserwacyjną na wybory prezydenckie w Tadżykistanie (6 listopada 2006). Nasza misja była polskim wkładem w realizację zobowiązań członkowskich OBWE (wzajemny monitoring rozwoju demokracji w państwach członkowskich). Obserwacja wyborów i okresu przedwyborczego prowadzona była w dwóch miastach Tadżykistanu: Duszanbe i Chodżencie oraz w ich okolicach. Wzięło w niej udział 22 obserwatorów, w tym dwóch obserwatorów długoterminowych, wyłonionych w ramach otwartego konkursu ogłoszonego na portalu organizacji pozarządowych www.ngo.pl. Nasi obserwatorzy stwierdzili nagminne łamanie zasad przyjętej ordynacji. Do stałych nadużyć należało głosowanie przez pośrednika, niewłaściwe ustalanie tożsamości głosujących, źle przygotowane spisy wyborców, błędy przy wydawaniu kart do głosowania, nieprawi-

dłowe liczenie głosów i wypełnianie protokołów przez komisje wyborcze. Podsumowaniem stał się raport w językach polskim, angielskim i rosyjskim, opublikowany na stronach Fundacji Batorego.

Publikacje

W roku 2006 wydaliśmy następujące publikacje:

- *Polish Observation Mission. Tajikistan Presidential Elections 2006 – Preliminary Assessment*;
- *Polska Misja Obserwacyjna. Wybory prezydenckie w Tadżykistanie 2006 – raport końcowy*.

Przemieszczone dobra kultury

Przez cztery ostatnie lata prowadziliśmy projekt poświęcony problemowi zaginionych lub przemieszczonych dóbr kultury, które w wyniku wojen i zmian granic znalazły się na obszarze innych państw. Zależało nam na ożywieniu publicznej debaty na ten kontrowersyjny i przez lata przemilczany temat oraz doprowadzeniu do wypracowania wspólnego stanowiska krajów Europy Środkowej i Wschodniej. W roku 2006 wydaliśmy rekomendacje poświęcone współpracy polsko-ukraińskiej w dziedzinie dóbr kultury i kwestii roszczeń, zorganizowaliśmy też dwie dyskusje publiczne na temat wspólnego dziedzictwa Polski i Ukrainy oraz międzynarodową konferencję na temat problemu przemieszczonych dóbr kultury w Europie Środkowej w latach 2000–2006. Opublikowaliśmy także tom poświęcony reparytacji i dobrom kultury w Polsce oraz sytuacji w krajach ościennych.

Polska – Ukraina. Wspólne dziedzictwo, dziedzictwo polskie, dziedzictwo ukraińskie

Dyskusja, Warszawa, 17 marca 2006

O problemach wspólnego dziedzictwa we wzajemnych relacjach, definiowaniu tego terminu w Polsce i na Ukrainie, jego obecności w obiegu publicznym, w sporach historyków i pracach instytucji sprawujących opiekę nad dobrami kultury w obu krajach dyskutowali: dr Dorota Folga-Januszewska (Muzeum Narodowe, Warszawa), prof. Natalia Jakowenko (Uniwersytet Akademia Kijowsko-Mohylańska), dr Ewa Klekot (Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego), Konstantyn Nowochatski (Państwowy Komitet Archiwów Ukrainy), prof. Władysław Stępnia (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych), prof. Janusz Tazbir (Instytut Historii PAN), Borys Woźnicki (Lwowska Galeria Sztuki). Prowadzenie dyskusji: Bogumiła Berdychowska (Forum Polsko-Ukraińskie, Warszawa).

Dziedzictwo Lwowa

Dyskusja, Lwów, 26 maja 2006

W polsko-ukraińskim spotkaniu poświęconym dziedzictwu Lwowa jako spuścizny wielu narodów, w tym Polaków, Ukraińców i Żydów wzięli udział: dr Andrzej Biernat (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Warszawa), dr Roman Czmytyk (Muzeum Etnografii i Sztuki Użytkowej, Lwów), dr Adolf Juzwenko (Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław), Taras Pastawski (Lwowska Biblioteka Naukowa im. W. Stefanyka, Lwów), Borys Woźnicki (Lwowska Galeria Sztuki, Lwów). Prowadzenie dyskusji: Bogumiła Berdychowska (Forum Polsko-Ukraińskie, Warszawa), Andrij Pawłyszyn („Lwiwska Hazeta”, Lwów).

Między Rosją a Niemcami. Problem przemieszczonych dóbr kultury w Europie Środkowej w latach 2000–2006

Konferencja, Warszawa, 8–9 grudnia 2006

W konferencji poświęconej obecnym losom dóbr kultury, które padły ofiarą grabieży w Europie w latach 1933–1945, poczynając od dojścia do władzy nazistów w Niemczech, przez okres drugiej wojny światowej, aż po dojście do władzy partii komunistycznych w Europie Środkowej i Wschodniej wzięli udział przedstawiciele ministerstw kultury, muzealnicy, historycy, prawnicy, historycy sztuki, przedstawiciele organizacji i instytucji zajmujących się restytucją dóbr i niezależni badacze z Europy, USA i Izraela. Dyskusja dotyczyła zarówno dóbr będących własnością państwową, jak i własnością stowarzyszeń społecznych, kościołów i gmin wyznaniowych oraz osób prywatnych. Wykład wprowadzający wygłosił prof. Norman Palmer z King's College z Londynu. Konferencja prowadzona była w czterech sesjach:

I. Problem roszczeń w relacjach międzynarodowych w Europie Środkowej i Wschodniej. Prowadzenie: prof. Władysław Stępiak (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Warszawa). Paneliści: Konstantin Akinsza (korespondent magazynu *ARTnews*, Budapeszt), Gábor Galik (Ministerstwo Kultury i Edukacji, Budapeszt), Pavel Jirásek (Ministerstwo Kultury, Praga), Serhij Kot (Centrum Badania Problemów Powrotu i Restytucji Dóbr Kultury Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Kijów), prof. Wojciech Kowalski (Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Warszawa), Gilbert Lupfer (Państwowe Zbiory Sztuki, Drezno).

II. Problem reprowaktywacji w Europie Środkowej, mienie Kościołów i związków wyznaniowych. Prowadzenie: Nawojka Cieślińska-Lobkowicz (Forum ds. Rozproszonych Dóbr Kultury przy Stowarzyszeniu Historyków Sztuki, Warszawa-Monachium). Paneliści: Regine Dehnel (niezależny badacz, Berlin), Dorota Folga-Januszewska (Muzeum Narodowe, Warszawa), Attila Etian Horváth (Jewish Joint Distribution Committee – JDC, Budapeszt), Miloš Hošek (adwokat, Praga), Jan Kudrna (Uniwersytet Karola, Praga), Elena-Doina Pungă (Uniwersytetu Hyperyon, Bukareszt).

III. Mienie ofiar Holocaustu – rozwiązania prawne a ich funkcjonowanie w praktyce w latach 2000–2006. Prowadzenie: prof. Feliks Tych (Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa). Paneliści: Nawojka Cieślińska-Lobkowicz (Forum ds. Rozproszonych Dóbr Kultury przy Stowarzyszeniu Historyków Sztuki, Warszawa-Monachium), Jekateryna Gienijewa (Ogólnorosyjska Biblioteka Literatury Obcej im. Rudomino, Moskwa), Charles A. Goldstein (Commission for Art Recovery – CAR, Nowy Jork), Ágnes Peresztegi (adwokat, Budapeszt), Anne Webber (Komisja na Rzecz Zagrabionych Dzieł Sztuki w Europie, Londyn).

IV. Dobra kultury, własność i historia. Prowadzenie: prof. Włodzimierz Borodziej (Uniwersytet Warszawski, Warszawa). Paneliści: Wesley A. Fisher (Conference on Jewish Material Claims Against Germany – Claims Conference, Nowy Jork), prof. Jerzy Holzer (Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa), Robert Kostro (Muzeum Historii Polski, Warszawa), prof. Alvydas Nikžentaitis (Instytut Historii Litwy, Wilno).

Publikacje:

W roku 2006 wydaliśmy następujące publikacje:

- *Własność prywatna a dobro publiczne. Problemy własnościowe i dobra kultury;*
- Piotr Kosiewski, Ewa Klekot, *Dobra kultury. Współpraca i problem roszczeń w relacjach polsko-ukraińskich. Rekomendacje.*

Międzynarodowe konferencje

Rosja Putina

Konferencja, Warszawa, 30 listopada 2006

Celem konferencji było przybliżenie polskiej opinii publicznej najistotniejszych problemów i wyzwań, które stoją przed dzisiejszą Rosją. Tematyka spotkania skupiała się przede wszystkim na sprawach wewnętrznych, które rzadko poruszane są podczas publicznych debat w naszym kraju, ale również na roli Rosji w perspektywie europejskiej i globalnej. Zaproszeni goście, wybitni znawcy problematyki rosyjskiej z Rosji, Finlandii, Francji, Polski i Wielkiej Brytanii dyskutowali o władzy w Rosji, stabilności rosyjskiego systemu politycznego i gospodarczego, kondycji rosyjskiego społeczeństwa i relacji między władzą a społeczeństwem, miejsca Rosji w świecie i definicji współczesnej rosyjskiej tożsamości.

W trzech kolejnych panelach konferencji wystąpili: Stanisław Biełkowski (Instytut Strategii Narodowej z Moskwy), prof. Włodzimierz Marciniak (Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa), Dmitrij Orieszkin (Grupa Analityczna Mercator, Moskwa), Lilia Szewcowa (Moskiewskie Centrum Carnegie), Aleksandr Auzan (Instytut Projektu Narodowego *Umowa Społeczna*, Moskwa), Igor Kliamkin (Fundacja Myśl Liberalna, Moskwa), Arsienij Roginski (Stowarzyszenie Memoriał, Moskwa), Jurij Fiedorow (Chatham House, Wielka Brytania), Marie Mendras (CNRS, Science Po, Paryż) i Arkady Moszes (Fiński Instytut Spraw Międzynarodowych, Helsiński). Wystąpienia panelistów stały się kanwą artykułów przygotowanych przez nich do książki *Imperium Putina*, która ukaże się drukiem w 2007 roku. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, uczestniczyło w niej w sumie około 230 osób.

Zmiany w Niemczech, zmiany w Europie

Konferencja, Warszawa, 5–6 października 2006

Podczas dwudniowej konferencji zorganizowanej we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera zaproszeni goście – polscy i niemieccy przedstawiciele świata polityki – dyskutowali o tym, jakie są Niemcy roku 2006 pod rządami nowej, wielkiej koalicji? Jaką Europę chcą budować? Jakie widzą w niej miejsce dla siebie, dla swoich najbliższych sąsiadów i partnerów? Konferencja, którą otworzyło wystąpienie Władysława Bartoszewskiego, byłego ministra spraw zagranicznych, podzielona była na trzy sesje:

I. Niemcy wobec świata, Europy i jej sąsiadów. Prowadzenie: prof. Adam D. Rotfeld, były minister spraw zagranicznych RP, paneliści: dr Christoph Bertram, Uniwersytet Johna Hopkinsa, dr Thomas Gutschker, dziennik Rheinischer Merkur, Hans-Ulrich Klose, poseł do Bundestagu (SPD), Karl Lamers, były rzecznik CDU ds. międzynarodowych, komentarz: dr Marek Cichocki, Centrum Europejskie Natolin, prof. Roman Kuźniar, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

II: Przemiany wewnętrzne w Niemczech i w Unii Europejskiej. Prowadzenie: prof. Dariusz Rosati, były minister spraw zagranicznych RP, paneliści: Marie-Luise Dött, posłanka do Bundestagu (CDU), prof. Meinhard Miegel, Instytut Gospodarki i Społeczeństwa, prof. Claus Offe, Uniwersytet Humboldta, prof. Norbert Walter, Deutsche Bank Komentarz: Janusz Jankowiak, Polska Rada Biznesu, prof. Irena Lipowicz, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

III: Tożsamość i pamięć Niemiec. Prowadzenie: prof. Stefan Meller, były minister spraw zagranicznych RP Paneliści: prof. Dan Diner, Uniwersytet Hebrajski, prof. Norbert Frei, Uniwersytet w Jenie, prof. Ute Frevert, Uniwersytet Yale, Joachim Gauck, Stowarzyszenie Gegen Vergessen – Für Demokratie, Helga Hirsch, dziennikarka, komentarz: dr Piotr Buras, Centrum Stosunków Międzynarodowych, Adam Krzemiński, tygodnik Polityka, dr Kazimierz Wóycicki, Instytut Pamięci Narodowej.

Wystąpieniom i dyskusjom przysłuchiwało się około 170 osób: polityków, naukowców, dziennikarzy, ekspertów, urzędników państwowych.

Projekty partnerskie

Oprócz realizacji projektów własnych Fundacja uczestniczyła także w działaniach prowadzonych w koalicji z innymi organizacjami:

Grupa Zagranica

Od 2001 roku Fundacja uczestniczy w pracach koalicji polskich organizacji pozarządowych działających poza granicami naszego kraju. Celami Grupy Zagranica są: wymiana informacji, współpraca z administracją publiczną, udział w formułowaniu i realizowaniu polskiej polityki pomocowej, współpraca z pokrewnymi porozumieniami w innych krajach, a także upowszechnianie informacji o działaniach polskich organizacji pozarządowych poza granicami kraju i zabieganie o poparcie dla ich działań ze strony opinii publicznej.

W roku 2006 Grupa Zagranica, licząca ponad 40 organizacji, współpracowała z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w sprawie wypracowania strategii polskiej pomocy rozwojowej na lata 2007–2011 i kontynuowała akcję informacyjną o działaniu polskich organizacji pozarządowych poza granicami kraju m. in. wydając specjalny CD-Rom. Pomagała także organizacjom pozarządowym z Bułgarii i Rumunii w stworzeniu podobnych platform, przekazując polskie doświadczenia.

Projekt Challenge

Od listopada 2004 Fundacja uczestniczy w międzynarodowym projekcie *Challenge. The Changing Landscape of Liberty and Security in Europe* finansowanym ze środków 6. Programu Ramowego Unii Europejskiej. Projekt realizowany jest przez konsorcjum 21 instytucji partnerskich współpracujących w 17 obszarach tematycznych poświęconych różnym aspektom polityki bezpieczeństwa oraz analizie jej wpływu na swobody obywatelskie. Na prace związane z Challenge składają się badania naukowe oraz działania promocyjne. W ramach projektu Fundacja prowadzi promocję programu monitoringu granic oraz oferuje ekspertyzy dotyczące kwestii migracyjnych. Na seminarium zorganizowanym przez Uniwersytet w Utrechcie 2 czerwca 2006 zaprezentowaliśmy referat na temat współpracy instytucjonalnej w sprawach granicznych w Polsce. W trakcie konferencji zorganizowanej przez CERi w Paryżu 8–9 czerwca 2006 zaprezentowaliśmy wyniki projektu monitoringu granic. Przedstawiciel Fundacji wystąpił w roli komentatora podczas warsztatów na temat problemów związanych z granicami UE zorganizowanych przez Centrum Studiów Europejskich (CEPS) 6–7 października 2006 w Brukseli.

W roku 2006 działania Programu Współpracy Międzynarodowej finansowane były z dotacji: Instytutu Społeczeństwa Otwartego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Centrum Studiów Europejskich w Brukseli, Fundacji Adenauera, Centrum Strategii Liberalnych z Sofii i Fundacji Forda.

Koszty Programu:

Dotacje:	86 600,00 zł
Realizacja projektów:	1 515 336,06 zł
RAZEM:	1 601 936,06 zł

Program Inicjatyw Obywatelskich w Europie Wschodniej

Celem Programu jest wsparcie przemian demokratycznych i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi i Ukrainie. Współpracujemy z białoruskimi i ukraińskimi organizacjami zainteresowanymi pobudzaniem i wspieraniem lokalnych inicjatyw obywatelskich, budową partnerstwa organizacji pozarządowych z instytucjami publicznymi, a także prowadzeniem działań z zakresu edukacji obywatelskiej. Podstawową metodą pracy Programu jest przekazywanie dotacji ukraińskim i białoruskim organizacjom pozarządowym wybieranym w ramach otwartych konkursów dotacyjnych lub zapraszanych imiennie do ubiegania się o dotację. Naszym grantobiorcom oferujemy również możliwość udziału w wizytach studyjnych, spotkaniach i szkoleniach organizowanych na Białorusi, Ukrainie, w Polsce i w innych krajach.

Konkurs na partnerów regionalnych

Naszym celem jest stworzenie sieci organizacji pozarządowych na Białorusi i Ukrainie zaangażowanych we wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich oraz budowę partnerstwa z instytucjami prywatnymi i publicznymi. Przez trzy lata co roku ogłaszaliśmy konkurs na partnerów regionalnych Programu w różnych obwodach Białorusi i Ukrainy, oferując zainteresowanym organizacjom jedno- i dwuletnie dotacje na działalność programową i rozwój instytucji. W ramach środków przeznaczonych na działalność programową nasi partnerzy prowadzą konkursy małych grantów na lokalne inicjatywy obywatelskie, projekty edukacji i informacji prawnej dla obywateli, obrony i egzekwowania praw jednostki, edukacji obywatelskiej młodzieży, tworzenia lokalnych ośrodków aktywności obywatelskiej, dostępu do informacji, przejrzystości rządu, rozwoju filantropii. Dotacje na rozwój instytucjonalny przeznaczone są na: podniesienie kwalifikacji zespołu, zarządu, wolontariuszy, usprawnienie zarządzania, poprawę funkcjonowania organizacji. W wyniku trzech konkursów dotacyjnych przeprowadzonych w latach 2004–2006 wyłonionych zostało 55 partnerów regionalnych Programu (14 z Białorusi i 41 z Ukrainy). Ostatni, trzeci nabór, przeprowadziliśmy w roku 2006. Tym razem o dotację ubiegać się mogły organizacje w 5 obwodach Białorusi (grodzieńskim, homelskim, mińskim, mohylewskim, witebskim) i 18 obwodach Ukrainy (chersońskim, chmielnickim, czerkaskim, czerniowieckim, dniepropietrowskim, kijowskim, kirowogradzkim, lwowskim, ługańskim, mikołajewskim, odeskim, poławskim, sumskim, tarnopolskim, wołyńskim, zakarpackim, zaporoskim oraz w Republice Krymskiej). W kwietniu 31 organizacji wybranych spośród 115, które zgłosiły się do Programu, przyjechało do Warszawy na spotkanie konsultacyjno-informacyjne połączone ze szkoleniem finansowo-księgowym i konferencją nt. różnych aspektów działalności trzeciego sektora. Każda z organizacji wizytowana była następnie przez ekspertów oceniających sposób zarządzania finansami i prowadzenia księgowości. Na podstawie oceny przedstawionych przez organizacje wniosków oraz wyników kontroli finansowej komisja konkursowa wyłoniła 22 nowe organizacje partnerskie.

Przedstawiciele i partnerzy lokalni organizacji z wszystkich trzech edycji konkursu brali udział w dwóch wizytach studyjnych w Polsce i sześciu szkoleniach poświęconych wymianie doświadczeń i wypracowaniu

dobrych praktyk w zakresie organizowania konkursów małych grantów, zarządzaniu finansami i prowadzeniu księgowości w organizacjach pozarządowych. Uczestniczyli także w siedmiu spotkaniach poświęconych wspólnie wybranym problemom: współpracy z samorządem lokalnym, administracją publiczną i biznesem, prowadzeniu biur porad obywatelskich, pracy z małymi grupami nieformalnymi, oceny efektywności projektów i pracy z wolontariuszami oraz bezpieczeństwu użytkowników internetu.

Rzecznictwo interesów i edukacja obywatelska

Celem tej ścieżki programowej jest upowszechnienie idei rzecznictwa interesów jako sposobu wspólnego działania na rzecz rozwiązywania ważnych problemów społecznych i ochrony praw poszczególnych obywateli lub grup społecznych. Oferujemy dotacje dla białoruskich i ukraińskich organizacji zaangażowanych w różne działania o charakterze rzeczniczym, od lokalnych inicjatyw do ogólnokrajowych kampanii, a także szkolenia przygotowujące je do podjęcia takich działań.

W 2006 roku opracowaliśmy koncepcję i program szkoleń oraz wybraliśmy organizację, która będzie je koordynować. Szkolenia skierowane są do wszystkich partnerów regionalnych w Białorusi i na Ukrainie oraz zwycięzców rozstrzygniętego w 2005 roku konkursu Wiarygodność i partnerstwo – organizacje pozarządowe w lokalnej społeczności, w którym 54 organizacje otrzymały dotacje na działania promocyjne służące przybliżeniu działalności trzeciego sektora innym partnerom lokalnym lub regionalnym. Podstawowym celem szkoleń jest uporządkowanie wiedzy dotyczącej metod i instrumentów rzecznictwa interesów oraz zasad planowania efektywnych kampanii rzeczniczych. Nacisk położony jest na zdobywanie umiejętności posługiwania się instrumentami rzecznictwa w prowadzeniu inicjatyw lokalnych, włączanie się w procesy kształtowania lokalnych polityk, podejmowania decyzji i kontroli sposobu ich wdrażania.

Edukacja obywatelska

W ramach wspierania edukacji obywatelskiej i europejskiej przekazaliśmy w 2006 roku dotacje czterem zaproszonym organizacjom z Ukrainy i Białorusi na realizację projektów rozwoju nieformalnych inicjatyw z zakresu edukacji europejskiej skierowanych do młodzieży, promowania integracji europejskiej oraz przeprowadzenia badań trzeciego sektora. Wraz z Fundacją Odrodzenie z Kijowa współfinansowaliśmy także dwa otwarte konkursy dotacyjne: na lokalne inicjatywy edukacyjno-informacyjne o Unii Europejskiej oraz na tworzenie programów szkoleniowych dotyczących integracji europejskiej. Na konkurs wpłynęło ponad 81 wniosków, 14 z nich otrzymało dotacje.

Program finansowany był z dotacji Fundacji Forda.

Koszty programu:

Dotacje:	2 093 176,51 zł
Wizyty, spotkania, konsultacje, monitoring:	297 968,03 zł
Koszty realizacji:	158 008,52 zł
RAZEM:	2 549 153,06 zł

Program Partnerstwo Inicjatyw Społecznych

Celem programu jest rozwijanie współpracy ponadgranicznej organizacji pozarządowych z Polski i Niemiec z organizacjami naszych wschodnich sąsiadów: Białorusi, Ukrainy i Rosji (konkretnie Obwodu Kaliningradzkiego). W latach 2004–2005 program ograniczał się do współpracy z organizacjami z Obwodu Kaliningradzkiego. W roku 2006 jego działanie rozszerzone zostało na Białoruś i Ukrainę. Program realizowany jest we współpracy z niemiecką Fundacją im. Roberta Boscha. Partnerem Programu na Ukrainie jest Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI z Kijowa.

W 2006 roku oferowaliśmy dotacje na realizację trójstronnych projektów współpracy służących wspieraniu lokalnych inicjatyw obywatelskich w Obwodzie, na Białorusi i Ukrainie, włączaniu tych inicjatyw do współpracy ponad granicami i upowszechnianiu modelowych działań społecznych zmierzających do poprawy warunków życia w Obwodzie Kaliningradzkim oraz do wzmocnienia aktywności obywatelskiej i zaangażowania w życie publiczne na Ukrainie i w Białorusi. Dotacje przyznawane były w dwustopniowej procedurze: najpierw grupy projektowe organizacji z trzech krajów składały listy intencyjne, a następnie autorzy najciekawszych pomysłów zostali zaproszeni do udziału w spotkaniach konsultacyjnych i złożenia pełnych wniosków. Podczas spotkań zorganizowanych we wrześniu w Nasutowie i Ryni przedstawiciele organizacji dopracowywali swoje projekty, korzystając z konsultacji ekspertów i pracowników fundacji Batorego i Boscha. W konkursie Polska – Niemcy – Ukraina złożono 57 listów intencyjnych, 16 z nich zostało zakwalifikowanych do drugiego etapu. Międzynarodowa komisja ekspertów z Polski, Niemiec i Ukrainy zdecydowała o wsparciu 8 projektów. Na konkurs Polska – Niemcy – Białoruś nadesłano 8 listów intencyjnych, 6 z nich zostało zakwalifikowanych do drugiego etapu. Komisja ekspertów z Polski i Niemiec przyznała dofinansowanie 4 projektom. Realizacja nagrodzonych projektów rozpocznie się w 2007 roku.

W ramach sześciu projektów realizowanych w roku 2006 z dotacji przyznanych w drugiej edycji konkursu Polska – Niemcy – Obwód Kaliningradzki, kilkuset młodych ludzi z Obwodu włączyło się do działalności społecznej na rzecz swoich środowisk. Szczególnie ważnym aspektem prowadzonych w minionym roku projektów była promocja wolontariatu, dotąd mało rozpowszechnionego w Obwodzie. Wielu młodych ludzi po raz pierwszy zetknęło się z tą formą aktywności. W kilkunastu szkołach na terenie Obwodu powstały centra wolontariatu, które będą działały także po zakończeniu projektów.

Dołącz do nas

– Cztery dni w Polsce, sześć dni w Kaliningradzie, dziewiętnaście osób i niezliczone wrażenia – tak podsumowuje projekt Dołącz do nas Martin Adams, jeden z jego pięciu niemieckich uczestników. Celem projektu pomyślanego jako szereg happeningów odbywających się na ulicach trzech miast Obwodu Kaliningradzkiego była promocja idei wolontariatu. Grupa 15 doświadczonych wolontariuszy z Polski, Niemiec i Obwodu Kaliningradzkiego chciała w niekonwencjonalny sposób opowiedzieć o tym, czym jest wolontariat i dlaczego warto się angażować na rzecz innych. Pierwszą częścią projektu było spotkanie wolontariuszy w Olsztynie, gdzie pod okiem wykwalifikowanego instruktora teatralnego pracowali nad sztuką teatralną – główną częścią happeningu. Opowiadała ona o przemianie jakiej doświadcza zarówno osoba, której udzielana jest pomoc, jak i sam pomagający. Czwartego dnia grupa przejechała na teren Obwodu Kaliningradzkiego i rozpoczęła sześciodniowy objazd prezentujący stworzony happening. Wolontariusze odwiedzili trzy miasta: Czerniachowsk, Swetlagorsk i Kaliningrad. Akorzy odgrywali różne scenki metoda pantomimy, a na koniec ulicznego spektaklu tworzyli żywy transparent „Wolontariusze – przyłączcie się”. Niektórzy przechodnie traktowali młodych artystów z lekkim dystansem, ale byli i tacy, którzy podchodzili z ciekawości, prosząc o ulotkę i dodatkowe informacje. Jak zwykle najbardziej entuzjastycznie reagowali najmłodszy widzowie. Organizatorzy mają nadzieję, że projekt przyczynił się nie tylko do promocji idei wolontariatu wśród mieszkańców Obwodu, lecz także zachęcił organizacje pozarządowe do wykorzystywania możliwości, jakie daje forma happeningu i przedstawień ulicznych. Czas pokaże czy mieli rację.

Program finansowany był ze środków Fundacji Roberta Boscha i Instytutu Społeczeństwa Obywatelskiego.

Koszty Programu:

Dotacje:	244 474,37 zł
Seminaria, konsultacje i spotkania:	108 151,67 zł
Realizacja programu:	116 250,16 zł
RAZEM:	468 876,20 zł

Program Wschód-Wschód

Program Wschód-Wschód działa w ramach powołanego w 1991 roku przez Instytut Społeczeństwa Otwartego (Open Society Institute) regionalnego programu, który obejmuje wszystkie kraje Europy Środkowej, Wschodniej, Południowej i Azji Centralnej. Jego zadaniem jest wspieranie międzynarodowej współpracy w regionie na rzecz budowania i umacniania społeczeństwa otwartego. Koordynacją działań zajmuje się biuro regionalne, które zatwierdza i finansuje dotacje przyznawane na projekty realizowane w poszczególnych krajach. W Polsce dotacje przyznawane są na międzynarodowe projekty realizowane przez polskie organizacje i instytucje lub na udział polskich uczestników w przedsięwzięciach organizowanych w innych krajach regionu.

W 2006 roku przyznaliśmy dotacje na 32 projekty realizowane w Polsce. Były wśród nich projekty działań długofalowych, w większości przygotowane w ścisłej współpracy z partnerami zagranicznymi. Większość projektów realizowanych przez polskie organizacje i instytucje skierowana była do naszych wschodnich sąsiadów, zwłaszcza Ukrainy. Ich tematyka była bardzo zróżnicowana i dotyczyła m. in. współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi, rozwoju regionalnego, wolontariatu, pomocy grupom zmarginalizowanym, przedsiębiorczości, walki z handlem ludźmi. W tym roku zrealizowano stosunkowo dużo projektów wielostronnych, w których uczestniczyły organizacje z kilku krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Zajmowano się sprawiedliwością naprawczą, reformą oświaty, problemami mniejszości narodowych i ludzi niepełnosprawnych.

Nie dajcie się sprzedać

O tym, jak nie paść ofiarą handlarzy żywym towarem przestrzegają wczoraj na polsko-ukraińskim przejściu granicznym w Korczowej i Medyce pracownice Fundacji przeciwko Handlowi Kobietami La Strada. Działaczki La Strady przeprowadziły akcję w ramach projektu Szczęśliwej Podróży, finansowanego przez Fundację im. Stefana Batorego. Jej głównym celem jest przekazanie kobietom, zwłaszcza obywatelkom Ukrainy, informacji, jak uniknąć zagrożeń ze strony różnych grup przestępczych, podstępnie werbujących do pracy, w seksbiznesie. Wolontariuszki La Strady, wspólnie z członkiniami podobnej organizacji Żeńskie Perspektywy z Ukrainy, rozdawały wjeżdżającym do Polski kobietom ulotki z informacjami na temat warunków pobytu i pracy w naszym kraju, istniejących zagrożeń oraz sposobów na ich uniknięcie. Akcja połączona była ze szkoleniem funkcjonariuszy Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej. Poinstruowano ich, w jaki sposób mogą skutecznie włączyć się do przeciwdziałania procederowi handlu żywym towarem. Podobne działania La Strad przeprowadziła w tym tygodniu na polsko-ukraińskich przejściach w Dorohusku i Zosinie.

Nowiny Gazeta Codzienna, Rzeszów, 27 lipca 2006

W ścieżce **Integracja europejska** 11 organizacji złożyło opisy projektów współpracy między nowymi członkami Unii Europejskiej, kandydatami i potencjalnymi kandydatami na jej członków oraz jej wschodnimi sąsiadami. Do złożenia pełnych wniosków zaprosiliśmy jedną organizację, 10 wniosków zostało odrzuconych ze względu na niedopasowanie do priorytetów programu.

W 41 projektach prowadzonych przez fundacje z innych krajów regionu – głównie na Ukrainie, Litwie, w Czechach, Rumunii i Gruzji – uczestniczyło w sumie 153 polskich ekspertów. Polacy najczęściej byli zapraszani do udziału w projektach dotyczących m. in. samorządności, praw dziecka, osób niepełnosprawnych, kryminologii, rozwoju lokalnego, przyszłości rozszerzenia UE oraz współpracy regionalnej.

Rosjanie uczą się od gdańszczan

Urzednicy z Kaliningradu przyjechali wczoraj do Gdańska podpatrywać, jak administruje się u nas budynkami mieszkalnymi. Jacek Łapiński, szef Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych, zabrał gości na Górę Gradową. – Stąd rozpościera się widok na całe miasto i sporą część naszych zasobów – wyjaśniał. – Zorganizujemy też zajęcia teoretyczne, podczas których rosyjscy koledzy poznają nasz system prawny i dowiedzą się, czym jest wspólnota mieszkaniowa. U nich taka instytucja jeszcze nie funkcjonuje. Rosjanie odwiedzą również kilkanaście gdańskich domów, w których działają wspólnoty.

Gazeta Wyborcza Trójmiasto, Gdańsk, 30 września/1 października 2006

Wizyta studyjna organizacji rosyjskich w Polsce

W dniach 26–30 czerwca 2006 zorganizowaliśmy w Polsce 5-dniową wizytę 24 przedstawicieli organizacji z Rosji, która miała na celu przygotowanie gruntu do nawiązania kontaktów i podjęcia współpracy między polskimi i rosyjskimi organizacjami pozarządowymi. W pierwszym dniu wizyty zorganizowaliśmy otwarte seminarium *Rozwój i wyzwania. Trzeci sektor w Polsce i w Rosji*, w którym uczestniczyło około 70 osób z polskich i rosyjskich organizacji. O sytuacji trzeciego sektora w Polsce i w Rosji i stojących przed nim wyzwaniach mówili: Piotr Frączak z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Jakub Boratyński z Fundacji Batorego, Viacheslav Bakhmin, konsultant Fundacji Motta w Rosji oraz Liubov Alenicheva z Agencji Informacji Społecznej. W drugim panelu Ewa Kulik-Bielińska z Forum Darczyńców i Fundacji Batorego, Fedor Loginov z Centrum Rozwoju Organizacji Pozarządowych *Garant* oraz Konstantin Shishka z Fundacji *Nowa Eurazja* opowiadali o tym, jak układa się dialog i współpraca między trzecim sektorem a władzami publicznymi w obu krajach. Przez dwa kolejne dni prowadzone były warsztaty na temat: rozwoju społeczności lokalnej, rozwoju przedsiębiorczości lokalnej oraz pomocy emigrantom i uchodźcom. Uczestnicy odwiedzili także 25 organizacji z Warszawy, Słubic, Łodzi, Krakowa, Białegostoku, Gdyni, Gdańska i Nidzicy. W efekcie spotkania wzrosła liczba projektów z udziałem rosyjskich organizacji, jakie polskie organizacje złożyły do Programu Wschód-Wschód (6 projektów dwustronnych i 2 wielostronne).

Program finansowany jest przez Instytut Społeczeństwa Otwartego.

Koszty Programu:

Dotacje:	1 321 332,73 zł
Dotacje podróżne:	238 164,63 zł
Wizyta organizacji rosyjskich:	167 444,92 zł
Koszty realizacji programu:	141 470,19 zł
RAZEM:	1 868 412,47 zł

Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom

Program organizuje szkolenia edukacyjne i warsztatowe w zakresie profilaktyki i terapii alkoholików i narkomanów oraz członków ich rodzin w krajach Europy Wschodniej i Środkowej, Azji Centralnej oraz państwach zakaukaskich, a od 2002 roku także seminaria na temat zapobiegania przemocy domowej – jednej z najbardziej powszechnych patologii społecznych w krajach Regionu. W roku 2006 w ramach współpracy regionalnej kontynuowaliśmy szkolenia specjalistów penitencjarnych w dziedzinie terapii osób uzależnionych w zakładach karnych (program *Atlantis*). Programy te działają już w Kirgistanie, Kazachstanie, na Litwie i w Łotwie, oraz w kilku zakładach w Rosji, zaczynają też powstawać w Gruzji, Armenii, Ukrainie i Bułgarii. Od 2005 roku rozwijamy współpracę z narkologami i wspólnotą AA na Syberii i wschodzie Rosji. Jednym z jej efektów jest ośrodek terapii dla uzależnionych *Skrzyżowanie Siedmiu Dróg* w Angarsku. Dzięki naszym staraniom powstały już załączki programów terapeutycznych współpracujących z AA i Al-Anon w Irkucku, Ułan Ude, Chabarowsku, Nachodce, we Władywostoku i Pietropawłowsku Kamczackim. W 2006 rozpoczęliśmy tworzenie w Federacji Rosyjskiej sieci organizacji pozarządowych zainteresowanych działaniami na rzecz ratowania rodziny. Uzyskane na ten cel środki przeznaczyliśmy na tworzenie telefonów zaufania, punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy, świetlic socjoterapeutycznych dla zaniedbanych dzieci itp.

W listopadzie zorganizowaliśmy w Warszawie seminarium *Uzależnienie, współuzależnienie, przemoc domowa* dla mediów z krajów Regionu. Program spotkania obejmował wykłady, dyskusje, warsztaty i panele mające na celu przybliżenie dziennikarzom tej tematyki. W minionym roku wydaliśmy dwa numery biuletynu *Arka* (w języku rosyjskim i bułgarskim), rosyjskojęzyczne skrypty do szkoleń oraz rosyjskie i bułgarskie przekłady polskich książek na temat uzależnień.

Program finansowany był z dotacji Instytutu Społeczeństwa Otwartego.

Koszty Programu:

Realizacja projektów:

623 339,38 zł

Dotacje

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Kuźnia – dotacje instytucjonalne

Barciańska Inicjatywa Oświatowa Barciany	Dotacja na rozwój instytucjonalny (podniesienie kwalifikacji zespołu, usprawnienie księgowości, działania promocyjne)	39 500 zł
Fundacja Edukacji Międzynarodowej Wrocław	Dotacja na rozwój instytucjonalny (budowa i wspieranie sieci lokalnych organizacji stypendialnych, podniesienie kwalifikacji pracowników, wspólpracowników i wolontariuszy organizacji, kampania na rzecz 1%, dofinansowanie kosztów administracyjnych)	40 000 zł
Fundacja Inicjatyw Kulturalnych Radomsko	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, działania promocyjne, usprawnienie księgowości, dofinansowanie bieżącej działalności statutowej fundacji)	39 940 zł
Fundacja Rodzina Sławno	Dotacja na rozwój instytucjonalny (wykup i remont lokalu organizacji, podniesienie kwalifikacji wolontariuszy, działania promocyjne, dofinansowanie bieżącej działalności statutowej)	40 000 zł
Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap Gołdap	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, podniesienie kwalifikacji pracowników i wolontariuszy, działania promocyjne, dofinansowanie kosztów administracyjnych)	38 750 zł
Sądecka Fundacja Rozwoju Wsi i Rolnictwa Nowy Sącz	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, stworzenie bazy danych stypendystów, działania promocyjne)	40 000 zł
Stowarzyszenie Fundusz Stypendialny Dla Młodzieży Wiejskiej im. A. Bąkowskiej w Gołotczyźnie Sońsk	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, zatrudnienie pracownika biurowego, podniesienie kwalifikacji członków stowarzyszenia, zakup materiałów biurowych i promocyjnych)	18 000 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Wiejskich Stoczek Łukowski	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, podniesienie kwalifikacji członków stowarzyszenia, wynagrodzenie pracownika biurowego)	39 760 zł
Srokowskie Stowarzyszenie Sukces Każdego Dziecka Srokowo	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, założenie strony www, podniesienie kwalifikacji członków stowarzyszenia, działania promocyjne, zatrudnienie pracownika biura)	39 950 zł
Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej Widok Białystok	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, działania promocyjne, podniesienie kwalifikacji członków stowarzyszenia, dofinansowanie kosztów administracyjnych)	40 000 zł

Stowarzyszenie Młodzi dla Rozwoju EMKA Wieliszew	Dotacja na rozwój instytucjonalny (komputeryzacja księgowości, podniesienie kwalifikacji zespołu organizacji, działania promocyjne)	8 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Wiejskiej – Przywrócić Nadzieję Głogów	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, usprawnienie księgowości, podniesienie kwalifikacji pracowników i wolontariuszy, działania promocyjne)	39 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Lokalnego Białobrzegi	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, zatrudnienie pracownika biurowego, profesjonalizacja księgowości, działania promocyjne, podniesienie kwalifikacji zespołu)	31 100 zł
Stowarzyszenie na rzecz Tworzenia Przyjaznego Środowiska Wychowawczego Dzieci i Młodzieży Iławskiej <i>Przystań</i> Iława	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, działania promocyjne, opracowanie strategii działania w latach 2007–2013, podniesienie kwalifikacji pracowników i wolontariuszy, dofinansowanie bieżącej działalności statutowej)	40 000 zł
Stowarzyszenie Oświatowe im. Dezyderego Chłapowskiego Kościan	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, podniesienie kwalifikacji zespołu, materiały promocyjne)	38 940 zł
Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Złoty Stok	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, działania promocyjne, dofinansowanie bieżącej działalności statutowej)	25 300 zł
Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Klonowa Klonowa	Dotacja na rozwój instytucjonalny (adaptacja biura, podniesienie kwalifikacji zespołu, usługi księgowe, organizacja imprez promocyjnych)	8 300 zł
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Katowickiej, Koło Parafialne przy Parafii św. Jerzego w Goczałkowicach Zdroju Goczałkowice Zdrój	Dotacja na rozwój instytucjonalny (remont i adaptacja biura, doposażenie organizacji, działania promocyjne, usprawnienie księgowości, dofinansowanie bieżącej działalności statutowej)	40 000 zł
Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zarzecze Zarzecze	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, opłacenie studiów podyplomowych dla pracownika stowarzyszenia, zakup materiałów biurowych i promocyjnych)	11 000 zł
Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Czulchowskiego Czulchów	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, podniesienie kwalifikacji zespołu, kampania 1%, dofinansowanie kosztów administracyjnych)	36 000 zł
Towarzystwo Kulturalne Echo Pyzdr Pyzdry	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, usprawnienie księgowości, działania promocyjne, podniesienie kwalifikacji zespołu, dofinansowanie młodzieżowych warsztatów filmowych)	40 000 zł
Towarzystwo Miłośników Ziemi Muszyńskiej Muszyna	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, audyt, działania promocyjne, organizacja wystaw i dokumentacja)	31 500 zł
Towarzystwo Rozwoju Powiatu Kwidzyńskiego Kwidzyn	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, działania promocyjne, dofinansowanie bieżącej działalności statutowej)	40 000 zł
Towarzystwo Samorządowe Konin	Dotacja na rozwój instytucjonalny (doposażenie organizacji, podniesienie kwalifikacji pracowników, rozszerzenie działalności statutowej)	39 940 zł

Dotacje

Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja Wilkowice	Dotacja na prowadzenie działalności statutowej i rozwój instytucjonalny w dziedzinie zachowania i wzbogacania środowiska naturalnego oraz rozwijania i wspierania działań kulturowych i środowiskowych	100 000 zł
Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Ziarno Grzybów k. Słubic	Dotacja instytucjonalna na założenie funduszu rezerwowego	100 000 zł
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej Warszawa	Dotacja instytucjonalna na założenie funduszu rezerwowego	100 000 zł

Organizacje strażnicze

Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych Wrocław	Zwiększenie kontroli społecznej na poziomie samorządów lokalnych województwa dolnośląskiego nad planowaniem, wydatkowaniem i rozliczaniem pieniędzy przeznaczanych na działania organizacji pozarządowych	15 000 zł
Federacja Organizacji Służebnych Mazowia Warszawa	Monitorowanie procesów planowania i wydatkowania publicznych środków z budżetu województwa mazowieckiego przeznaczanych na działania organizacji pozarządowych	21 000 zł
Federacja Zielonych Gaja Szczecin	Eliminowanie niewłaściwych praktyk w zarządzaniu środkami funduszy ochrony gruntów rolnych	39 600 zł
Fundacja Civis Polonus Warszawa	Spółeczna kontrola nad gminnymi funduszami ochrony środowiska w Polsce	39 300 zł
Fundacja Inicjatyw Lokalnych i Oświatowych Krzeszowice	<i>Młodzież monitoruje budżet dzielnicy</i> – wzmocnienie kontroli społecznej władz lokalnych dzielnicy Bemowo w obszarze planowania, wydatkowania i rozliczania publicznych pieniędzy	24 760 zł
Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych Kraków	Analiza polityk finansowych jednostek samorządu terytorialnego powiatów bieruńsko-lędzińskiego i oświęcimskiego	35 000 zł
Instytut Ekonomii Środowiska Kraków	Monitoring kosztów gospodarki odpadami w wybranych gminach. Wypracowanie rozwiązań pozwalających na efektywne wykorzystanie środków na zagospodarowanie odpadów	38 800 zł
Klub Przyrodników Świebodzin	Monitoring sposobu zarządzania funduszami strukturalnymi dostępnymi w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych	30 540 zł
Polska Zielona Sieć Kraków	Monitoring przygotowań do wykorzystania środków unijnych przeznaczonych na ochronę przyrody na lata 2007–2013	30 000 zł
Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Oddział Podlaski Białystok	Spółeczny monitoring funduszy ochrony środowiska – ocena wydatkowania środków pod kątem efektywności ich alokacji, ocena procedur podejmowania decyzji	40 000 zł
Stowarzyszenie Creo Warszawa	Monitoring wykorzystywania funduszy unijnych w Regionalnym Programie Operacyjnym w województwie podlaskim	35 660 zł
	Analiza mechanizmu finansowania czasopism kulturalnych z publicznych środków	15 000 zł

Stowarzyszenie Dialog – Współpraca – Rozwój Zielona Góra	Monitoring efektywności i zasadności wydatkowania środków budżetowych na finansowanie inicjatyw obywatelskich w 5 gminach z obszaru Lubuskiego Trójmiasta	25 300 zł
Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja Wilkowice	Społeczny monitoring wydatkowania środków publicznych na utrzymanie i zabezpieczenie stopnia wodnego Włocławek	40 000 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Ekologicznych Ruch na rzecz Ziemi Siemiatycze	Monitorowanie finansowanych z publicznych środków inwestycji lokalizowanych na cennych przyrodniczo terenach Polski Wschodniej	31 000 zł
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej SIP Warszawa	Zbadanie realizacji Ustawy o państwowej rekompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw	39 950 zł
Stowarzyszenie Kulturalno-Ekologiczne Zielone Mazowsze Warszawa	<i>Społeczny Rzecznik Zmotoryzowanych</i> – monitoring i wpływanie na racjonalność wydatkowania publicznych, w tym unijnych, środków na transport publiczny w aglomeracji warszawskiej i w całym kraju	39 910 zł
Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich Warszawa	Przygotowanie i zachęcenie lokalnych społeczności do udziału w konsultowaniu tworzenia budżetu gminnego, wprowadzenie praktyki odnoszenia budżetu gminy do dokumentów strategicznych oraz korzystania z opinii ekspertów i mieszkańców	40 000 zł
Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych im. Mieczysława Wierzbickiego Gołuchów	Analiza procedur przetargowych stosowanych przy zlecaniu prac leśnych przez Lasy Państwowe w wybranych nadleśnictwach	25 600 zł

Inne projekty monitoringowe

Fundacja demosEuropa – Centrum Strategii Europejskiej Warszawa	Dotacja na wsparcie projektu <i>Monitoring debaty na temat reformy instytucjonalnej UE oraz przyszłości traktatu konstytucyjnego</i> – przygotowanie raportu na temat możliwych scenariuszy rozwoju sytuacji w zakresie reformy instytucjonalnej UE, upowszechnianie ocen dotyczących debaty na temat przyszłości Unii Europejskiej oraz artykułów poświęconych problematyce reformy instytucjonalnej w UE	50 000 zł
Fundacja Edukacji Ekonomicznej Warszawa	Projekt <i>Portal Bankowa Komisja Śledcza</i> – obserwowanie prac komisji śledczej ds. sektora bankowego	25 000 zł
Stowarzyszenie Edukatorów	Społeczny monitoring działania władz oświatowych	150 000 zł
Stowarzyszenie 61 Warszawa	Budowa przejrzystego systemu ogólnie dostępnych informacji o osobach pełniących wybieralne funkcje publiczne w Polsce	145 000 zł

Masz głos, masz wybór

Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Warszawa	Zorganizowanie szkoleń dla uczestników akcji <i>Masz głos, masz wybór</i> , prowadzenie strony internetowej www.maszglos.pl	209 500 zł
---	--	------------

Nagroda im. Beaty Pawlak

Beata Pawlikowska

Nagroda za książkę *Blondynka na Kubie. Na tropach prawdy i Ernesta Che Guevary* (Wydawnictwo National Geographic, 2006) 5 555,60 zł

Paweł Smoleński

Nagroda za książkę *Izrael już nie frunie* (Wydawnictwo Czarne, 2006) 5 555,60 zł

Pozostałe dotacje

Muzeum Historyczne m. st. Warszawy
Warszawa

Dofinansowanie konferencji *Dzięki którym powstaliśmy i przetrwaliśmy*, poświęconej 25. rocznicy powstania Solidarności regionu Mazowsze 15 000 zł

Program Trzeci Sektor

Budowanie przyjaznego środowiska społeczno-prawnego

Instytut Spraw Publicznych
Warszawa

Projekt *Kompas II: monitoring przepisów prawnych dotyczących trzeciego sektora* (kontynuacja działań prowadzonych od 2004 roku) 250 000 zł

Stowarzyszenie Klon/Jawor
Warszawa

Projekt *Interaktywny system informacji o kondycji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce* – stworzenie systemu umożliwiającego otwarty dostęp do zasobów badawczych Stowarzyszenia 105 000 zł

Rozwój instytucjonalny organizacji pozarządowych

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
Warszawa

Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie kapitału żelaznego 390 000 zł

CASE – Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych – Fundacja Naukowa
Warszawa

Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie kapitału żelaznego 390 000 zł

Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego 3 500 zł

Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL
Warszawa

Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego 3 500 zł

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
Gliwice

Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego 3 500 zł

Federacja Polskich Banków Żywności
Warszawa

Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego 3 500 zł

Fundacja Rodzić po Ludzku Warszawa	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej FRDL Warszawa	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Fundacja Rozwoju Gminy Żelów Żelów	Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie funduszu rezerwowego	100 000 zł
	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Fundusz Partnerstwa Kraków	Dotacja na utworzenie kapitału żelaznego	290 000 zł
Helsińska Fundacja Praw Człowieka Warszawa	Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie kapitału żelaznego	390 000 zł
Instytut Spraw Publicznych Warszawa	Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie kapitału żelaznego	390 000 zł
Lubelska Fundacja Rozwoju Lublin	Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie funduszu rezerwowego	85 000 zł
	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA Nidzica	Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie funduszu rezerwowego	100 000 zł
	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Polska Akcja Humanitarna Warszawa	Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie kapitału żelaznego	390 000 zł
	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży Warszawa	Dotacja uzupełniająca na dofinansowanie Funduszu Rezerw Długoterminowych	390 000 zł
	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Stowarzyszenie Klon/Jawor Warszawa	Dotacja strategiczna przeznaczona na promocję, wypracowanie strategii finansowania, ewaluację oraz szkolenia zespołu (II rata z dotacji w wysokości 350 000 zł przyznanej w 2004 roku)	200 000 zł
	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł
Związek Centralny Dzieci Kolpinga w Polsce Kraków	Dotacja strategiczna przeznaczona na dobudowę sali szkoleniowej, zbieranie funduszy oraz szkolenia zespołu (przekazano II ratę z dotacji w wysokości 300 000 zł przyznanej w 2004 roku)	150 000 zł
	Dotacja na przeprowadzenie drugiej części audytu organizacyjnego	3 500 zł

Program Równych Szans

Lokalne programy stypendialne

Dotacje finansowane z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (340 890 zł), z Funduszu K utworzonego z darowizny prywatnego darczyńcy (224 110 zł), z dotacji Instytutu Społeczeństwa Otwartego (41 000 zł), z darowizny firmy Nestle Polska SA (30 000 zł) oraz z wpłat osób indywidualnych (16 182 zł).

Barciańska Inicjatywa Oświatowa Barciany	Dotacja na program stypendialny Bartek adresowany do młodzieży z gminy Barciany – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 63 stypendia na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundacja Elbląg Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego Elbląg	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z miasta Elbląg i powiatu ziemskiego elbląskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 58 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundacja Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej Biłgoraj	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z powiatu biłgorajskiego i gminy Zwierzyniec w województwie lubelskim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 38 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundacja Inicjatyw Kulturalnych Radomsko	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży uzdolnionej artystycznie z powiatu radomszczańskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 24 stypendia na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundacja Polska Akcja Humanitarna, Biuro Pomorskie Toruń	Dotacja na program stypendialny dla uczniów toruńskich szkół średnich – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 16 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 12 000 zł
Fundacja Pomocy Społecznej Brzeszcze	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gminy Brzeszcze – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 46 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundacja Rodzina Sławno	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z powiatu Sławno – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 42 stypendia na rok szkolny 2006/2007 18 400 zł
Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap Gołdap	Dotacja na Gołdapski Fundusz Stypendialny dla młodzieży z powiatu gołdapskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 30 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundacja Rozwoju Regionu Łukta Łukta	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z wybranych gmin powiatu ostródzkiego i olsztyńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 42 stypendia na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundacja Sokółski Fundusz Lokalny Sokółka	Dotacja na program stypendialny Prymus dla młodzieży pochodzącej z terenu gminy Sokółka, uczącej się w szkołach na terenie województwa podlaskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 40 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika Stara Bystrzyca	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z 4 gmin Masywu Śnieżnika: Bystrzycy Kłodzkiej, Łądką Zdroju, Międzyzlesia i Stronia Śląskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 100 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Leżajskie Stowarzyszenie Rozwoju Leżajsk	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych z powiatu leżajskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 28 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 13 000 zł

Sądecka Fundacja Rozwoju Wsi i Rolnictwa Nowy Sącz	Dotacja na Fundusz Stypendialny im. Braci Patoczków przeznaczony dla młodzieży z wybranych gmin powiatu nowosądeckiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 116 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Srokowskie Stowarzyszenie Sukces Każdego Dziecka Srokowo	Dotacja na program stypendialny Bociek dla młodzieży z gminy Srokowo – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 14 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 12 900 zł
Stowarzyszenie Dobroczynne Lokalny Fundusz Roku 2000 Tomaszów Mazowiecki	Dotacja na program stypendialny dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z powiatu tomaszowskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 9 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 7 500 zł
Stowarzyszenie Dobroczynne Razem Zelów	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gminy Zelów – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 13 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 5 900 zł
Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej Widok Białystok	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z Białegostoku uzdolnionej artystycznie i humanistycznie – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 25 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Stowarzyszenie Fundusz Stypendialny dla Młodzieży Wiejskiej im. A. Bąkowskiej Sońsk	Dotacja na program stypendialny dla uczniów i absolwentów Zespołu Szkół im. A. Świętochowskiego w Gołotczyźnie w powiecie ciechanowskim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 10 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Wiejskich Stoczek Łukowski	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu łukowskiego w województwie lubelskim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 67 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 11 600 zł
Stowarzyszenie Młodzi dla Rozwoju EMKA Wieliszew	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gminy Wieliszew – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 18 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 10 500 zł
Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Wiejskiej – Przywrócić Nadzieję Głogów	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gminy Głogów – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 42 stypendia na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Lokalnego Białobrzegi	Dotacja na program stypendialny dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z gminy Białobrzegi w województwie podkarpackim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 45 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Tworzenia Przyjaznego Środowiska Wychowawczego Dzieci i Młodzieży Łąwskiej Przysiały Łąwa	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z powiatu łąwskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 40 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz Lokalny Nidzica	Dotacja na program stypendialny Prymus dla uczniów szkół średnich z powiatu nidzickiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 21 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 20 000 zł
Stowarzyszenie Oświatowe im. Dezyderego Chtąpowskiego Kościan	Dotacje na program stypendialny dla młodzieży z powiatu kościańskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 27 stypendiów na rok szkolny 2006/2007 18 700 zł

Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Złoty Stok	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gminy Złoty Stok – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 6 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	3 900 zł
Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Klonowa Klonowa	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gminy Klonowa – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 10 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	5 000 zł
Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznego Gimnazjum w Nowinach Sitkówka-Nowiny	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z gminy Sitkówka-Nowiny oraz dla najlepszych sportowców-koszykarzy z Uczniowskiego Klubu Sportowego Puchacz w Nowinach – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 74 stypendia na rok szkolny 2006/2007	20 000 zł
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Katowickiej, Koło Parafialne przy Parafii Św. Jerzego Goczałkowice-Zdrój	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gminy Goczałkowice Zdrój – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 37 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	20 000 zł
Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zarzecze Zarzecze	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z gminy Zarzecze – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 18 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	15 100 zł
Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego i Filantropii Kielce	Dotacja na program stypendialny Żaczek dla uczniów szkół średnich z Kielc, z powiatu staszowskiego oraz z gmin: Iłża i Łągów – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 48 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	18 400 zł
Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Czulchowskiego Czulchów	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i dla studentów z powiatu czulchowskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 78 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	20 000 zł
Towarzystwo Kulturalne Echo Pyzdr Pyzdry	Dotacja na program stypendialny Mecenat dla młodzieży z gmin: Pyzdry, Słupca, Gizalki w województwie wielkopolskim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 12 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	13 100 zł
Towarzystwo Miłośników Ziemi Muszyńskiej Muszyna	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży uczęszczającej do Liceum Ogólnokształcącego w Muszynie, szkół muzycznych w Krynicy i Nowym Sączu oraz gimnazjów w Muszynie, Powroźniku i Szczawniku w województwie małopolskim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 28 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	20 000 zł
Towarzystwo Rozwoju Powiatu Kwidzyńskiego Kwidzyn	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów z powiatu kwidzyńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 47 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	20 000 zł
Towarzystwo Samorządowe Konin	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży z powiatów: konińskiego, kolskiego, słupeckiego, tureckiego, wrzesińskiego i gnieźnieńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 130 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	20 000 zł

Dotacje finansowane przez Nestlé Polska

Stowarzyszenie Edukacja dla Przyszłości Namysłów	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z gminy Namysłów – z dotacji przyznano 11 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	20 000 zł
Stowarzyszenie Uczniowski Klub Sportowy Dąbrowka-Kargowa Kargowa	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół gimnazjalnych z gminy Kargowa – z dotacji przyznano 9 stypendiów na rok szkolny 2006/2007	10 000 zł

Kolorowa Akademia

Dotacje finansowane ze środków Fundacji Agory (100 000 zł), Commercial Union Polska (85 000 zł) oraz z dochodów z inwestowania wieczystego Funduszu M utworzonego z darowizny prywatnego darczyńcy (84 440 zł).

Fundacja Kamelot Łódź	<i>W życiu piękne są tylko chwile 2</i> – wyjazdowe spotkania integracyjne dla dzieci niepełnosprawnych i pełnosprawnych gimnazjalistów z Ozorkowa inspirowane sztuką i historią, prowadzone w miejscach ważnych dla historii regionu (skansen, zamek) oraz w instytucjach kultury (ASP, Teatr Muzyczny) (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	5 000 zł
Fundacja Sokółski Fundusz Lokalny Sokółka	<i>Poznajemy najciekawsze zakątki Podlasia</i> – integracyjne zajęcia artystyczne: teatralne, muzyczne i plastyczne, przygotowanie inscenizacji z oprawą muzyczną i dekoracjami, która będzie prezentowana na imprezach okolicznościowych; wyjazdy do ciekawych miejsc regionu (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	7 500 zł
Podkarpacki Związek Byłych Pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych Rzeszów	<i>Ognisko dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z gminy Raniżów</i> – terapia zajęciowa (rysowanie, malowanie, wyklejanki, rzeźba), rehabilitacja, pomoc psychologiczna, letnie wyjazdy (kino, teatr, basen, stadnina), w ciągu roku szkolnego pomoc w nauce; specjalistyczne konsultacje dla rodziców (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	10 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Suwałkach Filipów	<i>W drodze do naszego domu – wspólna praca i wypoczynek</i> – terapia zajęciowa i indywidualna terapia logopedyczna, letnia hipoterapia i wyjazdy edukacyjno-rekreacyjne do Wigierskiego Parku Narodowego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej umysłowo (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	10 000 zł
Sejneńskie Towarzystwo Oświatowo-Społeczne Wychowanie dla Przyszłości Sejny	<i>Łabędź, syn łabędzia</i> – zajęcia integracyjne, edukacyjne i terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych i przewlekle chorych oraz ich zdrowych rówieśników w 8 szkołach podstawowych; przygotowanie spektaklu będącego swobodną interpretacją <i>Brzydkiego kaczątka</i> oraz konferencja dla nauczycieli <i>Dziecko przewlekle chore w roli ucznia</i> (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	10 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Niezależnego Życia Ciechocinek	<i>Edukacja bez barier</i> – rewalidacja, usprawnienie i integracja środowiskowa dzieci niepełnosprawnych poprzez warsztaty plastyczne i muzyczne, edukację komputerową, zajęcia poprawiające wizerunek, zajęcia rekreacyjno-sportowe, udział w koncertach, wystawach i imprezach integracyjnych (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	8 000 zł

Stowarzyszenie Dać Nadzieję przy Środowiskowym Domu Samopomocy Olecko	<i>Cuda się zdarzają</i> – uruchomienie Rodzinnego Klubu dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, w którym będą się odbywały comiesięczne spotkania oraz warsztaty prowadzone przez specjalistów, organizacja majowego festynu integracyjnego (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	7 500 zł
Stowarzyszenie Dobrze, że jesteś Sandomierz	<i>Żyję kolorowo</i> – warsztaty muzyczne i plastyczne dla dzieci i młodzieży z deficytami rozwojowymi prowadzone w dwóch grupach wiekowych, urozmaicone dwoma plenerami pod patronatem sandomierskich artystów plastyków; spotkania rodziców z arteterapeutami (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	7 500 zł
Stowarzyszenie Mamy Wielkie Serca Świnice Warckie	<i>MS – Co to jest?</i> – cykl integracyjnych, warsztatowych spotkań plastycznych inspirowanych kulturą regionalną dla dzieci upośledzonych umysłowo oraz ich sprawnych intelektualnie rówieśników (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	5 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Dzieci Upośledzonych Umysłowo Dzieciom Radość Ignaców	<i>Ilustrujemy poznane wiersze</i> – zajęcia plastyczne i konkurs na ilustrację wiersza dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z powiatu mińskiego zwieńczone wydaniem książeczki ilustrowanej pracami konkursowymi oraz integracyjna impreza promująca zbiór wierszy połączona z wystawą prac plastycznych (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	8 600 zł
Stowarzyszenie na rzecz Integracji Osób Niepełnosprawnych Umysłowo Partner Lesko	<i>Teatr Ruchu „Pomost”</i> – integracyjne zajęcia teatralne, prezentacja dorobku w Lesku, Hrubieszowie i na festiwalu w Lubaczowie (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	8 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Carpe Diem Radzyń Podlaski	<i>W kręgu sztuki</i> – warsztatowe zajęcia artystyczne w trzech blokach tematycznych: fotografia, garncarstwo i malarstwo tematycznie związane z urokami i historią rodzinnego miasta i jego okolic, piknik rodzinny połączony z prezentacją prac (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory)	7 500 zł
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Nasza Nadzieja Nowa Ruda	<i>Droga do integracji</i> – integracyjne działania edukacyjne (przyrodnicze, turystyczne) w terenie oraz artystyczne (warsztaty taneczne i wokalne), wzbogacone wyjazdami do teatru i udziałem w integracyjnych przeglądach artystycznych oraz spartakiadzie sportowej (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	8 600 zł
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Pomocna Dłoń Chełmża	<i>Blżej natury</i> – przedsięwzięcia wzbogacające działania świetlicy terapeutycznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej: wycieczki, pogadanki, obserwacja przyrody oraz inspirowane nimi zajęcia plastyczne, kulinarne i ogrodnicze (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	6 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Bez Barier Zakliczyn	<i>Kolorowy świat – gra w kolory</i> – integracja dzieci niepełnosprawnych z grupą rówieśniczą poprzez poznawanie historii własnej rodziny i kraju, kontakt ze sztuką, nabywanie umiejętności relaksacyjnych i opanowywania emocji, uczestnictwo w zabawach, grach wyprawach i wyjazdach, współzawodnictwo sportowe (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	10 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Jesteś-my Bartoszyce	<i>Ćwiczę, dotykam, poznaję – rozwijam się pełniej</i> – zajęcia artystyczne (terapia zajęciowa, w tym bloki zajęć tkackich i ceramicznych) i sportowe (basen) dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, wystawa prac oraz punkt konsultacyjny dla rodziców (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory)	9 500 zł

Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych <i>Dać Szansę</i> Wadowice	<i>Mały odkrywca</i> – stymulacja rozwoju umysłowego, fizycznego i społecznego dzieci niepełnosprawnych w dwóch grupach wiekowych (3–5 lat, 5–8 lat) z wykorzystaniem stymulacji polisensorycznej, aromaterapii, elementów terapii integracji sensorycznej, muzykoterapii oraz empirycznego poznawania świata zewnętrznego poprzez wykonywanie różnych czynności charakterystycznych dla zmieniających się pór roku; warsztaty dla rodziców (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory) 5 000 zł
Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Osób Niepełnosprawnych Opoczno	<i>I co wy na to?</i> – wdrożenie młodzieży niepełnosprawnej do dbania o własny wizerunek: trening higieny osobistej, wyrabianie śmiałości, wizyta u fryzjera i kosmetyczki, projektowanie strojów, prezentacja na uroczystości (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory) 5 000 zł
Stowarzyszenie <i>Ślubfurt</i> Ślubice	<i>Palce lizać</i> – integracyjne zabawy artystyczno-kulinarne dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo i ich zdrowych rówieśników, wizyta w piekarni, wycieczki do lasu, na ranczo; dokumentacja kulinarnych prac dzieci zostanie wydrukowana w formie kalendarza (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory) 9 800 zł
Stowarzyszenie Społeczności Lokalnej Pomocy Osobom Niepełnosprawnym <i>Duet</i> Rumia	<i>Wsparcie psychologiczne dziecka i rodziny</i> – terapia psychologiczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie i fizycznie oraz wsparcie psychologiczne ich rodziców i opiekunów (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory) 7 000 zł
Świebodzińskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Świebodzin	Integracyjne zajęcia komputerowe, fotograficzne i pływackie dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w kilku grupach wiekowych oraz integracyjne zajęcia plastyczne (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory) 5 000 zł
Towarzystwo Miłośników Ziemi Chodzieskiej Chodzież	<i>Nasz film animowany</i> – warsztaty tworzenia filmów animowanych dla niepełnosprawnej młodzieży: wymyślanie scenariuszy, warsztat fotograficzny, warsztat techniki kolażu, realizacja filmu animowanego oraz filmu dokumentującego warsztaty (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory) 8 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Radków	<i>Uwierz w siebie i poczuj się lepiej</i> – zajęcia artystyczne, rehabilitacja ruchowa oraz zajęcia na basenie dla dzieci niepełnosprawnych, integracyjne gry i zabawy, wyjazdy do kina i teatru, organizacja uroczystości świątecznych i imprez okolicznościowych (dotacja sfinansowana ze środków Commercial Union i Fundacji Agory) 8 000 zł
Orzyskie Stowarzyszenie Terapeutów i Animatorów Kultury Orzysz	<i>W drodze do integracji</i> – cykliczne warsztaty artterapii dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z udziałem dzieci zdrowych: zajęcia plastyczne, taneczne, teatralne, wokalne; wycieczka do teatru, wystawa prac uczestników projektu w Urzędzie Miasta i Domu Kultury, środowiskowa impreza integracyjna połączona z występami uczestników zajęć; stworzenie grupy wsparcia i cykliczne konsultacje dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych; (dotacja sfinansowana z Funduszu M) 10 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Zawoja	<i>Cztery pory roku w stadninie koni</i> – wyjazdy do stadniny koni dla dzieci z upośledzeniem umysłowym, ich opiekunów, rodzeństwa oraz młodzieży ze Studium Opieki nad Osobą Niepełnosprawną, hipoterapia i warsztaty plastyczne, na zakończenie projektu wystawa prac w Galerii Sztuki Zamek w Suchej Beskidzkiej (dotacja sfinansowana z Funduszu M) 4 400 zł
Stowarzyszenie <i>Duże Różowe Słońce</i> Sępólno Krajeńskie	<i>Zostań przyjacielem...</i> – integracyjne zajęcia terapeutyczne z udziałem muzyków Filharmonii Pomorskiej, zajęcia dogoterapeutyczne, malowanie rękami i stopami, lepienie z gliny (dotacja sfinansowana z Funduszu M) 3 360 zł

Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Wojnowie Sicienko	<i>Kolorowy świat</i> – zajęcia integracyjno-rozwojowe dla dzieci niepełnosprawnych w większości objętych nauczaniem indywidualnym w domu, wyjazdy do teatru, utworzenie grupy wsparcia i punktu konsultacyjnego dla rodziców (dotacja sfinansowana z Funduszu M)	10 000 zł
Stowarzyszenie Krąg Września	<i>W kręgu – bliżej siebie, bliżej innych</i> – cykliczne zajęcia terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych, z przedszkola integracyjnego i dzieci pochodzących z ubogich rodzin: muzykoterapia, zajęcia teatralne, ćwiczenia ruchowe oraz cykl spotkań integracyjnych obejmujący warsztaty plastyczne i zajęcia artystyczne, muzyczno-rytmiczne, zajęcia sportowo-rekreacyjne, zajęcia na basenie, wyjazd do kina i teatru, hipoterapię; piknik rodzinny w gospodarstwie agroturystycznym; konsultacje ze specjalistami i zajęcia terapeutyczne dla rodziców i opiekunów, spotkania grupy samopomocowej (dotacja współfinansowana ze środków Fundacji Agory)	10 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Ich Rodziców Promyk Nadziei Borne Sulinowo	<i>Edukacja, rewalidacja, usprawnianie ruchowe</i> – zajęcia edukacyjno-rewalidacyjne dla dzieci upośledzonych umysłowo, ćwiczenia na basenie, imprezy okolicznościowe, wycieczka (dotacja sfinansowana z Funduszu M)	10 000 zł
Stowarzyszenie Nadzieja Przyszłości Pszczółki	<i>Integracyjne warsztaty plastyczne i teatralne</i> dla dzieci upośledzonych fizycznie i umysłowo i ich zdrowych rówieśników: zajęcia plastyczne, teatralne, nauka autoprezentacji, opracowanie scenariusza, zajęcia aktorskie, również z wykorzystaniem kamery, projektowanie i wykonanie strojów, scenografii i rekwizytów (dotacja sfinansowana z Funduszu M)	6 100 zł
Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Żarki	<i>Terapeutyczne wsparcie dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin</i> – warsztaty muzyczne, teatralne i plastyczne, nauka dbania o swój wygląd, fotografowanie Jury Krakowsko-Częstochowskiej w różnych porach roku, kulig, wycieczka do parku wodnego, wystawy prezentujące prace plastyczne i fotograficzne dzieci i młodzieży oraz występy dla społeczności lokalnej (dotacja sfinansowana Funduszu M)	7 500 zł
Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi Razem Sławno	<i>Czarodziejski ogród</i> – terapia zajęciowa dla dzieci niepełnosprawnych i ich pełnosprawnych rówieśników prowadzona w blokach warsztatowych: plastycznym, teatralnym i muzykoterapeutycznym; przygotowanie przedstawienia i prezentacja inscenizacji w Domu Kultury; wyjazdy do Teatru Lalek (dotacja sfinansowana Funduszu M)	6 500 zł
Stowarzyszenie Rodziców na rzecz Dzieci Niepełnosprawnych Olimp Brzeszcze	<i>Wracamy do Domu Andersena</i> – cykl zajęć prowadzonych w 20-osobowych sekcjach integracyjnych: teatralnej (zajęcia choreograficzne, tworzenie scenariuszy, projektowanie scenografii i kostiumów, prezentacja na scenie przedstawień i scenek dramatycznych), plastycznej (malowanie, rysowanie, ceramika, koronkarstwo, bibułkarstwo, modelarstwo), <i>Baśniowy Podwieczorek</i> – czytanie bajek Andersena; bal karnawałowy, kulig, majówka w leśniczówce, festyn z okazji Dnia Dziecka; zorganizowanie Otwartego Gminnego Forum <i>Młodzież – Przyszłość – Integracja</i> (dotacja sfinansowana z Funduszu M)	4 780 zł
Stowarzyszenie Wspierajmy się Bełżyce	<i>Sobotnie spotkania</i> – zajęcia integracyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich zdrowych rówieśników prowadzone w blokach tematycznych: Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć, Moje miejsce w grupie, Rozwiązywanie problemów, Ja i moje otoczenie (dotacja sfinansowana z Funduszu M)	7 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Koło Dzieci Niepełnosprawnych Wadowice	<i>Zimą też może być ciekawie</i> – nauka pływania, warsztaty artystyczne (malowanie na szkle, gipsowe odlewy, technika serwetkowa) połączone z wystawą prac, kulig i zabawy na śniegu zakończone ogniskiem, wsparcie psychologiczne dla rodziców i opiekunów (dotacja sfinansowana z Funduszu M)	6 300 zł

**Wiejskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
Niepełnosprawnych Intellektualnie
i Ruchowo
Łopuszno**

Akademia plastyczna i hipoterapia – zajęcia plastyczne z wykorzystaniem różnych technik (origami przestrzenne i płaskie, mozaika, makramy, rzeźba, graffiti), hipoterapia i zajęcia na basenie dla dzieci niepełnosprawnych objętych nauką indywidualną w domach (dotacja współfinansowana ze środków Commercial Union)

7 000 zł

Fundusze powierzone

Fundusz Charytatywny Commercial Union

**Fundacja Mimo Wszystko
Kraków**

II Ogólnopolski Festiwal Zaczarowanej Piosenki dla niepełnosprawnych wokalistów śpiewających z gwiazdami krajowej sceny muzycznej

10 000 zł

Dotacja na dofinansowanie zakupu protezy dla osoby niepełnosprawnej

1 500 zł

**LXX Liceum Ogólnokształcące
im. Aleksandra Kamińskiego
Warszawa**

Przegląd Teatrów Amatorskich Kamyka PTAK

2 000 zł

**WWF Polska Światowy Fundusz
na rzecz Przyrody
Warszawa**

Wsparcie działalności statutowej w tym prac nad nowym programem ochrony zwierząt drapieżnych

2 000 zł

Fundusz M

**Fundacja Dzieciom
Zdążyć z Pomocą
Warszawa**

13 dotacji w wysokości od 1000–2000 zł na leczenie i rehabilitację 15 chorych dzieci oraz dofinansowanie zakupu protezy dla osoby niepełnosprawnej

18 000 zł

**Hipomedical, Centrum Hipoterapii
i Rehabilitacji Zabajka, D. Tarnowski
i Wspólnicy Sp. J.
Stawica**

2 dotacje po 1500 zł na rehabilitację dwojga dzieci chorych na dziecięce porażenie mózgowe

3 000 zł

**Ludmiła Radziszewska
Białystok**

Darowizna na likwidację barier architektonicznych w mieszkaniu

3 000 zł

**Ryszard Krzemiński
Ostrów Wielkopolski**

Darowizna na zakup akumulatorów do wózka inwalidzkiego

1 000 zł

**Krystyna Waszkiewicz
Żytkiejmy**

Darowizna na leczenie 3 niepełnosprawnych dzieci z rodziny zastępczej

1 500 zł

**Alfreda Gorzędowska
Wałbrzych**

Darowizna na leczenie niepełnosprawnego chłopca

1 000 zł

**Teresa Czeszejko
Kwidzyn**

Darowizna na specjalistyczne wyposażenie i oprogramowanie dla niewidomego syna

1 000 zł

**Edyta Siwa
Włocławek**

Darowizna na sprzęt rehabilitacyjny dla córki chorej na mózgowie porażenie dziecięce

500 zł

Dotacje

Monika Czapiewska Czersk	Darowizna na specjalny rower dla niepełnosprawnego syna	1 000 zł
Hipomedical 2, Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Zabajka 2 s. c. Katarzyna Klaczyńska, Dariusz Tarnowski Złotów	2 dotacje po 1500 zł na rehabilitację dwójki chorych dzieci	3 000 zł
Neuron Sp. z o. o. Bydgoszcz	Dotacja na rehabilitację chorego dziecka	1 500 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Koło Dzieci Chorych na Epilepsję i z Różnymi Uszkodzeniami Neurologicznymi Kwidzyn	Dotacja na rehabilitację chorego dziecka	1 500 zł

Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda Siedlce

Fundusz Maxwellów

Dać szansę – komputeryzacja szkół podstawowych i gimnazjów w Siedlcach i powiecie siedleckim – III edycja konkursu (z dotacji powiększonej o środki przekazane przez samorządy gminne, samorząd powiatowy i urząd miasta Siedlce sfinansowano 57 komputerów dla 12 szkół, z czego z puli Funduszu 38 zestawów)

93 480 zł

Program dla Tolerancji

Spotkania – Stowarzyszenie dla Edukacji i Kultury Warszawa
Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych „ę” Warszawa
Białoruskie Zrzeszenie Studentów Białystok
Ekologiczny Klub UNESCO Pracownia na rzecz Bioróżnorodności Piaski

Dotacje dla organizacji partnerskich

Projekt ewaluacyjno-badawczy dotyczący konkursu *To, co wspólne / to, co różne* (dotacja przyznana na lata 2006–2009)

12 000 zł

Przygotowanie i prowadzenie warsztatów dla wnioskodawców, dokumentacja, promocja i upowszechnianie najlepszych projektów zrealizowanych przez organizacje biorące udział w konkursie *To, co wspólne / to, co różne*, stymulowanie współpracy między tymi organizacjami oraz prowadzenie strony internetowej programu www.dlatolerancji.pl (dotacja przyznana na lata 2006–2008)

16 000 zł

To, co wspólne / to, co różne

Laboratorium etnograficzne *Podlascy Żydzi – trudna pamięć* – obóz badawczy dla białoruskiej młodzieży z liceum w Hajnówce

9 600 zł

Żłodzijskie Piaski? – szukanie i upamiętnienie żydowskiej przeszłości miasteczka: zbieranie relacji, opracowanie i oznakowanie *Trasy dziedzictwa piaseckich Żydów*

8 000 zł

Fundacja <i>Civis Polonus</i> Warszawa	<i>Mapa mojego wielokulturowego miasta</i> – warsztaty dla młodzieży z Sokołowa Podlaskiego: zbieranie relacji i dokumentacja, tworzenie i promocja mapy 9 000 zł
Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza Lublin	<i>Korczmin – od żelaznej kurtyny do otwartości</i> – towarzyszący uroczystościom religijnym z okazji Święta Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny Jarmark Transgraniczny, odbywający się przy jednodniowym otwarciu polsko-ukraińskiej granicy: koncerty, warsztaty, sesje wieńczące prowadzone wcześniej w Korczminie obozy naukowe i inwentaryzacyjne 9 000 zł
Fundacja Uniwersytetu w Białymstoku Universitas Bialostocensis Białystok	<i>Supetek – chronimy pamięć naszego miasteczka</i> – tworzenie książki pamięci Michałowa: konkurs plastyczny i literacki dla młodzieży szkolnej 7 000 zł
Międzynarodowe Stowarzyszenie Pomocy Słyszę Serce Łódź	<i>Mozaika: poznanie – tolerancja – akceptacja</i> – odkrywanie społeczności współtworzących niegdyś Łódź, I etap związany z kulturą żydowską, projekt realizowany przez młodzież ze świetlicy socjoterapeutycznej 7 800 zł
Ośrodek Inicjatyw Twórczych <i>Piekarnia</i> Kielce	<i>Miejsca obiecano – ślady żydowskie w dziedzictwie kulturowym Kielc</i> – działania dokumentacyjne i artystyczne realizowane przez młodzież 7 900 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno- -Ekologicznych Ruch na rzecz Ziemi Siemiatycze	<i>Obrazy pamięci</i> – dokumentacja, inwentaryzacja i udostępnienie za pomocą Internetu i publikacji rozproszonych prac Józefa Charytona, Nikifora z Siemiatycz, „malarza umarłych” – siemiatyckich Żydów 7 000 zł
Stowarzyszenie Kulturalno-Artystyczne Rita Baum Wrocław	<i>Breslau cv – mapa pamięci Wrocławia</i> , projekt dokumentacyjno-artystyczny: <i>zbiórka pamięci</i> – relacji, pamiątek i zdjęć, wystawy i akcje artystyczne 8 000 zł
Stowarzyszenie <i>Olszówka</i> Bielsko-Biała	<i>Każdy naród dawał, każdy brał – wielokulturowość w Karpatach</i> – przegląd <i>Karpaty wielu kultur</i> , szkolenie dla przewodników beskidzkich, działania edukacyjne wokół cmentarza żydowskiego w Krośnie, publikacje 8 400 zł
Stowarzyszenie <i>tutajteraz</i> Siedlce	<i>Wspólnym głosem</i> – cykl imprez dotyczących różnych przejawów dyskryminacji (warsztaty, pokazy filmów) oraz wieczór kultury i spektakl inspirowane historią siedleckich Żydów 5 000 zł
Stowarzyszenie <i>Villa Sokrates</i> Krynki	<i>Pinkas Krinki. By nie wyschły tamte krynice</i> – udostępnienie polskim czytelnikom żydowskiej historii Krynek, przekłady, publikacje, zbieranie relacji 8 400 zł
Towarzystwo Ochrony Kultury Zgierza Zgierz	<i>Idę. Szlakiem historycznego Zgierza</i> – odkrywanie i popularyzacja wielokulturowej przeszłości Zgierza 8 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Ponidzia Pińczów	Kolacja szabatowa w Pińczowie <i>Odnowienie i pamięć</i> – wspólny projekt środowisk żydowskich, władz samorządowych i społeczników z Pińczowa. Uroczystościom religijnym w pińczowskiej synagodze towarzyszą dyskusje i seminaria oraz koncerty i inscenizacje, warsztaty dla młodzieży i konkurs historyczny 6 000 zł
Ustrzyckie Stowarzyszenie Turystyczne Bieszczady Ustrzyki Dolne	<i>Nasza Ziemia Obiecana</i> – zbieranie relacji o żydowskich mieszkańcach Bieszczad, wystawa fotografii, porządkowanie i inwentaryzacja kirkutu w Ustrzykach 8 000 zł
Fundacja Galerii Foksal Warszawa	Projekt artystyczny Artura Żmijewskiego – produkcja filmu oraz działania z grupą studentów – związany z cyklem zajęć prof. Joanny Tokarskiej-Bakir dotyczących przeświadczeń na temat mordu rytualnego (wokół badań etnograficznych prowadzonych w Sandomierzu i okolicach) 4 600 zł

Dotacje

Stowarzyszenie Wspólnota Myślenice Myślenice

Wielokulturowe Myślenice – kilkudniowy festiwal (wystawy, koncerty, warsztaty tańców i śpiewu, projekcje filmowe, wykłady i dyskusje) oraz forum organizacji pozarządowych zainteresowanych kwestiami tolerancji i wielokulturowości

4 600 zł

Towarzystwo Demokratyczne Wschód Warszawa

Przeciwdziałanie nietolerancji

Projekt badawczy *Młodzież, imigranci, tolerancja* – badanie postaw wobec imigrantów i mniejszości narodowych w środowisku dzieci i młodzieży

82 500 zł

Program Edukacji Prawnej

Poradnictwo i informatory prawne

Akademickie Stowarzyszenie Propagatorów Prawa i Edukacji Europejskiej *Wspólna Europa* Olsztyn

Poradnictwo prawne dla mieszkańców okolic Olsztyna

13 800 zł

Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa

Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa prawnego w zakresie polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji w sprawach cywilnych

10 000 zł

Fundacja *Dzieci Niczyje* Warszawa

Projekt wsparcia małoletnich w procesach sądowych

21 800 zł

Fundacja Instytut na Rzecz Państwa Prawa Lublin

Bezpłatna pomoc prawna w postaci reprezentowania podopiecznych w procedurach przed organami administracyjnymi

12 800 zł

Fundacja Integracji Społecznej *Prom* Wrocław

Pomoc prawna dla ludności romskiej z Wrocławia

12 000 zł

Fundacja *Mederi* Warszawa

Poradnictwo prawne dla rodziców i opiekunów dzieci doznających przemoc

8 000 zł

Fundacja *Rodzić Po Ludzku* Warszawa

Pomoc prawna dla kobiet w ciąży i matek małych dzieci w zakresie praw pacjenta, prawa pracy i prawa ubezpieczeń społecznych

9 600 zł

Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej Warszawa

Utworzenie serwisu internetowego o prawach pacjenta i forum komunikacji stowarzyszeń i organizacji pacjentów, prowadzenie Poradni Prawa Medycznego

12 000 zł

Kampania Przeciw Homofobii Warszawa

Poradnictwo prawne w zakresie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną

18 525 zł

Lubelski Ośrodek Samopomocy Lublin

Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla kobiet

9 000 zł

Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet *Baba* Zielona Góra

Dofinansowanie poradnika z cyklu *Bądź bezpieczna w pracy i bez pracy*

5 200 zł

Międzynarodowe Stowarzyszenie Pomocy Słyszę Serce Łódź	Pomoc prawna skierowana do osób niesłyszących	7 600 zł
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Warszawa	Publikacja informatorów i poradników o prawach człowieka i obywatela dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	10 000 zł
Stowarzyszenie Arabia.pl Warszawa	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa prawnego dotyczącego relacji polsko-arabskich, w szczególności dla kobiet	10 200 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych <i>Simplicite in Lex</i> Radom	Wsparcie biura bezpłatnej pomocy prawnej mieszkańców Radomia i okolic	9 800 zł
Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych Warszawa	Dofinansowanie poradników dla osób rozwodzących się, będących w separacji, w stanie konfliktów opiekuńczych	9 933 zł
Stowarzyszenie Obywatelska Solidarność Warszawa	Działalność poradnicza i interwencyjna na rzecz osób ubogich, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i repatriantów	15 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna Gorzów Wielkopolski	Utworzenie Regionalnego Ośrodka Społeczno-Zawodowego i Obywatelskiego prowadzącego między innymi poradnictwo prawne	12 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom <i>Pokochaj mnie</i> Gorzyczki	Prowadzenie działalności poradniczej dla rodziców i rodzin zastępczych z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego i administracyjnego	5 000 zł
Stowarzyszenie Romów Kraków	Pomoc prawna dla Romów zamieszkujących Kraków i okolice z zakresu prawa administracyjnego, praw lokatorskich, w kwestiach dotyczących pracy, podejmowania własnej działalności gospodarczej, rent i emerytur	9 000 zł
Stowarzyszenie Serce Dzieciom Stargard Szczeciński	Pomoc prawna dla ofiar przemocy w rodzinie z powiatu stargardzkiego	12 000 zł
Stowarzyszenie w Obronie Praw Obywatela MY Kalisz	Prowadzenie biura porad i interwencji prawnych w zakresie praw konsumenckich, praw lokatorskich oraz praw osób pokrzywdzonych	10 000 zł
Śląskie Centrum Równych Szans Katowice	Bezpłatne poradnictwo prawne dla kobiet, pomoc psychologiczna oraz pomoc w znalezieniu pracy	6 500 zł
Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medicum, Wydział Ochrony Zdrowia Kraków	Prowadzenie Studenckiej Poradni Prawa Medycznego, udzielającej bezpłatnych porad prawnych z zakresu systemu ochrony zdrowia	10 000 zł
Związek Romów Polskich Szczecinek	Prowadzenie biura porad prawnych dla ludności romskiej	9 000 zł

Fundacja Kamelot Łódź	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Ozorkowie. Z usług Biura skorzystało w roku minionym 400 klientów.	4 600 zł
---------------------------------	--	----------

Biura Porad Obywatelskich

Mikołajskie Stowarzyszenie Wsparcia Inicjatyw Lokalnych Mikołajki	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Mikołajek i okolic. Z usług Biura skorzystało w roku minionym 285 klientów.	4 000 zł
Puławskie Forum Organizacji i Stowarzyszeń Razem Puławy	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich, w którym udzielono 98 porad dla mieszkańców Puław.	4 000 zł
Regionalne Centrum Promocji i Informacji dla Kobiet Tarnobrzeg	Otwarcie Biura Porad Obywatelskich w Tarnobrzegu.	3 000 zł
Słupskie Centrum Wspomagania Organizacji Pozarządowych Słupsk	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Słupsku. Z usług Biura skorzystało w roku minionym 322 klientów.	4 000 zł
Stowarzyszenie Bezrobotnych i Osób Działających na rzecz Bezrobotnych <i>Wszyscy razem – in corpore</i> Łódź	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Łodzi. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 1366 klientów.	5 400 zł
Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej Przemyśl	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Przemyślu. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 1392 klientów.	7 500 zł
Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej Warszawa	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Warszawie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 5074 klientów.	11 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu Radom	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Radomiu. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 259 klientów.	3 000 zł
Stowarzyszenie Misericordia Zabrze	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Zabrzu. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 226 klientów.	4 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Wsparcie Nowa Dęba	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Nowej Dębie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 84 klientów.	4 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Osób Bezrobotnych Ostrowiec Świętokrzyski	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Ostrowcu Świętokrzyskim. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 805 klientów.	7 500 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Kijewo Królewskie Kijewo	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Kijewie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 84 klientów.	4 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno Debrzno	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Debrznie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 180 klientów.	4 600 zł
Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka i Obywatela Wałbrzych	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Wałbrzychu. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 1384 klientów.	5 400 zł
Stowarzyszenie Ośrodek Edukacji Makrobiotycznej Jelenia Góra	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Jeleniej Górze. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 508 klientów.	4 600 zł

Stowarzyszenie <i>Ovum</i> Gdynia	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Gdyni. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 573 klientów.	7 500 zł
Stowarzyszenie <i>Pomocna Dłoń</i> Garwolin	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Garwolinie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 102 klientów.	6 500 zł
Stowarzyszenie Pomocy Niematerialnej <i>Szansa</i> Krosno	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Krośnie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 256 klientów.	5 400 zł
Stowarzyszenie Prawo – Obywatel – Demokracja Wieruszów	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Wieruszowie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 105 klientów.	4 600 zł
Stowarzyszenie Psychoprofilaktyki Środowiskowej Nakło	Otwarcie Biura Porad Obywatelskich w Nakle.	3 000 zł
Stowarzyszenie Radlińskie Biuro Porad Obywatelskich Radlin	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Radlinie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 443 klientów.	5 400 zł
Stowarzyszenie <i>Rudzkie Konto Pomocy</i> Ruda Śląska	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Rudzie Śląskiej. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 1009 klientów.	6 500 zł
Stowarzyszenie <i>Storkolis</i> Piekary Śląskie	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Piekarach Śląskich. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 22 klientów.	4 000 zł
Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej <i>Civis Sum</i> Zielona Góra	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Zielonej Górze. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 720 klientów.	6 500 zł
Stowarzyszenie Wspierania Poradnictwa Obywatelskiego – Biuro Porad Obywatelskich Łomża	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Łomży. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 1260 klientów.	9 400 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Częstochowa	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich w Częstochowie. Z porad Biura skorzystało w roku minionym 276 klientów.	4 600 zł
Związek Biur Porad Obywatelskich Warszawa	Wsparcie szkoleniowe i eksperckie dla biur porad obywatelskich	16 200 zł

Edukacja prawna dla młodzieży

Forum Młodzieży Samorządowej Gieraltowice	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Gieraltowic	13 500 zł
Ośrodek Praw Człowieka Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Krakowa	13 500 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Samorządowych Radzionków	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Radzionkowa	13 500 zł

Dotacje

Stowarzyszenie Rudzkie Konto Pomocy Ruda Śląska	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Rudy Śląskiej	13 500 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Częstochowa	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Częstochowy	16 500 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Lubliniec	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Lublina	13 500 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Radom	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Radomia	13 500 zł
Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne <i>Civilitas</i> Zielona Góra	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich dla młodzieży szkół średnich z terenu Zielonej Góry	13 500 zł

Pozostałe dotacje

Łukasz Bojarski Helsińska Fundacja Praw Człowieka Agnieszka Wardak Kancelaria Prawna Clifford Chance	Udział w spotkaniu stypendystów programów Open Society Institute dotyczących praw człowieka w Kairze (spotkanie zorganizowane i sfinansowane przez OSI Justice Initiative)	3 178,01 zł
Stowarzyszenie Sędziów Polskich <i>Iustitia</i> Warszawa	Projekt <i>Sprawny sąd – sprawny sędzia</i> – kompleksowa analiza pracy indywidualnego sędziego oraz przygotowanie propozycji jej usprawnień	65 000 zł

Program Współpracy Międzynarodowej

Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI Warszawa	<i>Inicjatywa Razem: polsko-ukraińska współpraca dla przyszłości</i> – projekt polsko-ukraińskiej wymiany młodzieży i współpracy szkół	36 600 zł
Ośrodek Badań nad Migracjami, Uniwersytet Warszawski Warszawa	Przeprowadzenie monitoringu funkcjonowania wybranych przejść granicznych na wschodniej granicy Polski	50 000 zł

Program Inicjatyw Obywatelskich w Europie Wschodniej

Bukowińska Agencja Partnerstwa Czerniowce	Partnerzy regionalni Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących rozwoju lokalnego Bukowiny i rozwiązywania problemów wspólnot lokalnych, w tym konkurs małych grantów oraz wypracowanie metod mierzenia demokracji lokalnej na Ukrainie	19 400 USD
Centrum Inicjatyw Młodzieżowych <i>Totem</i> Cherson	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących aktywizacji zawodowej młodzieży niepełnosprawnej i młodzieżowej kampanii społecznej na rzecz przejrzystości władzy, w tym konkurs małych grantów	17 410 USD

Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych i Kulturalnych Dniepropietrowsk	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących rehabilitacji młodzieży niepełnosprawnej, reformy i demokratyzacji systemu penitencjarnego oraz społecznej kampanii na rzecz przejrzystości władzy skierowanej do młodzieży, w tym konkurs małych grantów	23 773 USD
Chmielnicka Obwodowa Organizacja Społeczna Adaptacja Chmielnicki	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektu dotyczącego włączenia obywateli w tworzenie lokalnych planów rozwoju ekonomicznego i przeciwdziałania degradacji małych miast obwodu chmielnickiego, w tym konkurs małych grantów	17 122 USD
Czerkaska Organizacja Obwodowa Komitetu Wyborców Ukrainy Czerkasy	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących wspierania społeczności lokalnych i grup młodzieżowych w rozwiązywaniu problemów społecznych, w tym konkurs małych grantów	24 456 USD
Dnieprzańskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionów Dniepropietrowsk	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących rozwoju aktywności obywatelskiej w małych miastach i wsiach obwodu dniepropietrowskiego, w tym konkurs małych grantów	21 093 USD
Fundacja Charytatywna Aist Symferopol	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektu dotyczącego stworzenia centrów sprawiedliwości wyrównawczej w sześciu rejonach Krymu	22 907 USD
Instytut Zarządzania Społeczno-Kulturowego ISKM Kirowograd	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz działania na rzecz włączenia społeczności lokalnej w monitoring polityki społecznej władz lokalnych i ocenę efektywności wspieranych przez nie projektów społecznych, w tym konkurs małych grantów	16 110 USD
Ługańska Fundacja Charytatywna Anty-AIDS Ługańsk	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących obrony i społecznego monitoringu przestrzegania praw grup społecznych narażonych na zarażenie HIV/AIDS, stworzenia centrów resocjalizacji narkomanów i rozwoju ruchu samopomocy	15 932 USD
Organizacja Społeczna Nasze Dzieci Odessa	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz wspieranie projektów młodzieżowych mających na celu rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych, w tym konkurs małych grantów	19 035 USD
Organizacja Społeczna Rozwój Wspólnot Wiejskich Ługańsk	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących aktywizacji wspólnot wiejskich w celu rozwiązywania aktualnych problemów lokalnych oraz utworzenia biur porad prawnych, w tym konkurs małych grantów	19 450 USD
Połtawska Organizacja Dzieci i Młodzieży KROK Połtawa	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących włączania młodzieży w aktywne życie obywatelskie poprzez rozwój sieci organizacji młodzieżowych, tworzenie centrów aktywności obywatelskiej i podejmowanie inicjatyw wolontarystycznych, w tym konkurs małych grantów	23 800 USD
Regionalna Społeczna Fundacja Charytatywna Prawo i Demokracja Lwów	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektu skierowanego na aktywizację mieszkańców obwodu poprzez pomoc w przejmowaniu przez nich zarządzania domami, w których mieszkają	15 425 USD
Społeczna Organizacja Ekologiczna Mama-86-Feodozja Feodozja	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektu dotyczącego zwiększenia przejrzystości działania władz samorządowych i stworzenia mechanizmów ich społecznej kontroli	16 634 USD

Dotacje

Stowarzyszenie Obrony Praw Młodzieży Wołynia Łuck	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektu dotyczącego rozwoju współpracy organizacji pozarządowych, biznesu i władzy na rzecz skutecznego rozwiązywania problemów socjalnych na Wołyniu, w tym konkurs małych grantów	21 048 USD
Stowarzyszenie Twórcze Technologie Optymalnego Rozwoju Osobowości Kirowograd	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów dotyczących włączania społeczności lokalnych w proces podejmowania decyzji w kwestii samorządowych programów dla najuboższych, w tym konkurs małych grantów	21 516 USD
Zachodnioukraińskie Centrum Kobiece Perspektywy Lwów	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektu dotyczącego edukacji obywatelskiej, pomocy prawnej oraz wspierania oddolnych inicjatyw w obwodzie lwowskim, w tym konkurs małych grantów	21 000 USD
Zakarpackie Centrum Doradztwa i Rozwoju Advance Bieriegowo	Dotacja na 2007 rok przeznaczona na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektu dotyczącego informacyjnego i prawnego wspierania inicjatyw obywatelskich w rejonie bieriegowskim obwodu zakarpackiego	15 400 USD
Organizacje białoruskie*	Dotacje na 2007 rok przeznaczone na rozwój instytucjonalny oraz realizację projektów wspierania edukacji prawnej obywateli, obrony praw obywatelskich, rozwoju mechanizmu konsultacji społecznych, upowszechniania dostępu do informacji oraz wspierania lokalnych inicjatyw obywatelskich, w tym konkursy małych grantów	70 221 USD
Fundacja Charytatywna Inicjatywy Społeczne Charków	Zorganizowanie szkolenia dla organizacji partnerskich <i>Dobre praktyki w realizacji konkursów małych grantów</i>	7 840 USD
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Obywatelskich Arka Odessa	Zorganizowanie szkolenia dla organizacji partnerskich <i>Zarządzanie finansami w organizacji pozarządowej</i>	5 635 USD

* ze względu na sytuację polityczną na Białorusi nie podajemy nazw organizacji partnerskich w tym kraju

Rzecznictwo interesów i edukacja obywatelska

Organizacja Społeczna Profesjonalna Pomoc Komsomolsk	Zorganizowanie cyklu szkoleń z zakresu rzecznictwa interesów dla grantobiorców programu Inicjatyw Obywatelskich	59 140 USD
Dialog Europejski Lwów	Projekt <i>Fabryka multiplikatorów</i> – kontynuacja projektu wspierania rozwoju nieformalnych inicjatyw z zakresu edukacji europejskiej w małych miejscowościach w 7 nowych obwodach na Ukrainie	41 100 USD
Międzynarodowa Fundacja Odrodzenie Kijów	Dofinansowanie konkursu na wspieranie projektów w zakresie informacji i edukacji o problematyce integracji europejskiej i euroatlantyckiej na Ukrainie	100 000 USD
Organizacje białoruskie*	Dotacje na edukację obywatelską i europejską, promowanie integracji europejskiej, inicjowanie dyskusji na temat europejskiego wyboru dla Białorusi oraz badania III sektora	26 830 USD

* ze względu na sytuację polityczną na Białorusi nie podajemy nazw organizacji partnerskich w tym kraju

Program Partnerstwo Inicjatyw Społecznych

Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa Wrocław	<i>Partnerzy: Institut für Migrations- und Aussiedlerfragen Heimvolkshochschule St. Hedwigs-Haus, Oerlinghausen i Sokol, Kaliningrad</i> Projekt: <i>Pracownia Obywatelska</i> – centrum edukacji obywatelskiej w Obwodzie Kaliningradzkim	38 620 zł
Fundacja Rodowo Rodowo k. Sorkwit	<i>Partnerzy: Evangelische Jugend in der Landeskirche Braunschweig i Organizacja Młodzieżowa TSUNAMI, Kaliningrad</i> Projekt <i>Zebra</i> – promocja praw człowieka i dziecka we wschodnich rejonach Obwodu Kaliningradzkiego	40 551 zł
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej – Ośrodek Samorządu Lokalnego w Olsztynie Olsztyn	<i>Partnerzy: Aktion West-Ost e.V., Duesseldorf i YULA, Kaliningrad</i> Projekt <i>Dołącz do nas!</i> – obóz szkoleniowy dla rosyjskich wolontariuszy oraz happeningi na rzecz promocji idei wolontariatu w Obwodzie Kaliningradzkim	32 063,37 zł
Towarzystwo Demokratyczne Wschód Warszawa	<i>Partnerzy: Pro International e.V., Marburg. i Fundacja Demokratycznego Rozwoju Regionu Gusiewa, Gusiew</i> Projekt <i>Polscy i niemieccy wolontariusze w Obwodzie Kaliningradzkim</i> – działania na rzecz rozwoju ruchu wolontarystycznego w Obwodzie Kaliningradzkim, kontynuacja projektu ubiegłorocznego	47 503 zł
Konińskie Towarzystwo Trzeźwość Konin	<i>Partnerzy: Kinderschutzbund Herne e.V., i Fundusz na rzecz rozwoju regionu Sławska Sławskoje Wites</i> Projekt <i>Zielony dom</i> – centrum pomocy młodzieży z rodzin patologicznych	35 531 zł
Wspólnota Kulturowa Borussia Olsztyn	<i>Partnerzy: Initiative Christen für PLNopa e.V, Drezno i ANTROPOS, Kaliningrad</i> Projekt <i>Przekazywanie polskich i niemieckich doświadczeń w upowszechnianiu wolontariatu jako formy edukacji młodzieży w Obwodzie Kaliningradzkim</i> – szkolenie 20 koordynatorów pracy wolontariackiej wraz z możliwością przeprowadzenia mikroprojektów na rzecz swojego środowiska lokalnego	50 206 zł

Program Wschód-Wschód

Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej Kraków	<i>Niepełnosprawność w kontekście indywidualnym, rodzinnym i społecznym</i> – warsztaty z udziałem specjalistów z Europy Wschodniej na temat systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi w Polsce. Specjaliści z Europy Wschodniej wzięli również udział w konferencji <i>Aksjologiczne i psychologiczne aspekty doświadczenia indywidualnego</i>	35 400 zł
Centrum Europejskie Zrównoważonego Rozwoju Wrocław	<i>Przekazywanie polskich doświadczeń w zakresie społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainę</i> – wizyta studyjna przedstawicieli samorządu, mediów i organizacji pozarządowych z Ukrainy w celu zaprezentowania polskich doświadczeń dotyczących udziału obywateli w procesie podejmowania decyzji, dostępie do informacji i wymiaru sprawiedliwości zgodnie ze standardami europejskimi	23 100 zł

Projekty realizowane w Polsce

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich Opus Łódź	<i>Szkola doradców dla organizacji pozarządowych w dziedzinie wykorzystania europejskich źródeł finansowania w realizacji projektów międzynarodowych – szkolenie na Ukrainie i wizyta studyjna w Polsce dla reprezentantów ukraińskich instytucji lokalnych</i> 28 800 zł
Dom Pojednania i Spotkań św. Maksymiliana M. Kolbego Gdańsk	<i>Skuteczna gospodarka komunalna a rozwój społeczności lokalnej na Białorusi – wizyta studyjna w Polsce przedstawicieli samorządów i organizacji pozarządowych oraz pracowników służb komunalnych, podczas której przekazano polskie doświadczenia w zakresie planowania i realizacji programów wspierania gospodarki komunalnej</i> 38 033 zł
Fundacja Edukacja dla Demokracji Warszawa	<i>Przedsiębiorczość w praktyce – wizyta studyjna dla przyszłych trenerów w dziedzinie przedsiębiorczości z Mołdawii, Rosji i Ukrainy. Uczestnicy przygotowali publikacje dla trenerów i nauczycieli na temat metod nauki przedsiębiorczości</i> 65 100 zł
Fundacja Europejska Dialog Bydgoszcz	<i>Rola dziennikarstwa w kreowaniu społeczeństwa obywatelskiego – wizyta studyjna i warsztaty w Polsce dla młodych dziennikarzy z Kazachstanu, Rosji i Ukrainy na temat metod działania polskich mediów oraz sposobów pełnienia przez dziennikarzy funkcji strażników demokracji i praw człowieka</i> 86 200 zł
Fundacja Instytut Spraw Publicznych Warszawa	<i>Dyskusja o przyszłości procesu rozszerzania Unii Europejskiej – debaty w Czechach, Polsce i Łotwie W okrągłym stole w Polsce wzięli udział eksperci, dziennikarze i przedstawiciele partii politycznych, ministerstwa spraw zagranicznych z Łotwy, Ukrainy, Polski, Turcji, Macedonii i Czech. Dyskutowano o mobilizacji rządów europejskich w procesie integracji, promocji idei otwartości UE wobec sąsiadów, rozwijaniu współpracy z krajami kandydującymi</i> 21 100 zł
Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego Grodziszcz	<i>Współpraca lokalna i tworzenie kompleksowej oferty turystycznej szansą rozwoju terenów wiejskich. Polsko-ukraińsko-gruzińska inicjatywa – wizyta studyjna uczestników reprezentujących trzy sektory: władze lokalne, wiejskie firmy oraz organizacje pozarządowe działające w sferze rozwoju obszarów wiejskich</i> 68 800 zł
Fundacja Partners Polska Warszawa	<i>Latająca Szkoła – wizyta w Polsce uczniów i nauczycieli zamkniętego przez władze Białoruskiego Liceum Humanistycznego, podczas której prowadzono dyskusje na temat postaw pro-europejskich i zasad społeczeństwa obywatelskiego</i> 68 200 zł
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Warszawa	<i>Liderki na rzecz rozwoju społeczno-ekonomicznego w społecznościach lokalnych – Kosowo, Gruzja, Tadżykistan – wizyta studyjna dla trenerek i konsultantek oraz szkoła letnia dla liderki z Kosowa, Gruzji i Tadżykistanu ucząca jak rozwijać społeczne inicjatywy przeciwdziałania marginalizacji, biedzie i społecznemu wykluczeniu, a także jak rozpocząć i poprowadzić własną działalność gospodarczą</i> 92 400 zł
	<i>Przygotowywanie do tworzenia partycypacyjnej strategii rozwoju społeczno-ekonomicznego miasta Kutaisi na podstawie polskich doświadczeń wybranych samorządów i organizacji pozarządowych w Polsce – wizyta studyjna przedstawicieli gruzińskich władz i lokalnych organizacji pozarządowych w celu zaznajomienia się z realizacją strategii rozwoju miasta</i> 32 700 zł
	<i>Wzrost zaangażowania poszczególnych aktorów życia publicznego w tworzenie budżetu gminy w Sheki, Azerbejdżan – wizyta studyjna w Polsce samorządowców azerskich w celu poznania polskich osiągnięć i rozwiązań w zakresie tworzenia i realizacji budżetu gminnego oraz współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi</i> 36 900 zł

Koalicja Karat Warszawa	<i>Przygotowanie organizacji pozarządowych do monitoringu standardów równościowych (ze względu na płeć) w procesie integracji europejskiej</i> – spotkanie koordynacyjne i seminarium z udziałem przedstawicielek organizacji pozarządowych z Białorusi, Mołdawii, Ukrainy i Gruzji	24 100 zł
La Strada Fundacja przeciwko Handlowi Kobietami Warszawa	<i>Przyjemnej podróży!</i> – kampania edukacyjna na granicy polsko-ukraińskiej, której celem jest zapobieganie handlowi kobietami wyjeżdżającymi za granicę. Organizatorki przeprowadziły akcję informacyjną na przejeźciach w Medyce, Korczowej, Zosinie i Dorohusku	13 700 zł
Lubelski Ośrodek Samopomocy Lublin	<i>Przez edukację do integracji</i> – dwie wizyty studyjne przedstawicieli organizacji pozarządowych z Ukrainy pracujących z grupami marginalizowanymi, podczas których rozmawiano o zwalczaniu społecznych barier, sposobach negocjowania z rządami i lokalnymi władzami oraz o zmianie podejścia do problemu osób marginalizowanych	17 440,76 zł
Małopolskie Towarzystwo Oświatowe Nowy Sącz	<i>Osiągnięcia społeczne</i> – wprowadzenie na Ukrainę amerykańskiego programu <i>Public Achievement</i> – warsztaty w Nowym Sączu dla 3 grup ukraińskich nauczycieli poświęcone sposobom aktywizacji młodych ludzi do działań na rzecz społeczności lokalnej	102 000 zł
	<i>Jednością silni</i> – promowanie edukacji obywatelskiej i aktywności na poziomie lokalnym w ramach programu <i>Osiągnięcia Społeczne</i> – dwa warsztaty w Polsce dla nauczycieli z Albanii, Kosowa, Bułgarii, Serbii, Macedonii, Rumunii i Mołdawii, podczas których przeszkolono przyszłych trenerów opiekujących się grupami młodzieży podejmującej działania w społeczności lokalnej	47 200 zł
Polskie Centrum Mediacji Warszawa	<i>Współdziałanie krajów Europy Wschodniej i Środkowej w rozwoju sprawiedliwości naprawczej i mediacji</i> – seminarium z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych i uczelni zajmujących się kwestiami sprawiedliwości naprawczej i mediacji z Ukrainy, Mołdawii, Białorusi, Litwy, Słowenii, Rosji w celu wypracowania wspólnej strategii efektywnego wprowadzania mediacji i sprawiedliwości naprawczej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na najbliższe pięć lat	700 zł
Regionalne Centrum Wolontariatu Łódź	<i>Wolontariat w rosyjskich centrach opieki społecznej</i> – wizyta studyjna przedstawicieli rosyjskich organizacji pozarządowych i instytucji opieki społecznej w Polsce, podczas której zapoznano uczestników ze sposobami włączania wolontariuszy w pomoc klientom tego typu ośrodków	23 459,22 zł
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej Warszawa	<i>Wychowanie zamiast kary</i> – reforma wymiaru sprawiedliwości dla nieletnich – wizyta studyjna rosyjskich ekspertów ds. nieletnich w Polsce i seminarium w Rosji, które służyć mają upowszechnieniu w Rosji idei mediacji jako metody wychowywania młodych ludzi na odpowiedzialnych obywateli	46 500 zł
Stowarzyszenie Lambda Warszawa	<i>Budowanie umiejętności organizacji lesbijsko-gejowskich</i> – wizyta studyjna uczestników z Kazachstanu w celu poznania standardów i form działania polskich organizacji LGBT	11 195,99 zł
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Krok za krokiem Zamość	<i>Rozpowszechnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej, społecznej i edukacji dla dzieci niepełnosprawnych na Ukrainie i w Mołdawii poprzez wdrażanie systemu nauczania kierowanego</i> – szkolenie i konferencja dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i centrów rehabilitacyjnych z Ukrainy i Mołdowy	35 130 zł
Stowarzyszenie Promocji Zawodowej Kobiet i Młodzieży Elbląg	<i>Kobiectwo Centrum Informacyjne</i> – wizyta studyjna przedstawicielek kobiecych organizacji pozarządowych z Ukrainy, które planują utworzenie w Żytomierzu centrum informacyjno-konsultacyjnego dla kobiet	21 229,73 zł

Stowarzyszenie Tratwa Olsztyn	<i>Krynica na Miedzy</i> – wizyta studyjna w Polsce reprezentantów młodzieżowych organizacji pozarządowych z Ukrainy, której celem jest przygotowanie ukraińskich młodzieżowych działaczy społecznych i kulturalnych do przeciwdziałania marginalizacji młodzieży wiejskiej poprzez budowanie międzykulturowej i międzypokoleniowej integracji	30 100 zł
Stowarzyszenie Współpracy Kobiet, NEWW – Polska Gdańsk	<i>Młode prawniczki na rzecz zmiany</i> – warsztaty z udziałem uczestniczek z Europy Środkowej i Wschodniej, których celem ustanowienie stałego monitoringu sytuacji prawnej kobiet w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i Wspólnoty Państw Niepodległych i opracowanie wspólnej strategii na rzecz poprawy sytuacji kobiet w krajach regionu	25 579,03 zł
Świętokrzyskie Centrum FRDL Kielce	<i>Od ilości do jakości – ciąg dalszy polskich doświadczeń z realizacji reformy oświatowej</i> – dwie wizyty studyjne uczestników z Serbii i wydanie publikacji w ramach trwającego już od dwóch lat projektu, którego celem jest wprowadzenie systemu monitoringu i ewaluacji nauczycieli do systemu oświaty w Serbii i Czarnogórze	82 490 zł
Towarzystwo Demokratyczne Wschód Warszawa	<i>Rola samorządu lokalnego w dziedzinie pomocy społecznej i profilaktyki przemocy i uzależnień</i> – doświadczenie polskie i ukraińskie – wizyta studyjna w Polsce samorządowców i przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych z Ukrainy	41 700 zł
Towarzystwo Edukacyjne Wiedza Powszechna Gdańsk	<i>Szkoła Nadziei</i> – spotkanie grupy roboczej, warsztaty, okrągły stół z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych pracujących na rzecz niepełnosprawnych i mediów z Białorusi. Podczas warsztatów uczestnicy nakręcili film video na temat sytuacji niepełnosprawnych w Polsce oraz konkretnych projektów polskich NGO	25 500 zł
	<i>Nauczyciel animatorem działań proeuropejskich w obwodzie kaliningradzkim</i> – dwie wizyty studyjne ekspertów w Polsce i w Rosji, dwa treningi dla rosyjskich nauczycieli, których celem jest zachęcenie nauczycieli i uczniów obwodu kaliningradzkiego do podejmowania działań proeuropejskich	33 700 zł
	<i>Europejski poziom mieszkalnictwa-współpraca z Kaliningradem</i> – wizyta studyjna w Kaliningradzie i w Polsce, międzynarodowe seminarium edukacyjne w Polsce, z udziałem polskich i rosyjskich przedstawicieli stowarzyszeń mieszkaniowych, firm budowlanych i użytkowników mieszkań	36 000 zł
Województwo Świętokrzyskie Kielce	<i>Opracowanie strategii współpracy partnerskich jednostek terytorialnych obwodu winnickiego i województwa świętokrzyskiego</i> – wizyta w Polsce ukraińskich ekspertów i samorządowców z obwodu winnickiego, podczas której wypracowano wspólnie zaaprobowany przez niezależnego eksperta model strategii dalszej współpracy między samorządami terytorialnymi obydwu regionów	25 000 zł
Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Gdańsk	<i>Szacunek dla różnic – równe szanse – dialog</i> – wizyta studyjna uczestników z Gruzji w celu wymiany doświadczeń nt. problemów mniejszości narodowych i etnicznych w sferze stosunków społecznych i edukacji i wkanie publikacji na ten temat	81 875 zł
Debata Białoruś i UE po wyborach prezydenckich Praga, Czechy	Uczestnik z Polski: Paweł Kazanecki (Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne, Warszawa)	2 684,30 zł

Projekty realizowane w innych krajach regionu

Konferencja Europeistyka na Ukrainie: problemy i perspektywy Donieck, Ukraina	Uczestnik z Polski: Tadeusz Kołodziej (Uniwersytet Warszawski)	1 895,92 zł
Konferencja Europejskie standardy społeczne a wspólnoty wiejskie Lwów, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Jerzy Darowski (ekspert PAUCI, Warszawa), Wojciech Goleman (Europejskie Centrum Inicjatyw Transgranicznych, Lublin), Konrad Jędrzejowski (Europejskie Centrum Integracji i Współpracy Samorządowej <i>Dom Europy</i> , Lublin), Małgorzata Rudnicka (Małopolskie Towarzystwo Doradcze, Kraków), Dariusz Jan Stanisławski (Ministerstwo Ochrony Środowiska, Warszawa)	2 208,42 zł
Konferencja Integracja osób autystycznych Kijów, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Ewa Frączek, Anna Kiczuła, Justyna Nizińska i Anna Ozaist (Zespół Szkół Specjalnych, Kraków)	1 668,92 zł
Konferencja Kryminologia i władza: partnerstwo przeciwdziałania przestępstwom Wilno, Litwa	Uczestnicy z Polski: Monika Płatek (Uniwersytet Warszawski), Barbara Stańdo-Kawecka i Krzysztof Krajewski (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)	3 579,83 zł
Konferencja Programy i narzędzia służące innowacyjnemu rozwojowi ekonomicznemu w Unii Europejskiej – planowania ukraińskie Kijów, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Marian Kuźma i Grzegorz Wisz (Uniwersytet Rzeszowski) oraz Jerzy Tokarski (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa)	2 267,96 zł
Konferencja Promocja edukacji obywatelskiej i aktywizmu na poziomie lokalnym Popova Sapka, Macedonia	Uczestnicy z Polski: Julie Boudreaux, Beata Budzik, Bogusław Czubaj, Alicja Derkowska, Katarzyna Gryzłó, Marta Jabłońska, Małgorzata Pelc, Dariusz Serówka i Franciszek Szarata (Małopolskie Towarzystwo Oświatowe, Nowy Sącz)	17 084,29 zł
Konferencja Tolerancji można uczyć Wilno, Litwa	Uczestnicy z Polski: Wiesława Światała (Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Leszno) i Eugeniusz Światała (Kuratorium Oświaty, Leszno)	2 543,44 zł
Konferencja Zarządzanie w samorządzie Ługańsk, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Paweł Bednorz, Mieczysław Łapanoski, Markiyan Zhelyak (Ośrodek Współpracy Europejskiej, Wschowa)	9 743,41 zł
Seminarium Centrum Przywództwa Młodych Kobiet Żytomierz, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Maria Rogowska, Marek Rogowski (Stowarzyszenie Promocji Zawodowej Kobiet i Młodzieży, Elbląg)	1 300 zł
Seminarium DERBA – stowarzyszenia na rzecz osób chorych na epidermolysis bullosa Zagrzeb, Chorwacja	Uczestnicy z Polski: Anna Sobieszczuk, Przemysław Sobieszczuk (Stowarzyszenie DERBA Polska, Piekary Śląskie), Magda Onyszko-Skowron, Danuta Wójcik (Stowarzyszenie DERBA Polska, Kraków)	5 162,30 zł
Seminarium Dobre praktyki i doświadczenia banków żywności Wilno, Litwa	Uczestnik z Polski: Romuald Turczyński (Bank Żywności, Suwałki)	360,92 zł
Seminarium Migracja i tożsamość w zmieniającej się Europie Oradea, Rumunia	Uczestnik z Polski: Agnieszka Fihel (Centrum Badania Migracji UW)	908,89 zł
Seminarium Narodowe Rachunki Zdrowia Astan, Kazachstan	Uczestnik z Polski: Adam Kozierkiewicz (ekspert ds. medycznych systemów informacyjnych, Warszawa)	5 949,10 zł

Seminarium <i>Polityka w krajach transformacji – procesy, mechanizmy, instytucje</i> Issyk-Kuł, Kirgizja	Uczestnik z Polski: Michał Górzyński (Fundacja CASE, Warszawa)	2 914,70 zł
Seminarium <i>Pomarańczowa szansa – polsko-ukraińska wymiana doświadczeń w dziedzinie kompleksowego wsparcia dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin</i> Biała Cerkiew, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Elżbieta Kardasz, Marta Łysiak, Piotr Paul, Beata Wężyk (Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym <i>Krok za krokiem</i> , Zamość)	730,44 zł
Seminarium <i>Poszanowanie inności – równe szanse – dialog</i> Tbilisi, Gruzja	Uczestnicy z Polski: Mirosława Janowska, Monika Mazurek, Renata Mistarz, Tomasz Wicherkiewicz (Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Gdańsk)	7 343,08 zł
Seminarium <i>Rozwój innowacyjnych strategii w dziedzinie równości płci – rozwiązywanie przyjazne rodzinie</i> Siauliai, Litwa	Uczestnicy z Polski: Monika Ksieniewicz (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa), Agnieszka Mroziak (ekspert ds. polityki równości płci, Warszawa)	1 866,77 zł
Seminarium <i>Rzecznik praw dziecka: zdobyta wiedza i perspektywy dla Ukrainy</i> Kijów, Ukraina	Uczestnik z Polski: Elżbieta Czyż (Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa)	1 317,81 zł
Seminarium <i>Tworzenie przyjaznego otoczenia dla rozwoju regionalnego – dobre praktyki inkubatorów przedsiębiorczości</i> Telsiai, Litwa	Uczestnik z Polski: Jolanta Sobiech (Agencja Inicjatyw Lokalnych, Olsztyn)	814,41 zł
Seminarium <i>Usprawnianie interwencji policji w wypadkach przemocy domowej</i> Praga, Czechy	Uczestnik z Polski: Maria Witek (Centrum Praw Kobiet, Warszawa)	765,91 zł
Seminarium <i>Wspólna Droga do Europy</i> Budapeszt, Węgry	Uczestnicy z Polski: Kamila Płowiec (Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS, Warszawa), Bernardyna Mośkowiak (WRK – Wielkopolska Rada Koordynacyjno-Doradcza, Poznań), Romuald Malinowski (Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych ZLOP, Zielona Góra), Izabela Halik, Artur Gluźński (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa)	7 282,87 zł
Seminarium <i>Współpraca regionalna i rozbudowa konkurencyjnej turystyki szansą rozwoju obszarów wiejskich</i> Czernihów, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Maria Centkiewicz (Dolnośląskie Stowarzyszenie Produktu Lokalnego i Regionalnego, Wrocław), Wojciech Fedyk (Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Wrocław), Barbara Głębocka (Sudeckie Towarzystwo Turystyki Wiejskiej, Jelenia Góra), Iwona Grabowska (Fundacja Krzyżowa, Wrocław), Piotr Kurowski (Stowarzyszenie <i>Kopaniec</i> , Stara Kamienica), Anna Lech (Sudeckie Towarzystwo Turystyki Wiejskiej <i>Zdroje</i> , Lewin Kłodzki), Agata Lewicka (Dolnośląski Urząd Marszałkowski, Wrocław), Waldemar Markowski (firma A.I.R. <i>IVENICA</i> , Stara Kamienica), Zbigniew Michalewski (Dolnośląskie Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Wrocław), Marcin Molewka (Fundacja Krzyżowa, Krzyżowa), Norbert Podwiński (rolnik, Stara Kamienica), Adam Spolnik (Urząd Gminy, Stara Kamienica)	7 857,94 zł
Spotkanie <i>Atmaty bez barier</i> Atmaty, Kazachstan	Uczestnicy z Polski: Jarosław Duda, Piotr Marek, Ewa Teresa Pawłowska, Piotr Pawłowski, Sławomir Piechota, Piotr Marek Stanisławski, Magdalena Karolina Sulek (Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa)	22 251,26 zł

Spotkanie <i>Analiza i debata nad przyszłością rozszerzenia UE</i> Praga, Czechy	Uczestnik z Polski: Piotr Kaźmierkiewicz (Instytut Spraw Publicznych, Warszawa) 969,97 zł
Spotkanie ekspertów <i>Analiza i debata poświęcone przyszłości rozszerzenia UE</i> Ryga, Łotwa	Uczestnik z Polski: Piotr Kaźmierkiewicz (Instytut Spraw Publicznych, Warszawa) 1 795,33 zł
Spotkanie szkoleniowe <i>Centrum Edukacji Obywatelskiej</i> Berdiańsk, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Bożena Czakon, Wacław Czakon, Dariusz Dudek, Grażyna Joachimowicz, Monika Włosek (Fundacja <i>Szczęśliwe Dzieciństwo</i> , Lublin) 11 803,30 zł
Szkolenie <i>Narodowe kasy chorych</i> Tallin, Estonia	Uczestnicy z Polski: Adam Kozierkiewicz (ekspert ds. medycznych systemów informacyjnych, Warszawa) 2 123,57 zł
Szkolenie <i>Szkoła doradców profesjonalnych NGO</i> Czernichów, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Liliana Olejnik, Anna Pakowska, Łukasz Waszak (Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Łódź) 1 892,63 zł
Szkoła samorządności na Krymie <i>Doświadczenia Poznania i Powiatu Mławskiego</i> Symferopol, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Jacek Dusza, Agnieszka Hrynyk, Krzysztof Jakubowski, Jerzy Karwowski, Jerzy Kącki, Witold Lemański, Jacek Ogłęcki, Anna Pałuba, Bożena Robakiewicz, Janusz Rudowski, Jan Stępkowski, Wiesław Zalewski, Witold Żerański (Towarzystwo Rozwoju Strzegowa) 9 702,43 zł
Warsztaty <i>Karpacki ROAD – w stronę zróżnicowanej gospodarki rolnej</i> Timisoara, Rumunia	Uczestnicy z Polski: Urszula Budzich-Szukała (Fundacja Fundusz Współpracy, Warszawa), Artur Chołody, Mikołaj Mażwa, Paweł Sendrowski, Marcin Staszak (Fundacja Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa) 9 170,62 zł
Warsztaty <i>Nowe kraje członkowskie EU a odpowiedzialność globalna</i> Budapeszt, Węgry	Uczestnicy z Polski: Jarosław Ćwiek-Karpowicz (Instytut Spraw Publicznych, Warszawa), Magdalena Kmak (Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa) 3 373,69 zł
Warsztaty <i>Reforma Polityki w Rozwoju Lokalnym: Podmioty Rozwoju Lokalnego</i> Timisoara, Rumunia	Uczestnicy z Polski: Mikołaj Mażwa, Paweł Sendrowski, Marcin Staszak (Fundacja Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa) 4 746,00 zł
Warsztaty <i>Rozwój filantropii</i> Bratysława, Słowacja	Uczestnik z Polski: Artur Ptak (Akademia Rozwoju Filantropii, Warszawa) 280,96 zł
Warsztaty samorządowe <i>Proces integracji europejskiej w sferze polityki socjalnej, młodzieżowej oraz publicznej</i> Donietsk, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Andrij Pavlovych, Grażyna Szester, Wojciech Zemla (Instytut Informacji Publicznej, Gdynia) 6 726,32 zł
Warsztaty <i>Udział obywateli w realizacji unijnych dyrektyw dotyczących ochrony środowiska</i> Kiten, Bułgaria	Uczestnicy z Polski: Andrzej Kepel (Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody <i>Salamandra</i> , Poznań), Anna Liro, Piotr Pawlaczyk (Klub Przyrodników, Świebodzin) 5 221,58 zł
Warsztaty <i>Wspólna praca nad stworzeniem świata bezpiecznego dla dzieci</i> Tbilisi, Gruzja	Uczestnicy z Polski: Maria Keller-Hamela (Fundacja <i>Dzieci Niczyje</i> , Warszawa), Marzena Jakubowska (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa) 3 926,27 zł

Wizyta studyjna Budowanie partnerstwa Kiszyniów, Mołdawia	Uczestnicy z Polski: Piotr Czekierda (Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa, Wrocław), Krzysztof Filcek (Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI, Warszawa), Krzysztof Jezierski (Centrum Współpracy Młodzieży, Gdynia), Anna Kamińska (Stowarzyszenie Inicjatyw Niezależnych Mikuszewo, Mirosław), Wojciech Kłosowski (Fundacja Przestrzenie Dialogu, Gdańsk), Agnieszka Komorowska (Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa), Aleksandra Kujawska (Fundacja Edukacja dla Demokracji, Warszawa), Piotr Lipiński (Regionalny Instytut Ekorozwoju Terenów Wiejskich, Tarnobrzeg) Jarosław Myśliwski (Fundacja Edukacja dla Demokracji, Warszawa), Anna Stawska (Warszawskie Centrum Demokracji Lokalnej FRDL, Warszawa), Józef Strug (Stowarzyszenie Edukatorów, Warszawa) 22 992,95 zł
Wizyta studyjna Budowanie partnerstwa Tbilisi, Gruzja	Uczestnicy z Polski: Lena Chotkiewicz (Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Warszawa), Arkadiusz Goliński (Dom Pojednania i Spotkań im. Św. Maksymiliana Kolbego, Gdańsk), Wojciech Juszkiewicz (Centrum Międzynarodowych Spotkań, Tuchomie), Wojciech Kłosowski (Fundacja Przestrzenie Dialogu, Gdańsk), Jarosław Myśliwski (Fundacja Edukacja dla Demokracji, Warszawa), Sylwia Sobiepan (Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa), Władysław Szumelda (Towarzystwo Edukacyjne <i>Wiedza Powszechna</i>, Gdańsk), Marzena Rafalska (Społeczno-Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym <i>Edukator</i>, Łomża), Anna Rechnio (Fundacja Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej, Warszawa), Markiyan Zhelyak (Ośrodek Współpracy Europejskiej, Wschowa) 34 083,33 zł
Wizyta studyjna Praktyka sprawiedliwości naprawczej w polityce karnej Kiszyniów, Mołdawia	Uczestnik z Polski: Krzysztof Pawłowski (Polskie Stowarzyszenie Edukacji Prawnej, Warszawa) 4 070,79 zł
Wizyta studyjna Tworzenie strategii współpracy partnerskich regionów: Winnica i województwo świętokrzyskie Winnica, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Magdalena Budyła, Karol Gadowski, Leopold Garbacz, Ewa Kapel-Śniowska, Bożena Pałka-Koruba, Dariusz Salwa, Czesław Stępień, Wojciech Ślefarski, Adam Pałys, Anna Wąsik, Anna Włosek, Grażyna Wójcik (Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Kielce) 4 782,00 zł

Sprawozdanie finansowe 2006

Przychody (w PLN)

Ford Foundation, Nowy Jork	13 249 808,14
Open Society Institute, Nowy Jork	10 154 005,98
Charles Stewart Mott Foundation, Flint, Michigan	3 174 600,00
Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Warszawa	398 990,96
Wpłaty 1%	338 060,87
Robert Bosch Stiftung, Stuttgart	149 537,09
Fundacja Agory, Warszawa	100 000,00
Friends of Batory Foundation, Waszyngton	93 480,00
Commercial Union Polska Sp. z o. o., Warszawa	85 000,00
Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, Warszawa	60 569,64
Institute of International Education, Nowy Jork	59 566,27
Centre for European Policy Studies (CEPS), Bruksela	49 638,04
Nestle Polska S. A., Warszawa	30 000,00
Ambasada Amerykańska, Warszawa	15 050,00
Spółeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków	10 000,00
Darczyńcy indywidualni z Polski	7 415,45
Świadczenia pieniężne/nawiązki sądowe	5 100,00
Centre for Liberal Strategies, Sofia	4 137,90
TUiR Warta, Warszawa	1 500,00
Polityka, Warszawa	965,09
Antalis Poland, Warszawa	830,09
Bank Handlowy S. A., Warszawa	273,83
Rozliczenia dotacji	241 769,16
Razem (PLN)	28 230 298,51

Koszty

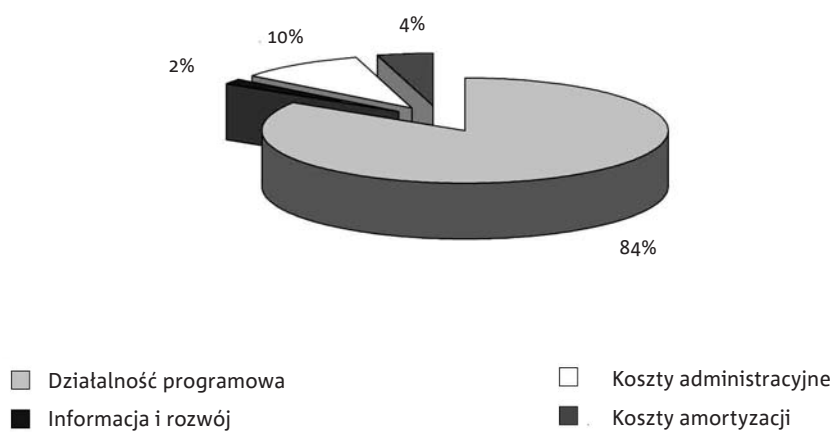
Koszty programów	16 826 295,86
Koszty informacji i rozwoju	323 374,16
Koszty administracyjne	1 998 081,63
Koszty amortyzacji	890 432,56
Razem (PLN)	20 038 184,21

Struktura wydatków programowych

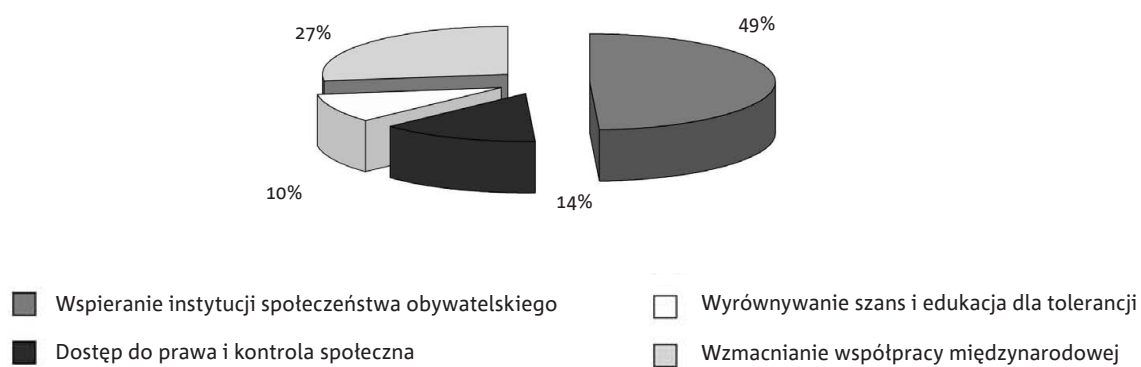
Programy Krajowe	
Program Społeczeństwa Obywatelskiego	2 970 636,08
Program Trzeci Sektor	3 916 514,84
Program Równych Szans	1 094 919,03
Program dla Tolerancji	539 040,00
Program Edukacji Prawnej	729 635,07
Program Przeciw Korupcji	449 880,69
Programy Międzynarodowe	
Program Współpracy Międzynarodowej	1 591 302,59
Program Inicjatyw Obywatelskich w Europie Wschodniej	2 549 153,06
Program Inicjatyw Społecznych	468 876,20
Program Partnerstwo Miast i Obywateli	24 586,45
Program Wschód-Wschód	1 868 412,47
Program Przeciwdziałania Uzależnieniom	623 339,38
Razem (PLN)	16 826 295,86

Struktura kosztów

Struktura wydatków programowych

Bilans

AKTYWA		Stan na dzień	
		01.01.2006	31.12.2006
1	2	3	4
A	Aktywa trwałe	63 573 206,98	86 689 065,83
I	Wartości niematerialne i prawne	0,00	7 822,57
II	Rzeczowe aktywa trwałe	27 622 616,98	26 876 178,26
III	Należności długoterminowe	0,00	0,00
IV	Inwestycje długoterminowe	35 950 590,00	59 805 065,00
B	Aktywa obrotowe	71 311 640,58	72 865 293,48
II	Należności krótkoterminowe	839 810,46	32 635,49
	– należności z tytułu podatków	8 602,26	657,08
	– należności z tytułu usług	43 509,93	29 840,69
	– rozrachunki z pracownikami	3 313,69	1 837,56
	– należności inne	784 384,58	300,16
III	Inwestycje krótkoterminowe	70 421 872,12	72 793 482,28
1	Krótkoterminowe aktywa finansowe	55 302 485,75	56 236 895,27
	– akcje	26 310 209,22	37 551 766,34
	– inne krótkoterminowe aktywa finansowe	28 992 276,53	18 685 128,93
2	Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	15 119 386,37	16 556 587,01
	– kasa	13 747,15	7 603,08
	– rachunek bankowy – bieżący złotowy	1 051 372,66	723 091,48
	– rachunek bankowy – fundusze specjalne	43 039,22	54 761,68
	– rachunek bankowy – bieżący dewizowy	1 790 942,27	2 989 141,85
	– gotówka w Biurze Maklerskim	3 448 418,10	2 328 269,60
	– inne środki pieniężne – lokaty, fundusze inwestycyjne	7 261 300,00	8 000 000,00
	– inne aktywa pieniężne	1 510 566,97	2 453 719,32
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	49 958,00	39 175,71
	BILANS	134 884 847,56	159 554 359,31

Bilans

PASywa		Stan na dzień	
		01.01.2006	31.12.2006
5	6	7	8
A	Fundusze własne	106 961 963,63	133 061 597,37
I	Fundusz statutowy w tym:	69 528 827,21	83 220 322,87
	– majątek trwały netto	3 664 808,52	3 562 913,00
	– z rozliczenia wyniku finansowego	65 748 282,16	79 550 487,62
	– fundusz założycielski	115 736,53	106 922,25
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	4 139 694,13	9 713 593,29
III	Wynik finansowy	33 293 442,29	40 127 681,21
	– z rozliczenia wyniku lat poprzednich	20 280 047,85	19 491 236,83
	– z rozliczenia wyniku bieżącego roku	13 013 394,44	20 636 444,38
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	27 922 883,93	26 492 761,94
I	Zobowiązania długoterminowe	598 825,35	64 649,00
II	Zobowiązania krótkoterminowe	3 351 398,88	3 340 859,11
1	wobec pozostałych jednostek	3 308 359,66	3 286 097,43
	– zobowiązania grantowe	2 156 558,40	2 823 597,26
	– zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług	182 813,63	176 470,07
	– rozrachunki z pracownikami	106,80	1 413,90
	– niepodjęte wynagrodzenia	8 758,96	59 256,51
	– rozrachunki z budżetem	144 123,14	112 935,87
	– rozrachunki z ZUS	76 071,79	81 603,16
	– inne	739 926,94	30 820,66
2	fundusze specjalne	43 039,22	54 761,68
III	Rozliczenia międzyokresowe	23 972 659,70	23 087 253,83
	– długoterminowe	23 072 216,11	22 212 452,73
	– krótkoterminowe	900 443,59	874 801,10
	BILANS	134 884 847,56	159 554 359,31

Rachunek zysków i strat

Poz.	Wyszczególnienie	Kwota	
		2005	2006
1	2	3	4
A	Przychody na działalność statutową	20 857 626,78	30 044 533,65
1	Przychody na działalność pożytku publicznego	17 633 845,39	28 230 298,51
2	Pozostałe przychody określone statutem	3 223 781,39	1 814 235,14
B	Koszty realizacji zadań statutowych	16 521 962,94	16 826 295,86
C	Wynik na działalności statutowej A-B	4 335 663,84	13 218 237,79
D	Koszty biura Fundacji	3 221 023,71	3 211 888,35
1	Zużycie materiałów i energii	290 872,10	289 628,32
2	Usługi obce	936 324,51	799 454,17
3	Amortyzacja	917 448,02	890 432,56
4	Wynagrodzenia i narzuty	817 978,54	855 843,13
5	Pozostałe koszty	258 400,54	376 530,17
E	Pozostałe przychody	15 845,63	51 971,06
F	Pozostałe koszty	2 450,93	776,34
G	Przychody finansowe	12 093 462,92	11 973 075,64
H	Koszty finansowe	208 103,31	1 391 741,42
I	Wynik C-D+E-F+G-H	13 013 394,44	20 638 878,38
J	Zyski i straty nadzwyczajne	0,00	0,00
1	Zyski		
2	Straty		
K	Podatek dochodowy	0,00	2 434,00
Wynik działalności za rok I (+/- J) - K		13 013 394,44	20 636 444,38

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Fundacji im. Stefana Batorego, z siedzibą w Warszawie, ul. Sapieżyńska 10 A („Fundacja”), na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2006 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 159 554 359,31 złotych, rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący dodatni wynik na działalności w kwocie 20 636 444,38 złotych oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Kierownik jednostki jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych oraz sporządzenie i rzetelną prezentację tego sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”) oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i innymi obowiązującymi przepisami. Odpowiedzialność ta obejmuje: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej związanej ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdań finansowych wolnych od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów, dobór oraz zastosowanie odpowiednich zasad rachunkowości, a także dokonywanie szacunków księgowych stosownych do zaistniałych okoliczności.

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe i księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka, bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdania finansowego, w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanych zasad rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego. Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe Fundacji im. Stefana Batorego przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Fundacji na dzień 31 grudnia 2006 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy kończący się tego dnia. Sprawozdanie zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w ustawie o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych, jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Fundacji oraz zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych, we wszystkich istotnych aspektach, ksiąg rachunkowych.

Ponadto, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie z działalności Fundacji uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 12 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 1991 r., nr 46, poz. 203 z późniejszymi zmianami) i są one zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

.....

Biegły rewident nr 90060/7496

Wojciech Stopka, Członek Zarządu

.....

Za KPMG Audyt Sp. z o.o.

ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa

Biegły rewident nr 90060/7496

Wojciech Stopka, Członek Zarządu

Warszawa, 4 kwietnia 2007 r.